

ingediend op **13-Z** (2023-2024) – Nr. 1
27 oktober 2023 (2023-2024)

Beleids- en begrotingstoelichting

Werk en Sociale Economie

Begrotingsjaar 2024

**Vlaams
Parlement**

INHOUD

II. INLEIDING DOOR DE MINISTER	4
III. SAMENVATTING	9
IV. TRANSVERSALE, HORIZONTALE EN OVERKOEPELENDE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN	11
1. Transversale en horizontale doelstellingen	11
2. Overkoepelende strategische doelstellingen	12
SD 1: Meer mensen aan het werk	13
SD 2: Sterkere loopbanen binnen een stimulerend leerklimaat	13
SD 3: Veerkrachtige ondernemingen in een toekomstbestendige arbeidsmarkt	14
V. BELEIDSVELD WERK	15
1. ISE ACTIVERING	15
1.1 Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement	15
1.2 Operationele doelstellingen	15
OD 1: Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden	15
OD 2: Alle arbeidspotentieel benutten met een focus op kwetsbare groepen en niet-beroepsactieven	22
OD 3: Het activeringsbeleid aanscherpen via de controle van de beschikbaarheid van de werkzoekenden	29
OD 4: Een gepersonaliseerde en resultaatgerichte aanpak voorzien voor werkgevers	30
OD 5: Talent van buiten Vlaanderen aantrekken	30
1.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar	34
1.3.1 Departement	35
1.3.2. Overige entiteiten onder gezag	54
Vlaamse dienst voor arbeidsbemiddeling en beroepsopleiding	54
2. ISE LOOPBANEN	57
2.1 Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement	57
2.2 Operationele doelstellingen	57
OD 6: Een betere combinatie van arbeid en privé nastreven voor alle werkenden	57
OD 7: Loopbaantransities faciliteren en omkaderen	58
2.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar	60
2.3.1 Departement	61
3. ISE DUURZAME ARBEIDSMARKT	70
3.1 Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement	70
3.2 Operationele doelstellingen	71
OD 8: Transitie en transformaties op de arbeidsmarkt ondersteunen	71
OD 9: Discriminatie op de arbeidsmarkt bestrijden	76
3.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar	76
3.3.1. Departement	77
4. ISE THEMA-OVERSCHRIJDEND	84

4.1 Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement	84
4.2 Operationele doelstellingen	84
OD 10: Het werkgelegenheidsbeleid onderbouwen met data en wetenschappelijke inzichten en de uitvoering van de digibanken	84
OD 11: Het werkgelegenheidsbeleid versterken met Europese fondsen	85
OD 12: De dienstverlening vanuit de overheid performant en klantgericht uitbouwen	86
4.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar	89
4.3.1 Departement	90
VI. BELEIDSVELD COMPETENTIES	100
1. ISE COMPETENTIES	100
1.1 Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement	100
1.2 Operationele doelstellingen	100
OD 13: Een vraag- en toekomstgericht opleidingsaanbod garanderen voor iedereen	100
OD 14: De stap zetten naar een individuele leer- en loopbaanrekening	103
OD 15: Levenslang leren stimuleren en nieuwe leerwegen verkennen	104
1.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar	107
1.3.1 Departement	108
1.3.2 Overige entiteiten onder gezag	115
Vlaamse dienst voor arbeidsbemiddeling en beroepsopleiding	115
VII. BELEIDSVELD SOCIALE ECONOMIE	117
1. ISE ACTIVERING	117
1.1 Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement	117
1.2 Operationele doelstellingen	117
OD 16: Individueel Maatwerk invoeren	117
OD 17: Collectief maatwerk versterken	118
1.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar	119
1.3.1 Departement	120
2. ISE DUURZAME ARBEIDSMARKT	132
2.1 Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement	132
2.2 Operationele doelstellingen	132
OD 18: Sociaal ondernemerschap ondersteunen	132
2.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar	134
VIII. APPARAATSKREDIETEN EN BEGROTINGSPROGRAMMA'S ZONDER BELEIDSVELD	139
1. Apparaatskredieten	139
1.1 Budgettair kader	139
2. Begrotingsprogramma's zonder beleidsveld	146
IX. LIJST MET AFKORTINGEN	149
X. BIJLAGE 'OVERZICHT BELEIDS- EN REGELGEVINGSINITIATIEVEN'	151
XI. BIJLAGE 'ISE indicatoren'	161

II. INLEIDING DOOR DE MINISTER

Laten we onze beleids- en begrotingstoelichting starten met positief nieuws. Nooit eerder in de geschiedenis van Vlaanderen waren er zoveel mensen aan het werk als in het eerste kwartaal van dit jaar, met een indrukwekkend aantal van 2.977.400 werkenden. Dit cijfer is voor mij niet alleen een blijk van de gezondheid en de vitaliteit van onze arbeidsmarkt maar ook een bewijs van wat mogelijk is wanneer we samenwerken en vastberaden zijn, in moeilijke omstandigheden.

Een historische mijlpaal in zicht

Ondanks de coronacrisis en de energiecrisis en spijts de magere groei(vooruitzichten), zijn we er sinds het begin van de legislatuur toch in geslaagd om bijna 110.000 werkenden extra aan de slag te krijgen. Dat is een collectieve prestatie waar we best trots op mogen zijn. Aan de vooravond van het laatste beleidsjaar van deze legislatuur realiseren we op een haar na de doelstelling van 120.000 extra werkenden.

Betekent dit dat we op onze lauweren kunnen rusten? Integendeel. Het samenspel van historische krapte, digitalisering en vergroening plaatst onze arbeidsmarkt voor ongeziene uitdagingen die we structureel en met vereende krachten zullen moeten aanpakken. Onze werkzaamheidsgraad zal verder moeten toenemen en er is nog heel wat werk aan de winkel om te komen tot een talentrijk en inclusief Vlaanderen, met arbeidsmarktkansen voor iedereen.

Maar tegelijkertijd geloof ik sterk dat de ingeslagen weg de juiste is. We krijgen steeds meer mensen uit steeds diversere groepen tot bij VDAB. Steeds meer Brusselaars vinden de weg naar Vlaamse bedrijven. We nemen initiatieven om meer Brusselaars en Walen te mobiliseren richting Vlaamse bedrijven. De opleidingsdeelname evolueert in gunstige zin. En we betrekken steeds meer partners - waaronder lokale besturen - bij een tegelijkertijd meer intensieve én meer aanklappende aanpak op vlak van activering.

Een Vlaamse werkzaamheidssprong

Op dat elan moeten we verdergaan in 2024 en de jaren die daarop volgen. Het moet onze collectieve ambitie zijn om de werkzaamheidsgraad naar nieuwe hoogten te tillen. Van 77% naar 80%, dat is de uitdaging. De top is zichtbaar aan de horizon, maar de inspanningen die nodig zijn om deze te bereiken zullen aanzienlijk én gedeeld zijn. De Vlaamse werkzaamheidssprong waar we vóór staan vereist de betrokkenheid en de inspanning van ons allemaal. Die inspanning zullen we op verschillende niveaus doen, met Vlaamse Regering, met de VDAB, met de sociale partners binnen het VESOC-overleg, en met de lokale besturen.

Vier hefbomen voor succes

In het laatste jaar van mijn beleidsperiode schuif ik graag vier hefbomen naar voren die ons kunnen helpen om de werkzaamheidsgraad van 80% sneller te bereiken. Het zijn vier domeinen waarop we dit jaar samen obstakels kunnen én zullen overwinnen en ze vormen tevens mijn beleidsprioriteiten voor het beleids- en begrotingsjaar 2024.

Hefboom 1: het arbeidspotentieel verder verruimen (instroom verhogen)

Een eerste en cruciale prioriteit ligt in de verdere verruiming van de arbeidsmarkt naar anders-actieven. In Vlaanderen beschikken we over een **enorm potentieel**

aan onbenut talent dat we vandaag nog onvoldoende inzetten: mensen met een leefloon, mensen die thuis een zorgtaak opnemen, langdurig zieken, mensen met een arbeidshandicap, Dit zijn mensen met unieke talenten, ideeën en ambities die van onschatbare waarde zijn voor onze arbeidsmarkt. Het is voor mij van het grootste belang dat we die mensen aanspreken, op een laagdrempelige manier, hen overtuigen om de stap te zetten naar werk en alle drempels en obstakels wegwerken die hen daarbij in de weg staan.

- We voorzien een verplichte inschrijving **van leefloongerechtigden**. Samen met de minister van binnenlands bestuur trekken we via het lokaal activeringspact financiële ondersteuning uit voor lokale besturen die extra inspanningen leveren om hen aan het werk te helpen.
- We werken toe naar een pact "**Samen en lokaal voor werk**" met de sociale partners en de lokale besturen om het arbeidspotentieel op lokaal niveau verder uit te breiden. Door samen te werken, kunnen we lokale antwoorden bieden op complexe problemen.
- De **jobbonus** is een belangrijke financiële prikkel om werken aantrekkelijker te maken en mensen duurzaam op de arbeidsmarkt te houden. We blijven deze prikkel versterkt inzetten om mensen die al aan het werk zijn te belonen, en te motiveren om hun bijdrage te blijven leveren aan onze economie en samenleving. Werken willen we waarderen.
- Met een nieuwe ESF-oproep ondersteunen we ondernemingen om verder uit te groeien tot **inclusieve ondernemingen en werkvloeren** waar alle talenten welkom zijn en waar duurzame loopbanen kunnen worden uitgebouwd.
- Ook sectoren zetten hun schouders onder deze uitdaging. Binnen de **negende generatie sectorconvenants**, de eerste binnen het nieuwe decreet, ondersteunen we 38 sectoren die onder meer met deze uitdaging aan de slag gaan en hun engagement opnemen.
- Het niet vinden van **kinderopvang** kan een drempel zijn om aan de slag te gaan. Om bedrijven te ondersteunen die zelf kinderopvang(plaatsen) willen organiseren, zullen we partnerschappen ondersteunen die bedrijven concreet helpen bij het realiseren van kinderopvang voor hun (toekomstige) werknemers.

Hefboom 2: langdurige ziekte voorkomen en remediëren (uitstroom tegengaan)

Terwijl een toenemend aantal mensen de weg naar de arbeidsmarkt vindt, zien we aan de andere kant nog te veel mensen de arbeidsmarkt verlaten. De redenen hiervoor zijn divers en uiteenlopend: omwille van zorg, (collectief) ontslag, al dan niet vervroegd pensioen, wegens ziekte en invaliditeit, ... Deze realiteit benadrukt het belang van een duurzame arbeidsmarkt waarin we mensen niet alleen aan het werk brengen, maar hen ook **duurzaam aan het werk houden in werkbare (loop)banen**. Mijn specifieke aandacht gaat daarbij uit naar het groeiend aantal langdurig zieken. In Vlaanderen zijn er vandaag meer langdurig zieken dan dat er werklozen zijn en deze groep blijft groeien. Dit is een zorgwekkend knelpunt dat ik de hoogste prioriteit wil geven, zowel op preventieve als curatieve wijze.

- Onze eerste prioriteit is het voorkomen van ziekte op de werkplek. Om die omslag te realiseren, werken we samen met externe preventiediensten en zetten we **werkbaarheidsversterkende instrumenten**, zoals de werkbaarheidscheques, in binnen ondernemingen.
- We zetten alles op alles om de **re-integratie van langdurig zieken** te doen lukken. We intensifiëren de samenwerking tussen VDAB, RIZIV en de ziekenfondsen om de vooropgestelde doelstelling van 12.000 trajecten te kunnen behalen. Ik ontwikkel **een versnellingsplan** met concrete acties die op korte termijn impact moeten hebben op de toeleiding naar de re-integratietrajecten en duurzame uitstroom naar werk van deze doelgroep.
- Daarom maken we werk van **outreachinge activiteiten** om mensen die ziek zijn beter te bereiken. We zoeken hiervoor onder meer aansluiting bij

eerstelijnszones en ziekenhuizen. Werken kan een manier zijn om het herstel vlotter te laten verlopen voor de werknemer, om opnieuw zin en perspectief te bieden. Die kansen moeten we maximaal benutten.

- Om de kloof naar werk te verkleinen, ook voor mensen met een beperking of gezondheidsproblemen, zetten we nieuwe instrumenten in, zoals jobcoaching, individueel maatwerk en de nieuwe RSZ-korting. Deze instrumenten zijn gericht op het bieden van **werk op maat van de werknemer** en het vergemakkelijken van de overstap naar de arbeidsmarkt.
- Vanuit een visie op de gehele loopbaan nemen we ook initiatieven om langer werken aan te moedigen. In uitvoering van de rondetafels 60+ nemen we acties om de werkzaamheidsgraad van deze groep te verhogen. Het bevorderen van **duurzame en werkbare (einde)loopbanen** vormt een belangrijk onderdeel van de inspanningen.

Hefboom 3: Inzetten op levenslang leren (opleiding, bijscholing, omscholing)

De krappe arbeidsmarkt betekent een keerpunt voor levenslang leren in Vlaanderen. Het wordt steeds duidelijker dat levenslang leren niet langer een keuze is, maar een absolute noodzaak voor zowel bedrijven als individuen. In het Europese Jaar van de Vaardigheden geven we daarom een **bijkomende boost aan levenslang leren**. De werkvloer moet de grootste school van Vlaanderen worden, met kansen tot opleiding, omscholing en bijscholing voor iedereen, op elk moment van de loopbaan. Dit streven creëert een win-win-win situatie. Levenslang leren stelt werknemers in staat om hun vaardigheden voortdurend bij te werken en zich aan te passen aan een veranderende arbeidsmarkt. Hierdoor kunnen ze hun positie op de arbeidsmarkt versterken, hun loopbaankansen vergroten en persoonlijke groei stimuleren. Voor werkgevers betekent levenslang leren de mogelijkheid om hun vacatures in te vullen met gekwalificeerde werknemers. Het draagt bij aan groei en innovatie en is essentieel voor het succes en de concurrentiekracht van een bedrijf. Maar ook de samenleving wint bij levenslang leren. Een goed opgeleide beroepsbevolking draagt immers bij aan de welvaart en het welzijn van Vlaanderen.

- Sinds september 2023 kunnen burgers hun '**opleidingstegoed**' - een gepersonaliseerd overzicht van Vlaamse opleidingsincentives – raadplegen op 'Mijn Burgerprofiel'. In 2024 zal dit overzicht verder worden aangevuld met andere vormen van loopbaanondersteuning zoals bijvoorbeeld de loopbaancheques en incentives vanuit Onderwijs.
- We continueren het **gemeenschappelijk initiatiefrecht** binnen het Vlaams opleidingsverlof voor het schooljaar 2023-2024 en voorzien een beleidsevaluatie van de hervormde Vlaamse opleidingsincentives in het voorjaar van 2024.
- We lanceren met VDAB vanaf 1 januari 2024 de "**Leerjobs**", een kwalificerend traject voor jongeren die ongekwalificeerd de schoolbanken hebben verlaten en via werkplekleren alsnog een beroepskwalificatie kunnen behalen.
- De start van de **nieuwe premies kwalificerend werkplekleren** was er in september 2023. In 2024 volgen de eerste uitbetalingen en wordt een grondige monitoring voorzien.
- Samen met het Partnerschap Levenslang Leren blijven we werken aan een **sterke leercultuur** met tal van initiatieven en projecten (een inspiratiedag, netwerkprojecten, onderzoek, website, ...) die levenslang leren verder op de kaart moeten zetten in heel Vlaanderen.

Hefboom 4: Talent van buiten Vlaanderen aantrekken

Om de vele openstaande knelpuntvacatures te kunnen blijven invullen, is het van cruciaal belang dat we de kansen die buiten de grenzen van ons gewest liggen,

gaan benutten. Als er onvoldoende talent beschikbaar is in Vlaanderen, moeten we sterker dan ooit overwegen om talent te zoeken in andere regio's binnen ons land, aangrenzende regio's en zelfs in het buitenland, inclusief landen buiten de Europese Unie.

Het is echter van essentieel belang dat we dit proces **zorgvuldig en in een weloverwogen volgorde** aanpakken, waarbij prioriteit wordt gegeven aan het activeren van eigen talent. Het zogenaamde concentrische bemiddelingsmodel.

- Onze eerste prioriteit moet altijd zijn en blijven om in eigen land te activeren. Het activeren van de **beschikbare talenten in Vlaanderen** moet onze primaire focus blijven (zie hoger).
- In tweede instantie moeten we de **samenwerking met Brussel en Wallonië** versterken. 2024 zal op dat vlak onder meer in het teken staan van de uitvoering van een nieuw samenwerkingsakkoord tussen de Vlaamse en Waalse regering om de interregionale mobiliteit van werkzoekenden te bevorderen. Net zoals met Actiris zal ook met Le Forem de samenwerking worden aangescherpt.
- Ten derde blijven we **talent aantrekken uit de Europese Unie**, in eerste instantie uit de grensregio's, via lopende samenwerkingen met o.m. Frankrijk en Nederland.
- Tenslotte verruimen we de mogelijkheden voor bedrijven om werknemers van buiten de Europese Unie aan te werven. We doen dat echter voorzichtig en binnen een strak gecontroleerd kader. Via een **zero-tolerancebeleid** zorgen we ervoor dat de spelregels met betrekking tot arbeidswetgeving en migratie- en socialezekerheidswetgeving strikt worden nageleefd. Het personeelskader binnen de dienst economische migratie en binnen de Vlaamse sociale inspectie wordt verder versterkt om dit mogelijk te maken.

Hefboom 5: de sociale economie versterken

We versterken de sociale economie als kansenmotor op weg naar een inclusief Vlaanderen. Mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt, met een arbeidsbeperking en/of een begeleidingsnood, willen we **op maat ondersteunen, in steeds meer werkomgevingen in Vlaanderen**. Zo werken we drempels weg en zetten we belangrijke stappen in het verhogen van de werkzaamheidsgraad.

- We versterken het **collectief maatwerk**. Zo activeren we de 1.000 VTE extra jobs in de sociale circulaire economie (klimaatjobs) toegekend in het kader van het Vlaamse Energie- en Klimaatplan binnen de sector.
- Daarnaast zetten we via **individueel maatwerk** fors in op de tewerkstelling van personen met een arbeidsbeperking bij reguliere werkgevers. Sinds de invoering van het systeem in 2023 voorzien we heel wat tools (een premie, een begeleidingsaanbod, ...) om drempels weg te werken op hun werkvloer. Onder de noemer "pracht van een werkkraft" maken we het individueel maatwerk breder bekend.
- Via de sociaal-circulaire hubs en de samenwerkingsverbanden tussen sociale economie en de zorgsector versterken we de rol van het sociaal ondernemerschap in het beantwoorden van nieuwe **maatschappelijke uitdagingen**.
- In 2023 werd het **ondersteuningsdecreet ter bevordering van de sociale economie en het maatschappelijk verantwoord ondernemen** geactualiseerd. In 2024 zal het decreet en desbetreffende uitvoeringsbesluiten in werking treden.
- We dragen die cruciale rol van de sociale economie, bijvoorbeeld in het licht van de groene en digitale transitie, verder uit tijdens het **Belgisch EU-voorzitterschap**, o.a. via een expertenconferentie.

Vele handen maken licht werk

2024 wordt een boeiend maar uitdagend jaar voor de wereld van werk. Zoveel is duidelijk. Maar ik ben optimistisch gestemd. De arbeidsmarkt doet het goed en de ontwikkelingen waar we tegenaan kijken brengen naast uitdagingen ook heel wat kansen. Laten we ons gezamenlijk inzetten en onze tegenstellingen overstijgen om niet alleen de uitdagingen aan te pakken maar vooral ook om kansen te grijpen. De huidige krapte biedt een historische opportuniteit om verder te bouwen aan een dynamische en toekomstgerichte maar ook kansrijke arbeidsmarkt. Aan ons om er, in eerste instantie samen met de partners binnen het VESOC-overleg (Vlaamse Regering, werkgevers- én werknemersorganisaties, werk van te maken

III. SAMENVATTING**TOTAAL - WERK EN SOCIALE ECONOMIE, excl. apparaatsuitgaven en programma B****(duizend euro)**

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2023	256.364	1.000	0	4.097.976	4.096.644
Bijstelling BO 2024	23.621	-500	0	-80.773	-72.347
BO 2024	279.985	500	0	4.017.203	4.024.297

PROGRAMMA JD - WERK**(duizend euro)**

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2023	256.233	1.000	0	3.182.627	3.182.338
Bijstelling BO 2024	23.621	-500	0	-151.881	-144.626
BO 2024	279.854	500	0	3.030.746	3.037.712

PROGRAMMA JE - SOCIALE ECONOMIE**(duizend euro)**

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2023	131	0	0	650.676	650.804
Bijstelling BO 2024	0	0	0	67.499	67.499
BO 2024	131	0	0	718.175	718.303

PROGRAMMA JF - COMPETENTIES**(duizend euro)**

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2023	0	0	0	264.673	263.502
Bijstelling BO 2024	0	0	0	3.609	4.780
BO 2024	0	0	0	268.282	268.282

IV. TRANSVERSALE, HORIZONTALE EN OVERKOEPELENDE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN

1. Transversale en horizontale doelstellingen

Het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding 2020-2024

Voor de volgende luiken van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding (VAPA) verwijzen we naar OD 1 Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden:

de Vlaamse jobbonus (p.17), het luik 'Werk als hefboom in de strijd tegen de armoede' (p.21 e.v.), de ESF-oproep voor een versterkend groepsluik (p.21), de inschrijvingsstrategie naar inburgeraars (p.19), de samenwerking VDAB-AgII (p.19), de versnelling van de digitale contactstrategie van VDAB (p.15).

Voor de volgende luiken van het VAPA verwijzen we naar OD 2 Alle arbeidspotentieel benutten met een focus op kwetsbare groepen en niet-beroepsactieven:

het verbreden van de activeringsstrategie naar o.m. niet-beroepsactieven (p.22), de ESF-oproepen 'Outreach & Activering' (p.23), outreachinge partnerschappen (p.22), het ESF-project Capacity Building lokale partnerschappen (p.28), een breed opleidingsaanbod toegankelijk voor kwetsbare profielen (p.100), de samenwerking VDAB-lokale besturen (p.21) en de samenwerking VDAB-RIZIV (p.23).

Voor de ESF-oproep rond inclusieve ondernemingen en het platform rond inclusief ondernemen verwijzen we naar OD 8 Transitie en transformaties op de arbeidsmarkt ondersteunen – luik transitietrajecten (p.73).

Voor de digibanken verwijzen we naar OD 10 Het werkgelegenheidsbeleid onderbouwen met data en wetenschappelijke inzichten en de uitvoering van de digibanken (p.85).

Voor het Individueel Maatwerk als hefboom naar werk en tegen armoede voor personen met een arbeidsbeperking verwijzen we naar OD 16 Individueel Maatwerk invoeren (p.117) en voor de toeleiding naar en het ondersteunen van de tewerkstelling, inclusief de doorgroeimogelijkheden van personen in armoede met een grote afstand tot de arbeidsmarkt in de sociale economie verwijzen we naar OD 17 Collectief maatwerk versterken (p.118) en specifiek naar een onderzoek rond armoede en sociale economie (p.21).

Het Vlaams Jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan

We verwijzen naar OD 1 Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden – luik NEET-jongeren voor de transitietrajecten voor leerlingen tweede en derde graad beroepssecundair onderwijs (p.25), en naar OD 2 Alle arbeidspotentieel benutten met een focus op kwetsbare groepen en niet-beroepsactieven voor de lokale partnerschappen die vanaf 2024 zullen kunnen inspelen op de noden van o.a. (NEET-)jongeren. (p.25).

Het Horizontaal Integratie- en gelijke kansenbeleidsplan

We verwijzen voor de onderliggende acties naar de respectievelijke plaatsen verderop in deze BBT:

- voor taalbeleid naar het talenplan onder OD 1 Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden – luik 'Werk als hefboom tot inburgering en integratie' (p.20)
- voor de ESF-oproep 'Inclusieve ondernemingen' naar OD 8: Transitie en transformaties op de arbeidsmarkt ondersteunen – luik transitietrajecten (p.73)
- voor de addenda 'Non-discriminatie en inclusie 2021-2022' bij de sectorconvenants naar OD 9 Discriminatie op de arbeidsmarkt bestrijden (p.76)
- voor inclusieve tewerkstelling i.k.v. Individueel Maatwerk naar OD 16 Individueel Maatwerk invoeren (p.117).

Het Strategisch plan hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en geïnterneerden 2020-2025

We verwijzen voor de onderliggende acties (beroepsopleidingen en taalwerving door VDAB, inzet van detentieconsulenten bij de uitwerking van het reclasseringsplan en de outreachende acties naar (ex-)gedetineerden naar OD 2 Alle arbeidspotentieel benutten met een focus op kwetsbare groepen en niet-beroepsactieven en specifiek naar het luikje 'Gedetineerden en geïnterneerden' (p.26).

De transitieprioriteiten uit de vierde Vlaamse Strategie Duurzame Ontwikkeling

Voor de transitieprioriteiten verwijzen we voor wat betreft

- de prioriteit '*Circulaire economie*' naar de groene transitie en groene vaardigheden (p.74 e.v.), Vlaanderen Circulair (p.74), de circulaire jobs in de sociale economie (p.118) en de circulaire hubs (p.133);
- de prioriteit '*Leven, leren en werken in 2050*' naar het Partnerschap Levenslang Leren (p.106);
- de prioriteit '*Industrie 4.0.*' naar de digitale transitie (p.74), de digibanken (p.85), Vlaanderen circulair (p.74), en werkbaar werk (p.76);
- de prioriteit '*Energie en Klimaat*' naar het groeipad van de 1000 klimaatjobs in de sociale economie (p.118).

2. Overkoepelende strategische doelstellingen

Een performant arbeidsmarktbeleid is meer dan ooit van belang. Onze Vlaamse arbeidsmarkt kampt met een structurele krapte: het aantal Vlamingen op arbeidsleeftijd steeg jaar na jaar, maar nu heel wat mensen met pensioen gaan dreigt die bevolkingsgroei stil te vallen. Nieuwe jobs die worden gecreëerd, raken steeds moeilijker ingevuld. Dat die krapte zich steeds scherper laat voelen, benadrukt het belang van een goede match tussen openstaande vacatures en de beschikbare profielen, en van een hogere werkzaamheidsgraad. Het objectief van 120.000 Vlamingen extra aan het werk richting een werkzaamheidsgraad van 80% blijft het streefdoel, de strategische doelstellingen van mijn beleidsnota (2019-2024) blijven de leidraad om dit te verwezenlijken. Met de uitvoering van het werkgelegenheidsakkoord 'Iedereen nodig, iedereen mee' zetten we samen met de sociale partners hier sterk op in.

SD 1: Meer mensen aan het werk

We willen zoveel mogelijk mensen (her)inschakelen op de arbeidsmarkt. Werk biedt naast een inkomen ook structuur, een sociaal netwerk, een nuttige tijdsbesteding, en nog veel meer. Het hebben van een job is dan ook een enorme meerwaarde. Hoe meer mensen aan de slag, hoe beter we onze welvaart eveneens op peil kunnen houden, hoe sterker onze ondernemingen kunnen groeien en hoe beter we ondersteuning kunnen voorzien voor wie het nodig heeft. Het streefdoel bij de start van deze legislatuur was en blijft 120.000 Vlamingen extra aan een job helpen als weg naar een werkzaamheidsgraad van 80%. Op dit moment (2^e kwartaal 2023) zien we een stijging met 109.100 werkenden ten opzichte van het begin van de legislatuur. Om echter verder naar de doelstelling te evolueren, zullen we blijvend moeten inzetten op activering, op een verruiming van de arbeidsmarkt (naar niet-beroepsactieven zoals langdurig zieken, herintreders,...), op doelgerichte RSZ-kortingen voor wie ver van de arbeidsmarkt staat en op initiatieven om werk lonend en aantrekkelijk(er) te maken.

Leeswijzer: U vindt de onderliggende operationele doelstellingen (OD) in uitvoering van deze strategische doelstelling terug onder de respectieve inhoudelijke structuurelementen 'activering' (beleidsveld Werk) en 'activering' (beleidsveld Sociale Economie).

SD 2: Sterkere loopbanen binnen een stimulerend leerklimaat

Na de coronacrisis stelden ook de Oekraïne- en energiecrisis onze arbeidsmarkt voor uitdagingen. De strategische doelstelling om in een continu en sterk veranderende arbeidsmarkt mensen loopbaanzekerheid te bieden, blijft dan ook een speerpunt in het beleid. We investeren in een arbeidsmarkt op mensenmaat. We maken de omslag naar een echte Vlaamse leercultuur met scholing, omscholing en bijscholing doorheen de hele loopbaan. We stimuleren de leerbereidheid opdat de Vlaamse burgers – cfr. SD3 'Veerkrachtige ondernemingen in een toekomstbestendige arbeidsmarkt' – mee zijn met de verschillende transformaties die plaatsvinden en hun talenten maximaal ontplooiën en inzetten op de werkvloer. We moedigen burgers aan om hun loopbaan in eigen handen te nemen en waar nodig bij te sturen. Op die manier houden we mensen langer, duurzamer en met meer goesting aan de slag, maken we transitie van de ene job naar de andere en tussen diverse levensdomeinen (leren, werken, zorgen, ...) mogelijk. We bieden nieuwe perspectieven bij jobverlies. De hoekstenen van het loopbaanmodel dat we voor ogen hebben liggen besloten in instrumenten om de loopbaan (bij) te sturen, een actief beleid rond loopbaantransities (met o.a. loopbaancheques en de transitiepunten), een betere combinatie van arbeid en privé (o.a. via dienstencheques en thematische verloven), loopbaandienstverlening en een aantrekkelijk en arbeidsmarktgericht onderwijs- en opleidingsaanbod, krachtige en overzichtelijke (opleidings)incentives en innovatieve leerwegen, waar mogelijk op de werkvloer zelf. Samen met mijn collega bevoegd voor het beleidsdomein Onderwijs maken we werk van een gezamenlijke aanpak in het kader van levenslang leren, over de sectoren en de beleidsdomeinen heen. Dit actieplan Levenslang Leren biedt een antwoord op de grote uitdagingen inzake levenslang leren, samen met de betrokken domeinen, de sociale partners en opleidings- en onderwijsverstrekkers, vanuit een gedeelde visie en doelstellingen.

Leeswijzer: U vindt de onderliggende operationele doelstellingen in uitvoering van deze strategische doelstelling terug onder de respectieve inhoudelijke structuurelementen 'loopbanen' (beleidsveld Werk) en 'competenties' (beleidsveld Competenties).

SD 3: Veerkrachtige ondernemingen in een toekomstbestendige arbeidsmarkt

Maatschappelijke transitie zoals digitalisering, vergrijzing, migratie, klimaat en recent de energiecrisis laten hun impact voelen in Vlaanderen met grote verschuivingen en uitdagingen op de arbeidsmarkt tot gevolg. Met het relanceplan 'Vlaamse Veerkracht', het VESOC-akkoord 'Alle hens aan dek' en het VESOC-werkgelegenheidsakkoord 'Iedereen nodig, iedereen mee' hebben we ambitieuze plannen die Vlaanderen aan de top van Europa kunnen brengen. We grijpen het moment om een versnelling hoger te schakelen naar een meer duurzame economie en om te investeren in innovatie, onderwijs en opleiding, We willen ondernemingen, sectoren en partnerschappen op de arbeidsmarkt ondersteunen in al deze transitie om hun innovatiekracht te versterken en een positieve bijdrage te leveren aan de verschillende maatschappelijke uitdagingen. We streven naar veerkrachtige ondernemingen die tegelijkertijd inzetten op loopbaanbeleid, de verwerving van noodzakelijke skills, werkplekleren, diversiteit, arbeidsorganisatie en het versterken van de innovatie en werkbaarheid van jobs. We versterken ondernemingen in hun uitdagingen op korte termijn en in de toekomst en doen een appél op hen om de grote maatschappelijke uitdagingen van onze tijd samen aan te pakken.

Leeswijzer: U vindt de onderliggende operationele doelstellingen in uitvoering van deze strategische doelstelling terug onder de respectieve inhoudelijke structuurelementen 'duurzame arbeidsmarkt' (in het beleidsveld Werk) en 'duurzame arbeidsmarkt' (in het beleidsveld Sociale Economie).

V. BELEIDSVELD WERK

1. ISE ACTIVERING

1.1 Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement

Het geheel van acties onder dit structuurelement valt terug te brengen tot de overkoepelende doelstelling 'Meer mensen aan het werk' (zie hoger¹).

Als indicator verbonden aan deze ISE voegen we hier de werkzaamheidsgraad toe, met een waarde van 76,7% in 2022. Dit percentage stemt overeen met het gedeelte van de bevolking dat werkt binnen de bevolkingsgroep op beroepsactieve leeftijd 20-64 jaar. Meer informatie kan gevonden worden in bijlage XI.

1.2 Operationele doelstellingen

OD 1: Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden

Dienstverlening op maat – algemene principes uitwerken

- VDAB voorziet samen met partners een breed aanbod aan dienstverlening waaruit gekozen kan worden volgens de specifieke noden van het individu. Op die manier kan voor elke werkzoekende een passend instrument worden ingezet. Gedurende het volledige bemiddelingsproces hanteert VDAB de principes van de digitale **contactstrategie**: werkzoekenden krijgen de gepaste digitale tools aangereikt om hun loopbaan zelf in handen te nemen. Voor wie meer ondersteuning nodig heeft, voorziet VDAB een laagdrempeliger human-digital en face-to-face aanbod.
- Het Vlaams Werkgelegenheidsakkoord (WGA) 'Iedereen nodig, iedereen mee' voorziet in een **versnelling van de digitale contactstrategie** van VDAB om nieuw ingeschreven werkzoekenden sneller te contacteren en op maat te ondersteunen. In navolging van dit akkoord vervroegde VDAB in 2023 de eerste contactname met niet-zelfredzame werkzoekenden met drie weken. Ook alle volgende contactmomenten werden met drie weken vervroegd. In 2024 zet VDAB de versnelde contactname door.
- Voor **intensifiërende acties** doet VDAB maximaal beroep op gespecialiseerde partners die dienstverlening bieden op maat van de individuele noden van de werkzoekende. Samen met de partners gaat VDAB na hoe de toeleiding naar de tenders kan verbeteren. Doorheen het hele traject dat de werkzoekende aflegt bij VDAB en partners, houdt de VDAB-bemiddelaar het overzicht en volgt als 'vertrouwde gids' het traject op vanuit de tweede lijn. De werkzoekende kan dan ook steeds terecht bij de VDAB-bemiddelaar, ook al loopt de begeleiding bij een partner van VDAB.
- Sinds september 2023 kunnen bepaalde werkzoekenden gebruikmaken van een **nieuw bemiddelingsmodel met vouchers**. Binnen deze dienstverlening

¹ SD 1 Meer mensen aan het werk

wordt de nood aan ondersteuning door de VDAB-bemiddelaar bepaald, waarna de werkzoekende zelf de partner voor de verdere intensieve dienstverlening kiest. De doelgroep van deze dienstverlening bestaat uit niet-werkende werkzoekenden die inzetbaar zijn op de arbeidsmarkt mits een intensieve begeleiding en bemiddeling, met focus op sollicitatievaardigheden, persoonlijke vaardigheden en indien nodig taalondersteuning. Ook in 2024 loopt deze bemiddeling met vouchers.

- VDAB blijft inzetten op een uitbreiding van het **digitale (opleidings)aanbod**. Daarbij is het van belang dat iedereen over voldoende digitale vaardigheden beschikt om hiervan gebruik te kunnen maken. Werkzoekenden die onvoldoende digitaal vaardig zijn, krijgen van VDAB een aanbod om deze vaardigheden aan te scherpen. De aangeboden bijscholingen gaan van basisopleidingen om te leren werken met een computer, over werk zoeken met vdab.be, solliciteren via sociale media, tot meer verdiepende workshops gericht op specifieke softwarepakketten. In de beroepsopleidingen van VDAB wordt eveneens op een geïntegreerde manier gewerkt aan de digitale vaardigheden die cursisten in hun toekomstige job nodig hebben. Ook met de digibanken (zie verder²) zetten we in op het verkleinen van het risico op digitale uitsluiting bij kwetsbare groepen.

Een gericht doelgroepenbeleid

Via het doelgroepenbeleid ondersteunen we de aanwerving en tewerkstelling van groepen met een minder gunstige positie op de arbeidsmarkt. Met name de doelgroepen kortgeschoolde jongeren, ouderen en personen met een arbeidshandicap kennen een lagere werkzaamheidsgraad en hogere werkloosheidscijfers. We waken over de **focus en effectiviteit** van de maatregelen in functie van de afstand tot de arbeidsmarkt. Bij BO24 werd beslist om in te grijpen op de doelgroepverminderingen voor ouderen en kortgeschoolde jongeren en ze uit te doven.³ De nieuwe **doelgroepvermindering** voor personen zonder recente, duurzame werkervaring blijft wel behouden en plannen we te versterken. De maatregel trad op 1 oktober 2023 in werking voor personen die de voorbije twee jaren geen duurzame werkervaring hebben gehad en die bij VDAB gekend zijn.

- De overgangsregeling voor oudere zittende werknemers dooft op 1 juli 2024 uit voor wie jonger is dan 62 jaar; de leeftijd wordt dan dus opgetrokken tot 62. Voor wie oudere is dan 62 gaat de maatregelen in uitdooft tot 1 juli 2028, wanneer alle begunstigten de officiële pensioenleeftijd (66 jaar) bereikt zullen hebben.
- De doelgroepverminderingen voor de aanwerving van laaggeschoolde jongeren en oudere niet-werkende werkzoekenden doven uit vanaf 1 juli 2024. Enkel personen die voor deze datum van de maatregel genoten kunnen er gebruik van blijven maken tot ze de maximale looptijd van 8 kwartelen doorlopen hebben.
- De nieuwe doelgroepvermindering voor personen zonder recente, duurzame werkervaring zal uitgebreid worden. We zullen aan de regering voorstellen de leeftijdsgrenzen van de doelgroepvermindering voor personen zonder recente duurzame werkervaring aan te passen vanaf 1 juli 2024, zodat de leeftijd van de meest kwetsbaren geen belemmering vormt om gebruik te kunnen maken

² OD 10 Het werkgelegenheidsbeleid onderbouwen met data en wetenschappelijke inzichten en de uitvoering van de digibanken

³ Zie ook begroting: luik 'Hervormd doelgroepenbeleid' onder JB0-1JDB2CA-WT, p.38 en verder.

van deze maatregel. We zetten daarnaast in op de nodige datakoppelingen zodat ook mensen die wél langdurig niet actief waren, maar nog geen 2 jaar zijn ingeschreven zijn bij VDAB het recht kunnen openen op de doelgroepkorting.

- Vanuit VDAB werd een aanbod van **jobcoaching** ontwikkeld, dat van start ging begin 2023 (zie verder⁴). Personen die in het eerste jaar na aanwerving bijkomende ondersteuning nodig hebben, kunnen hier beroep op doen.
- Met de inwerkingtreding van het Individueel Maatwerk op 1 juli 2023 hebben we ingezet op een vlotte overgangsperiode en communicatie voor de werkgevers en zelfstandigen die beroep doen op **de Vlaamse Ondersteuningspremie (VOP)**⁵. De inspanningen naar de grotere bekendheid van financiële incentives om deze doelgroep te ondersteunen wordt binnen het kader van Individueel Maatwerk verder gezet.

De Vlaamse jobbonus

Met de jobbonus wordt de stap naar werk lonender.

- De **jobbonus voor werknemers**⁶ is een maatregel gericht op de loontrekkenden met bescheiden inkomens. Met deze maatregel willen we de arbeidsmarkt financieel aantrekkelijker maken en wie aan de slag is duurzaam op die arbeidsmarkt houden. We bereiken met deze maatregel mensen die werken in allerlei sectoren, waaronder de dienstensector, kinderopvang, logistieke sector, retailsector, ... Het besluit tot wijziging van het BVR van 1 juli 2022 dat de loongrenzen van de jobbonus aanpast n.a.v. de indexering van het GGMMI werd definitief goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 2/7/2023. Voor het refertejaar 2022 (uitbetaling in 2023) kan een maximale jobbonus van 600 euro worden toegekend aan personen met een gemiddeld maandelijks brutoloon van maximaal 1950 euro. Het maximale gemiddelde brutoloon om in aanmerking te komen voor een jobbonus wordt eveneens opgetrokken. Voor de periode van 1 januari 2022 tot en met 30 juni 2022 wordt dit vastgelegd op 2699,99 euro. Voor de periode vanaf 1 juli 2022 wordt dit vastgelegd op 2899,99 euro. Naast een aanpassing van de loongrenzen wordt het minimumbedrag van de jobbonus waarvoor een voltijdse werknemer met volledige prestaties op jaarbasis in aanmerking komt, opgetrokken naar 50 euro. Daarnaast besliste de Vlaamse regering om aan iedere rechthebbende opnieuw een top-up toe te kennen, met name een bijkomend bedrag van 50 euro voor iedere rechthebbende. De nieuwe uitbetalingsronde voor refertejaar 2022 is gestart begin oktober 2023 en loopt door in 2024. Aan het einde van het vierde kwartaal van 2023 zal het loket opengesteld worden voor de grensarbeiders om hun aanvraag te doen voor refertejaar 2022. Er wordt ook opnieuw een communicatiecampagne gestart waarbij ditmaal de focus eerder ligt op het nakijken van het rekeningnummer i.p.v. de registratie. Ditmaal zullen ook de digibanken meer naar voor worden geschoven als centrale partner bij hulp voor aanmelden en registreren van het rekeningnummer in Mijn Burgerprofiel.

⁴ OD4 Een gepersonaliseerde en resultaatgerichte aanpak voorzien voor werkgevers

⁵ Zie ook begroting: JB0-1JDB2CB-WT, p. 40 en volgende.

⁶ De middelen voor de jobbonus loontrekkenden staan ingeschreven in de begroting van VLABEL.

Daarnaast werd het wijzigingsbesluit met het oog op een aanpassing van de berekening voor de jobbonus voor tijdelijk onderwijspersoneel definitief goedgekeurd op 31/08/2023. Hierdoor kan er voor het refertejaar 2022 alvast een aangepaste berekening gebeuren. Vervolgens wordt tegen het derde kwartaal van 2024 het reeds betaalde prestatiejaar 2021 voor het tijdelijk onderwijspersoneel herberekend op basis van de nieuwe regelgeving.

In het najaar van 2023 wordt opnieuw een regelgevend initiatief opgestart voor de aanpassing van de loongrenzen voor refertejaar 2023 (uitbetaling 2024). De Vlaamse regering heeft beslist dat de loongrenzen voor refertejaar 2023 op 2.000 en 3.000 euro komen te liggen en dat er opnieuw een top-up van 50 euro voor iedere rechthebbende wordt toegekend. Voor refertejaar 2024 komen de loongrenzen op 2.100 en 3.100 euro te liggen, varieert het bedrag tussen 50 en 650 euro en wordt er ook opnieuw een top-up van 50 euro toegekend voor iedere rechthebbende.

Prestatiejaar	Betalingsjaar	Loongrenzen	Max	Min	Top-up
2021	2022	1800-2500	600	20	100
2022	2023	1950-2700 (1 ^{ste} helft) 1950-2900 (2 ^{de} helft)	600	50	50
2023	2024	2000-3000	600		50
2024	2025	2100-3100	650		50

- Met de **jobbonusPLUS voor startende zelfstandigen**⁷ stimuleren we de overstap naar ondernemerschap in hoofdberoep voor loontrekkenden die aan de slag zijn met een laag inkomen, door hun recht op een jobbonus twee jaar te verlengen. Na het regelgevende werk in 2022 en de eerste betalingen in 2023, zullen er in 2024 betalingen plaatsvinden voor de tweede schijf voor wie startte in 2022, de eerste en tweede schijf voor wie startte in 2023 en ook een deel van de eerste schijf voor wie startte in 2024. Naar analogie van de aanpassingen aan de jobbonus, zal ook de jobbonusPLUS aangepast worden.

Competentieversterkende trajecten

- Via verschillende vormen van **werkplekieren** worden werkzoekenden maximaal op de werkvloer opgeleid. Zo bieden we ondersteuning op maat aan al wie dit wegens zijn of haar afstand tot de arbeidsmarkt nodig heeft, en komen we tegemoet aan de actuele noden van de arbeidsmarkt.
- De **individuele beroepsopleiding (IBO)** heeft doorheen de jaren zijn meerwaarde bewezen voor het invullen van vacatures wanneer er een competentiekloof is tussen wat de werkgever of de functie vereist en dat wat de werkzoekende kan bieden. In 2018 onderging de IBO reeds een hervorming met verschillende doelstellingen, zoals een vereenvoudiging van het stelsel en een sterkere deelname van kansengroepen. De conjuncturele invloed en de vaststelling dat werkgevers tijdens periodes van arbeidsmarktkrapte eerder meteen aanwerven dan gebruik te maken van IBO, , maken een bijsturing van het instrument om het aantrekkelijker te maken opnieuw zinvol. VDAB en de sociale partners bereiden daarom in het voorjaar van 2024 een hervorming van IBO voor, met focus op inhoudelijke bijsturingen en toeleiding, op bijsturingen op het vlak van performantie en kwaliteit en op financiële bijsturingen.

⁷ Zie ook begroting: JB0-1JDB2CD-WT, p.42 en volgende.

- Met het oog op de uitbouw van een zinvol en efficiënt EVC-beleid binnen het beleidsveld Werk, en om niet-beroepsgekwaliceerde jongeren de mogelijkheid te bieden alsnog een beroepskwalificatie te behalen, lanceert VDAB vanaf 1 januari 2024 de **leerjobs**. Leerjobs zijn begeleide ervaringstrajecten in een onderneming gericht op het verwerven van de competenties van een beroepskwalificatie. Deze beroepskwalificatie kan worden behaald door het afleggen van een EVC-assessment.
- De **GLOW-tender** (Groeien en Leren Op de Werkvloer) is gestart op 1 januari 2023 en combineert de sterktes van de tender Tijdelijke WerkErvaring (TWE) en de trajectbegeleiding vanuit de Gespecialiseerde Opleidings-, Begeleidings- en bemiddelingsdiensten (GOBs). De doelgroep van de nieuwe maatregel zijn werkzoekenden met een grote ondersteuningsnood op vlak van arbeidsmatige zelfredzaamheid omwille van een gebrek aan werkervaring en/of gezondheidsproblemen, psychosociale problemen of arbeidsbeperking. Binnen de GLOW worden deze werkzoekenden bemiddeld naar betaald werk door middel van jobhunting, competentieontwikkeling door werkplekleren en jobcoaching.
- In 2024 blijft VDAB inzetten op de toeleiding naar de tender en zal de nodige initiatieven nemen om de toeleiding te verbeteren, in het bijzonder voor anderstalige werkzoekenden en personen met een handicap. Bovendien gebeurt er s een continue monitoring van de instroom. Vermits de GLOW ook naar voren wordt geschoven als een mogelijke versterkende maatregel voor personen met een arbeidsbeperking, wordt deze groep ook als aparte categorie opgevolgd in de monitoring.
- Vanaf eind 2023 zal VDAB zelf de **wijk-werkcheques** verstrekken omdat er geen private uitgiftemaatschappij gevonden werd. VDAB voorziet hiervoor de nodige IT-matige ondersteuning, alsook communicatie naar de gebruikers en ondersteuning van wijk-werkbemiddelaars en wijk-werkorganisatoren.

Gemeenschapsdienst

- Begin 2023 is de **gemeenschapsdienst** van start gegaan. Binnen dit instrument voeren langdurige werkzoekenden kleinschalige taken uit bij lokale besturen, vzw's en scholen. De gemeenschapsdienst werd vormgegeven als een werkervaringsstage met een aantal specifieke kenmerken en is ingebed in de begeleidings- en bemiddelingstender GLOW. Er worden initiatieven voorbereid om de toeleiding van langdurig werkzoekenden naar stages in kader van de gemeenschapsdienst te versterken.
- Om de lokale besturen te ondersteunen bij het ter beschikking stellen van leerwerkplekken voor gemeenschapsdienst en om de ondersteuning kwaliteitsvol te organiseren, werden via **Europese relancemiddelen** extra budgetten voorzien. Daarnaast werd ook een lerend netwerk opgericht met als doel de relaties tussen lokale besturen en GLOW-partners verder uit te bouwen. In 2024 rolt VDAB de gemeenschapsdienst verder uit en monitort het instrument.

Werk als hefboom tot inburgering en integratie

- Op 1 maart 2022 is het **hertekende inburgeringsbeleid** van start gegaan. Centraal in dit beleid staat het uitgangspunt dat elke inburgeraar op beroepsactieve leeftijd een arbeidsperspectief heeft op korte of lange termijn. Verschillende wijzes van geïntegreerde intakes werden via proeftuinen in 2022

en 2023 vormgegeven. De resultaten van deze proeftuinen werden in 2023 geëvalueerd en worden meegenomen in de samenwerking tussen VDAB en AgII, Atlas en AMAL.

- VDAB en Fedasil bundelen in 2024 eveneens hun krachten om de talenten en competenties van asielzoekers te valideren en te versterken en hun toegang tot de arbeidsmarkt te verhogen. De projectmatige samenwerking met Fedasil vertrekt vanuit de vraag en bereidheid van specifieke werkgevers om asielzoekers kansen te geven. Hierbij wordt rekening gehouden met de wachttijd van 4 maanden na het indienen van het verzoek tot internationale bescherming.
- Na de inval van Rusland in Oekraïne eind februari 2022 werd de EU-richtlijn rond tijdelijke bescherming als gevolg van de oorlog geactiveerd. De **tijdelijk ontheemden** die deze bescherming inroepen in België, krijgen direct toegang tot onder andere recht op arbeid en recht op dienstverlening van VDAB. In 2023 ging er een decreet in voege met betrekking tot de verplichte inschrijving bij VDAB van de tijdelijk ontheemden. Sindsdien wordt er dan ook nauwer samengewerkt tussen VDAB en de lokale besturen om de tijdelijk ontheemden te activeren.
- Op 8 september 2023 werd de conceptnota "Turboplan beter inburgeren en sneller aan het werk" goedgekeurd op de Vlaamse regering. In deze conceptnota worden 10 acties voorgesteld die het inburgeringsbeleid verder moeten versterken en uitbreiden, bijkomende inspanningen vragen van de nieuwkomers of een betere begeleiding naar de arbeidsmarkt moeten realiseren. Momenteel zijn de gesprekken over de uitvoering van het Turboplan gaande binnen de Vlaamse regering en ook aan VDAB werd in dit kader gevraagd om bij te dragen aan de operationalisering ervan. In de loop van de volgende maanden wordt er gewerkt aan een concrete invulling en timing van de diverse acties uit het plan.
- VDAB continueert de uitrol van verschillende acties onder de vijf pijlers van het **Talenplan 'Vijf voor Taal'**:
 - Het taalniveau van werkzoekenden wordt gekoppeld aan opleidings- en bemiddelingsacties op maat van het jobdoelwit. De inschatting van het taalniveau gebeurt onder meer aan de hand van taalprofielen. Een werkgever die een vacature publiceert, kan rekenen op deskundig advies van VDAB om een realistisch taalniveau te hanteren zodat er een betere matching is tussen anderstalig talent en de vacature.
 - VDAB zet in op de uitbreiding van het opleidingsaanbod voor anderstalige klanten. De geïntegreerde aanpak, waarbij technische en talige competenties worden versterkt op maat van de klant, is hierin belangrijk. Dit gebeurt aan de hand van verschillende opleidingsvormen: Nederlands Op De Opleidingsvloer (NODO), geïntegreerde trajecten, IBO-T, erkenning van basisopleidingen Nederlands (Ligo/CVO),... Er is ook oog voor een vlottere doorstroom van anderstalige klanten tussen diverse opleidingsmodules.
 - In 2024 wil VDAB de verschillende beschikbare instrumenten nog meer bekendmaken: taalcoaching tijdens opleidingsstages, taalcoaching tijdens IBO en job- en taalcoaching. De nieuwe dienstverlening 'Taaladvies bij Tewerkstelling' wordt verder uitgerold, waarbij de werkgever advies krijgt rond het wegwerken van taaldrempels in het aanwervings- en opleidingsproces. In een krappe arbeidsmarkt wordt anderstalig talent, vanuit de vernieuwde werkgeversbenadering van VDAB, ook proactief onder de aandacht van werkgevers gebracht.

- VDAB zet ook in op digitaliserings- en innovatieprojecten rond (ver)taaltechnologie, zoals de FACT-app, Uitsprekend, ... Met de toepassing van de vertaaltechnologie focust VDAB op een doelgerichte inzet in functie van competentieversterking tijdens bemiddeling en opleiding en op de werkvloer. Ook het aanbod rond digitale modules wordt uitgebreid, waarbij er een sterke link wordt gelegd met de beroepsopleiding.
- VDAB monitort de activiteiten – zowel in eigen beheer als in samenwerking met partners – rond anderstalige klanten.

Werk als hefboom in de strijd tegen de armoede

- Via de Vlaamse **jobbonus** (zie hoger⁸) willen we werken lonender en aantrekkelijker maken voor werknemers met een bescheiden loon.
- We hebben binnen het beleidsdomein WSE **aandacht voor de context van de werkzoekende** bij zijn zoektocht naar werk. We waken over de toegankelijkheid van opleidings- en tewerkstellingsmaatregelen voor personen in armoede en hebben in het kader van de bemiddeling oog voor drempels binnen andere levensdomeinen die een succesvol traject naar werk kunnen verhinderen. We organiseren tweemaal per jaar een overleg met de stakeholders en betrekken hen doorlopend bij de beleidsvorming. We bekijken met de armoede-organisaties hoe we hun expertise rond werk kunnen versterken en inschakelen om maatregelen te nemen die het traject naar werk van mensen in armoede versterken.
- Via activering en competentieversterking willen we mensen in armoede perspectief bieden op werk. Bij VDAB-bemiddelaars ontwikkelen we een bewustzijn rond welzijnsproblematieken en we schakelen gespecialiseerde bemiddelaars in waar nodig. Met partners zetten we ook in op een **flankerend en versterkend aanbod voor mensen in armoede**:
 - Sinds augustus 2020 en nog tot einde 2023 zijn organisaties of partnerschappen aan de slag binnen de ESF-oproep 'Versterking van de werk-welzijnsbemiddeling'. Met dit aanbod richten ze zich specifiek tot werkzoekenden in armoede. Ze ondersteunen de werk-welzijnsbemiddeling van VDAB met een versterkend groepsaanbod, werken eventueel aanvullend individueel op maat, en overleggen met de werk-welzijnsbemiddelaars van VDAB. Deze werk-welzijnstrajecten voor mensen in armoede en sociale uitsluiting worden vanaf 2024 ingekanteld in de ESF-oproep 'Lokale partnerschappen voor duurzame arbeidsmarktdeelname van mensen met complexe problemen' (oproep 208).
 - Het onderzoek naar de impact van tewerkstelling binnen de werkvormen van sociale economie op armoede en uitsluiting werd in 2023 opgeleverd. In 2024 gaan we verder aan de slag met de resultaten van dit onderzoek.

Ondernemerschap stimuleren

Ondernemerschap stimuleren we op alle leeftijden als een evenwaardige keuze, ook voor gefaalde ondernemers. We bieden werkzoekenden en leerlingen de keuze tot ondernemerschap proactief aan als stap in een traject naar werk, en bieden ondersteuning en begeleiding.

⁸ OD 1 Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden – luik 'De Vlaamse jobbonus'

- Het voorbije jaar hebben **VDAB en VLAIO hun engagement tot samenwerken hernieuwd** en die samenwerking geheroriënteerd op volgende domeinen:
 - kennisdeling en waar mogelijk gecoördineerde dienstverlening aan Vlaamse bedrijven en (potentiële) ondernemers;
 - uitwisseling van digitale innovatieve tools ter ondersteuning van de performantie van beide agentschappen;
 - middenveld en partners: beleidsmatige samenwerking t.a.v. intermediairen en andere partners op vlak van werkgelegenheid en ondernemerschap;
 - afsprakenkader beheer patrimonium SYNTRA Vlaanderen.

In het actieplan voor 2023 lag de focus hoofdzakelijk op kennismaking en kennisuitwisseling en -verspreiding binnen beide organisaties. Er werd daarnaast gekeken naar de samenwerking bij grotere projecten zoals de Werkschakelpunten en de VDAB-mastercampussen. In 2024 zal het actieplan geëvalueerd worden en wordt bekeken welke acties verdergezet, stopgezet of verdiept kunnen worden binnen het actieplan 2024.
- Rekening houdend met de aanbevelingen uit de evaluatie van de ondernemerstrajecten, werkten VDAB en VLAIO een gezamenlijk project voor ondernemingsbegeleiding uit in opvolging van het project 'Jumpstarters'. Dit werd in 2023 gegund. In 2024 komen deze nieuwe trajecten op kruissnelheid.

OD 2: Alle arbeidspotentieel benutten met een focus op kwetsbare groepen en niet-beroepsactieven

Om de vele openstaande vacatures (de laatste 12 maanden bijna 350.000 vacatures ontvangen bij VDAB⁹) in te vullen en de goede werking van de arbeidsmarkt te verzekeren, volstaat het niet langer om ons activeringsbeleid uitsluitend toe te spitsen op de uitkeringsgerechtigde werkzoekenden. Dit aantal is zo laag dat we ons bijkomend willen richten op de bestaande arbeidsreserve. In 2022 was 21,0% van de bevolking op beroepsactieve leeftijd niet-beroepsactief. Binnen deze groep vinden we onder meer 125.000 huisvrouwen en -mannen en bijna 215.000 arbeidsongeschikten. Ook de administratieve RIZIV-data bevestigen deze laatste trend. In 2021 waren ruim 250.000 Vlamingen op beroepsactieve leeftijd langdurig (> 1 jaar) ziek. Dit is meer dan er werkzoekenden zonder werk ingeschreven waren bij VDAB.

Om de ambitie van 80% werkzaamheidsgraad waar te maken, is het de opdracht van VDAB om in samenwerking met institutionele en outreachende partners het arbeidsmarktpotentieel uit te breiden. Dat doet VDAB door nog meer burgers (nog niet-werkend en niet-ingeschreven bij VDAB) te sensibiliseren en te motiveren om hun intrede op de arbeidsmarkt te maken. Ook vanuit de lokale partnerschappen die begin 2024 opstarten in het kader van het ESF programma trachten we zo veel mogelijk niet-beroepsactieven en andere kwetsbare groepen te bereiken.

Algemene krijtlijnen van de aanpak naar niet-beroepsactieven

- In de aanpak naar niet-beroepsactieven staat het bundelen van krachten en het zoeken naar samenwerking om de werkzaamheidsgraad én de inclusiviteit op de arbeidsmarkt te verhogen centraal. VDAB blijft in dit kader ook inzetten op heel wat overkoepelende acties om ervoor te zorgen dat **bereikte niet-**

⁹ Augustus 2023.

beroepsactieven en andere kwetsbare groepen concrete perspectieven aangereikt krijgen op de arbeidsmarkt. Het gaat onder meer om:

- een meer proactieve werkgeversbenadering, die inclusiviteit en kansen geven als expliciet uitgangspunt neemt (zie ook verder¹⁰), ook de nieuwe RSZ-korting wordt bekend gemaakt,
- het bouwen van fundamenteën voor een sterke dataregie in functie van het bereik van niet-beroepsactieven (zie ook verder¹¹),
- het proefproject dat nog loopt tot februari 2024 waarmee niet-beroepsactieven de mogelijkheid krijgen om beroep te doen op loopbaanbegeleiding (zie ook verder¹²),
- de knelpuntpremie voor niet-beroepsactieven die een langdurige knelpuntopleiding¹³ volgen (zie ook verder¹⁴).

- Niet-beroepsactieven die we niet via institutionele partners bereiken, willen we bereiken via het brede partnerlandschap.

- In de lopende (en nog af te sluiten) samenwerkingsovereenkomsten met Lokale Besturen werd in het voorjaar van 2023 deze expliciete doelstelling toegevoegd. Daarmee worden lokale besturen, samen met VDAB, uitgedaagd om lokaal kleinschalige projecten op te zetten waardoor nog niet gekende niet-beroepsactieve doelgroepen bereikt kunnen worden voor de arbeidsmarkt. VDAB zal in 2024 sterker inzetten om deze 'goede praktijken' zichtbaar te maken zodat ze inspirerend zijn.
- Daarnaast zullen in 2024 lokale partnerschappen gevormd en van start zijn gegaan zijn binnen de ESF-oproep 'Lokale partnerschappen voor duurzame arbeidsmarktdeelname van mensen met complexe problemen' (oproep 208). Het outreachend bereiken van niet-beroepsactieven vormt een belangrijk actiepoint binnen deze oproep (zie ook verder¹⁵).

Personen met een handicap

- Het organisatienetwerk tussen DWSE, VDAB, SERV, GRIP, GTB en Konekt vzw bundelt de krachten via **"Disruptief inclusief"** in een streven om bij te dragen aan werk dat loont voor mensen met een beperking.
- We zetten ook in op het verspreiden van initiatieven die drempels naar werk willen verlagen, zoals de Jobcalc, een rekentool waarmee personen met een tegemoetkoming of ziekte-uitkering de impact van loon op hun tegemoetkoming of uitkering kunnen berekenen.

Langdurig zieken re-integreren in de arbeidsmarkt

- VDAB, het RIZIV en de ziekenfondsen streven samen naar **hogere instroomcijfers van arbeidsongeschikt erkende personen in trajecten naar werk**. In de vernieuwde raamovereenkomst van 2023, wordt in 2024 gestreefd naar 12.000 trajecten bij VDAB en partners. Daartoe wordt de samenwerking tussen VDAB, RIZIV en ziekenfondsen geïntensifieerd om samen de vooropgestelde doelstelling (met name een hogere instroom in trajecten en doorstroom naar werk) te behalen.

¹⁰ OD 4 Een gepersonaliseerde en resultaatgerichte aanpak voorzien voor werkgevers

¹¹ OD 12 De dienstverlening vanuit de overheid performant en klantgericht uitbouwen - VDAB

¹² OD 7 Loopbaantransities faciliteren en omkaderen – Inzetten op loopbaanondersteuning

¹³ 01/09/23-31/10/2024

¹⁴ OD 13 Een vraag- en toekomstgericht opleidingsaanbod garanderen voor iedereen

¹⁵ De samenwerking met de lokale besturen versterken

- VDAB zet maximaal in op het lopende **pilootproject voor burgers die minstens een jaar als arbeidsongeschikt erkend zijn** en zich rechtstreeks bij VDAB aanmelden. Deze burgers kunnen na een administratieve check vanuit het ziekenfonds een snelle dienstverlening van VDAB en partners genieten. Daartoe zet VDAB, samen met betrokken stakeholders, actief in op het communiceren en bekendmaken van het dienstverleningsaanbod voor arbeidsongeschikt erkende burgers. Ik ga in dialoog met mijn federale collega om het pilootproject te kunnen verruimen naar personen die minder dan één jaar arbeidsongeschikt zijn.
- Bijkomend wordt de **samenwerking met interne en externe diensten voor preventie en bescherming op het werk** uitgebouwd, met de sinds 1 augustus 2023 goedgekeurde toegangspoort vanuit de arbeidsartsen. Daarnaast spoort VDAB het brede partnerschap aan om arbeidsongeschikt erkende burgers met nood aan ondersteuning versterkt en versneld naar het dienstverleningsaanbod van VDAB en partners toe te leiden (o.a. huisartsen via lokale kwaliteitsgroepen, paramedici via opleidingen etc).
- VDAB **analyseert het huidige en wijzigende dienstverleningsaanbod op mogelijke leemten op het vlak van de re-integratie van zieken in de arbeidsmarkt**, en hoe hieraan met innovatieve projecten tegemoet kan worden gekomen. VDAB bouwt voort op de evaluatie van afgelopen innovatieve projecten (zoals de Social Impact Bond voor RIZIV-klanten) en nieuwe dienstverlening (zoals de vouchers voor intensieve bemiddeling) en zet bestaande instrumenten (zoals individueel maatwerk, jobcoaching,...) ook gericht in ter ondersteuning van de re-integratie van langdurig zieken.
- VDAB blijft ook samen met partners inzetten op **kennisdeling, sensibilisering, versterkte samenwerking en gerichte acties** zodat de dienstverlening op maat van zowel VDAB als partners beter en breder bekend gemaakt wordt bij de behandelende en re-integratiesector, personen met een ziekte-uitkering, ondernemingen/werkgevers, bemiddelaars, ... Deze acties kaderen binnen het Vlaams actieplan re-integratie van langdurig zieken en liggen in lijn met de ambities rond het activeren van langdurig zieken zoals omschreven in het werkgelegenheidsakkoord 'Iedereen nodig, iedereen mee'.
- Vanuit het actieplan re-integratie zijn de sectorconsulenten aan de slag gegaan met de ziekteverzuimcijfers in hun sector. Ze hebben werkgevers gecontacteerd en geïnspireerd met leerrijke voorbeelden om hier verder mee aan de slag te gaan, ook op niveau van de sector via de sectorconvenants. Hier wordt in 2024 op verder gebouwd.
- In 2024 lanceren we een outreach opdracht om burgers met gezondheidsuitsdagingen vindplaatsgericht te bereiken met als doelstelling hen toe te leiden naar het ondersteuningsaanbod van VDAB en partners.

Werk- en zorgtrajecten¹⁶ evalueren en uitbreiden

- Op basis van evaluaties en onderzoeken binnen de beleidsdomeinen WSE (Werk en Sociale Economie) en WVG (Welzijn, Volksgezondheid en Gezin) werd het regelgevend kader rond de werk- en zorgtrajecten aangepast met een nieuw decreet (8 juli 2022) en uitvoeringsbesluit (18 november 2022).

¹⁶ Zie ook begroting: JB0-1JDB2CX-IS, p.52, en ook de uitleg over de geheroriënteerde middelen van de werkhervattingstoeslag, p.44.

Voor de doelgroep van personen met cognitieve, medische, psychische, psychiatrische en/of sociale problematieken die omwille van deze problematieken niet betaald aan de slag kunnen, willen we het volgende aanbod ondersteunen:

- activeringstrajecten van 18 maanden waarbij een netwerk van dienstverleners uit werk, sociale economie, welzijn en volksgezondheid de problematieken wegwerkt of stabiliseert zodat een betaalde tewerkstelling mogelijk wordt;
 - arbeidsmatige activiteiten op het continuüm van participatie (welzijn) tot activering (sociale economie) voor personen die onder begeleiding op een werkvloer met de latente functies van arbeid gebaat zijn (zingeving, structuur,...);
 - onthaaltrajecten via het Geïntegreerd Breed Onthaal voor werkzoekenden met een advies Welzijn die een risico op onderbescherming lopen.
- Na definitieve goedkeuring van het uitvoeringsbesluit lanceerde VDAB de oproep voor de casemanagers Werk en de tender voor de netwerkcoördinatoren die een netwerk van dienstverleners uit beide beleidsdomeinen vertegenwoordigen en lanceerde het Departement Zorg de oproep voor het samenwerkingsverband van de casemanagers Zorg. Vanaf 1 juli 2023 worden personen toegeleid naar de activeringstrajecten in het nieuwe regelgevende kader. Voor de arbeidsmatige activiteiten treden de wijzigingen vanaf 1 januari 2024 in werking. Voor deelnemers aan arbeidsmatige activiteiten in de sociale economie voorzien we de mogelijkheid om gebruik te maken van een tegemoetkoming in de aanpassing van arbeidsgereedschap of -kledij, wanneer dit noodzakelijk is. We zetten ook in op een betere samenwerking tussen initiatieven binnen beide types (Sociale Economie en Welzijn) van arbeidsmatige activiteiten.
- De **monitoring** voor het Koninklijk Besluit van 5 mei 2019 voor het statuut van de niet-toeleidbare werkzoekenden door de bemiddelingsdiensten van de verschillende regio's wordt gecontinueerd. We herinneren de **federale overheid** ook aan onze vraag om voor uitkeringsgerechtigde werklozen die herhaaldelijk het advies Welzijn van VDAB krijgen, een ander statuut buiten de werkloosheidsverzekering te voorzien.

NEET-jongeren opnieuw in onderwijs, opleiding of werk brengen

- Eind 2023 worden/zijn de 84 ESF-projecten 'Outreach & activering' en de 49 ESF-projecten 'Lokale partnerschappen voor jongeren' beëindigd. Vanaf 2024 gaan **lokale partnerschappen** van start in navolging van het ESF-project Capacity Building om effectiever in te spelen op de noden van niet-beroepsactieven en kwetsbare werkzoekenden met een complexe problematiek, waar (NEET-)jongeren deel van kunnen uitmaken.
- In lijn met de **Europese richtlijn 'Youth Guarantee'** contacteert VDAB in 2024 alle ingeschreven werkzoekende jongeren tot en met 29 jaar proactief en krijgen deze jongeren een gepast aanbod naar werk, opleiding of stage binnen de vier maanden nadat ze werkloos zijn geworden of het onderwijs hebben verlaten.
- We continueren de **data-uitwisseling tussen het beleidsdomein Onderwijs en VDAB**. Toont de datakoppeling tussen VDAB en Onderwijs aan dat jongeren die ongekwalificeerd de school verlaten geen werk hebben en geen dossier bij VDAB hebben, dan ontvangen zij van VDAB een aangepaste en persoonlijke communicatie om samen met hen het gepaste traject naar werk (of opleiding) uit te stippelen

- Aangezien het behalen van onderwijskwalificatie de sleutel is en blijft tot duurzame tewerkstelling, maakt het beleidsdomein Onderwijs en Vorming momenteel werk van een nieuw actieplan "vroegtijdig schoolverlaters". Het beleidsdomein Werk werkt dit mee uit vanuit het perspectief dat wanneer jongeren weldegelijk vroegtijdig het onderwijs verlaten er ook via Werk mogelijkheden zijn om alsnog een kwalificatie te behalen bv. via de leerjobs. Daarnaast worden deze jongeren ook intensief begeleid door VDAB via een traject op maat naar werk.

Oudere werkzoekenden en werkzoekenden in SWT

- Oudere werkzoekenden maken nog steeds een aanzienlijk deel uit van de klantenpopulatie van VDAB. Het **volledige VDAB-aanbod** staat open voor deze klantengroep. Ze kunnen terecht bij VDAB of partners voor een intensieve begeleiding, ze kunnen intekenen voor een opleiding of een werkplekleervorm. Wanneer ze klaar zijn voor de arbeidsmarkt, krijgen ze van de VDAB-bemiddelaar sollicitatieopdrachten. In de vernieuwde face-to-face dienstverlening naar werkgevers, die inclusiviteit en kansen geven als expliciet uitgangspunt neemt, nemen de VDAB-bemiddelaars ook een sensibiliserende rol op naar werkgevers om open te staan voor een diversiteit aan potentiële kandidaten, en benadrukken zo ook de troeven van oudere werknemers. Met betrekking tot werkzoekenden in aangepaste beschikbaarheid (waaronder werkzoekenden in SWT) voert VDAB een intensief activerend beleid en neemt zij het initiatief voor het uittekenen van een passend traject naar werkbaar werk. De doelgroep van 'aangepast beschikbare' werkzoekenden, waartoe personen in het stelsel van werkloosheid met bedrijfstoelage behoren, ressorteert integraal onder de versnelde contactstrategie waarna iedere persoon in dit stelsel passende acties aangeboden krijgt, rekening houdend met hun loopbaan.
- De ervaring leert dat sommige oudere werkzoekenden gebaat zijn bij een **intensiever aanbod op maat**. Vanaf het najaar van 2023 kunnen daarom ook oudere klanten terecht bij de partner van hun keuze die hen begeleidt richting een nieuwe professionele uitdaging. Dit "vouchersysteem" vervangt de tender 'Integrale begeleiding plus' die uitdovend is.
- In uitvoering van de ambities ten aanzien van oudere werknemers zoals omschreven in het VESOC-werkgelegenheidsakkoord 'Iedereen nodig, iedereen mee', heeft VDAB in samenwerking met DWSE en de SERV in oktober 2023 twee **rondetafels** georganiseerd rond diverse aspecten van arbeidsmarktwerking en arbeidsmarktbeleid t.a.v. 60-plussers. Aan de rondetafels zaten rechtstreeks betrokken werknemers, werkzoekenden en werkgevers. De rondetafels hadden tot doel om sociale partners en het beleid te inspireren om te komen tot een actieplan om meer 60-plussers te laten participeren aan de arbeidsmarkt. Daarnaast beoogden de rondetafels de sensibilisering rond het maatschappelijk belang en de individuele opportuniteiten van meer 60-plussers aan het werk.

Gedetineerden en geïnterneerden

Werk is een onmisbare factor voor een geslaagde re-integratie in de samenleving. Met diverse acties in het kader van het Vlaams strategisch plan hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en geïnterneerden (STRAP) ondersteunen we gedetineerden en geïnterneerden op het vlak van werk.

- VDAB helpt veroordeelde gedetineerden binnen Vlaamse en Brusselse gevangenissen in hun zoektocht naar werk of oriënteert hen naar een beroepsopleiding. VDAB draagt zo bij tot het uitwerken van het reclasseringsplan van de gedetineerden. In 2024 zal **VDAB de capaciteit van**

zijn werking in de gevangenis geleidelijk uitbreiden in functie van de groeiende gevangenispopulatie.

- In september 2023 lanceerde Europa WSE, met betrokkenheid van VDAB en het Agentschap Justitie en handhaving, twee oproepen .
 - Enerzijds is er de oproep wordt de oproep **“Herhaling Netwerkorganisaties voor Gevangenen”**. Hier zullen lopende projecten de kans krijgen hun verhaal te verlengen en wordt ook ruimte vrijgemaakt voor nieuwe penitentiaire inrichtingen waarvoor voordien geen project liep om op het verhaal in te haken en een eigen lokale nodenanalyse en partnerschapsvorming uit te voeren. Met deze oproep willen we kansen blijven creëren om actief in te zetten op relevante maatregelen binnen het STRAP.
 - Anderzijds werd de oproep **“Dienstverlening Detentie”** gelanceerd. Deze oproep heeft tot doel om **dienstverlening** te financieren om gedetineerden tijdens de periode van detentie voor te bereiden op hun terugkeer in de samenleving en integratie op de arbeidsmarkt. Die dienstverlening vangt aan binnen de gevangensmuren.
- In de loop van 2024 zal Europa WSE een **nieuw subsidiekader lanceren voor de globale partnerschapswerking op het thema ‘detentie’**. In deze oproep zal het de bedoeling zijn om prioritaire, relevante dienstverlening binnen de scope van de doelstellingen te integreren in een breder partnerschap. De activiteiten binnen de huidig lopende oproepen zijn in principe voorbereidend bedoeld voor deze toekomstige oproep.

De samenwerking met de lokale besturen versterken

We streven naar een **Pact ‘Samen en lokaal voor Werk’** tussen de sociale partners, de VVSG en de Vlaamse Regering. Dit pact wil zowel strategisch-tactisch als operationeel een kader bieden voor een versterkte lokale samenwerking om de werkzaamheidsgraad verder te verhogen en mensen te activeren en aan te trekken uit de bredere arbeidsmarktreserve, mensen aan de slag te houden in duurzame en werkbare loopbanen, ondernemingen perspectief te bieden op het vinden van het nodige talent, talent te blijven ontwikkelen en mensen te versterken via levenslang leren.

Binnen dit ‘Samen en lokaal voor Werk’ kader zetten we met heel wat acties verder in op samenwerking met de lokale besturen en via het pact willen we hier in 2024 nog verder op versterken:

- In 2023 startten we met een **onderzoek naar buitenlandse voorbeelden van decentralisatie van arbeidsbemiddeling** (met casestudy’s uit Nederland, Denemarken en Noorwegen) De commissie decentralisatie van de Vlaamse Regering besliste tot dit onderzoek als één van vier decentralisatievoorstellen (de andere binnen het beleidsdomein Werk en Sociale economie zijn: de lokale regierol, de lokale partnerschappen en de samenwerkingsovereenkomsten van VDAB, zie hierna). Het onderzoek wordt, in opdracht van VDAB en de daartoe opgerichte stuurgroep, uitgevoerd door de Radboud Universiteit (Nijmegen). Dit onderzoek zal in het voorjaar van 2024 worden opgeleverd en zal bijkomende voeding kunnen geven bij de uitvoering van het pact ‘Samen en lokaal voor werk’.
- De lokale partnerschappen die in 2024 in het kader van de **ESF-oproep ‘Lokale partnerschappen’** (208) worden opgestart, hebben als doelstelling de sociale inclusie voor mensen met complexe problematieken te versterken. De voorbereiding van de lokale partnerschappen is gebeurd via het Capacity Building-project, waarbij Europa WSE in samenwerking met VVSG, VDAB en de steden Antwerpen en Gent de nodige processen en systemen heeft uitgewerkt.

Na het afbakenen van de werkingsgebieden en het identificeren van de lokale noden gingen de lokale besturen en VDAB per werkingsgebied op zoek naar externe dienstverleners die een aanvullende rol kunnen spelen en met wie ze in een partnerschap willen stappen. De Lokale partnerschappen willen zorgen voor duurzame arbeidsmarktaandeelname van mensen met complexe problemen, willen samenwerkingen tot stand brengen tussen VDAB, lokale overheden en andere relevante dienstverleners. Het doel is om op een duurzame en dynamische manier te reageren op de uiteenlopende behoeften en vragen van mensen met complexe problemen, om hen te begeleiden naar werk.

- In het kader van de **lokale regierol sociale economie en werk** (zie verder¹⁷) voeren 39 regisseurs hun vooropgestelde acties (overeenkomstig de in 2023 goedgekeurde dossiers) uit in 2024 (en 2025). In samenwerking met VVSG worden de regisseurs (en andere partners) op regelmatige basis voor ervaringsuitwisseling, intervisie en kennisopbouw samengebracht in leernetwerken.
- Het blijft mijn ambitie dat **VDAB met alle lokale besturen in Vlaanderen een samenwerkingsovereenkomst afsluit** om bij te dragen aan de 80% Vlaamse werkzaamheidsgraad. Op basis van de prognose voor december 2023 betekent dit dat er nog 40 gemeenten zijn waarvoor de onderhandelingen in 2024 dienen opgestart en/of verdergezet te worden.
 - In 2023 werd reeds werk gemaakt van concrete actieplannen op basis van de samenwerkingsovereenkomsten. Met deze actieplannen zullen we in 2024 een extra focus leggen op het bereiken van niet-beroepsactieve burgers door het opzetten van projectmatige acties met lokale organisaties en verenigingen.
 - We evalueren en optimaliseren de overlegstructuren tussen VDAB en de lokale besturen op alle niveaus. Zo worden de operationele lerende netwerken met VDAB en de OCMW-begeleiders bijgestuurd waar nodig. Op het terrein versterken we ook de samenwerking tussen de netwerkmanagers lokale besturen van VDAB en de regisseurs sociale economie en werk. Zij houden overzicht op de samenwerkingsovereenkomsten en de actieplannen, en signaleren en rapporteren bijsturingen.
- De uitwerking van de vier sporen in de **conceptnota 'Flankerende activeringsaanpak voor de verplichte inschrijving van de leefloongerechtigden', die op 28 april 2023 aan de Vlaamse Regering werd meegedeeld**, zal in 2024 worden voortgezet. De juridische verankering van de verplichte inschrijving van leefloongerechtigden bij VDAB werd in 2023 voorbereid en volgens de voorziene timing wordt het decreet in het voorjaar van 2024 ter goedkeuring in het Vlaams Parlement ingediend. Sporen 2¹⁸ en 3¹⁹ zullen onderwerp zijn van besprekingen tussen de Vlaamse en Federale overheid die in het licht van een nog af te sluiten Samenwerkingsakkoord dat in het voorjaar van 2024 zal geconcretiseerd worden. Daarnaast werkt VDAB reeds aan het optimaliseren van het dienstverleningsaanbod en de interne processen ten behoeve van de kwetsbare groepen in brede zin. Het vierde spoor werd in de zomer van 2023 via een gezamenlijk initiatief van mezelf en mijn collega-bevoegd voor binnenlands bestuur, vertaald in de oproep van het lokaal activeringspact. Deze oproep wil lokale besturen die extra inspanningen leveren om leefloongerechtigden te activeren, financieel ondersteunen. De oproep werd

¹⁷ OD 18 Sociaal ondernemerschap ondersteunen

¹⁸ Het laagdrempelig en complementair dienstverleningsaanbod van VDAB, partners en OCMW's vlotter toegankelijk maken voor leefloongerechtigden

¹⁹ Een meer performante data-en informatiedeling tussen de OCMW's en VDAB

een eerste maal opengesteld voor een bedrag van 10 miljoen euro. Midden 2024 volgt een tweede oproep.

- **Sociale huurders.** Sinds begin 2023 moeten alle 'niet-beroepsactieve huurders van sociale woningen met arbeidspotentieel' zich verplicht inschrijven bij VDAB. De inschrijvingsverplichting wordt gezien als een opportuniteit voor het bereiken van niet-beroepsactieven. We blijven daartoe inzetten op een vlotte data-uitwisseling met Wonen in Vlaanderen en monitoren de impact van het beleid.

Vrijwilligerswerk als onderdeel van een traject naar werk

Vrijwilligerswerk kan voor werkzoekenden en niet-beroepsactieven een belangrijk instrument zijn om competenties te verwerven. Op die manier kan vrijwilligerswerk een plaats verdienen in het traject naar werk dat de gewestelijke bemiddelingsdienst aanbiedt aan werkzoekenden.

Daarom **ambïëren we dat VDAB via asymmetrisch beleid het vrijwilligerswerk zou kunnen valoriseren als een vorm van competentieversterking** in het traject van werkzoekenden. Het Interfederaal Platform (IFP) heeft in dit kader een advies uitgevaardigd. Mijn federale collega van Werk heeft een voorstel van wijziging van regelgeving voorgelegd aan de verschillende beleidsinstanties en de gesprekken en verplichte adviesaanvragen zijn lopende.

OD 3: Het activeringsbeleid aanscherpen via de controle van de beschikbaarheid van de werkzoekenden

- De controledienst van VDAB zet met een versterkt team in op de **verwerking van het stijgend aantal transmissiedossiers en sanctioneert** daar waar nodig. De doelstelling is om op een efficiënte en transparante manier sneller te komen tot een beslissing om al dan niet te sanctioneren, met daarbij een gemotiveerde beslissing. Ook wordt er door middel van het reeds geïnstalleerde feedbacksysteem ingezet op het systematisch feedback geven op niet-ontvankelijke transmissiedossiers met als doel de ontvankelijkheidsgraad en de kwaliteit van de transmissies te verhogen.
- In de loop van 2022 werd het VDAB-besluit aangepast om te voorzien in een expliciete wettelijke basis voor het aanbieden van **digitale dienstverlening** en het uitvoeren van digitale opvolgingsgesprekken door VDAB in het kader van de controle op de beschikbaarheid. Om de operationalisering ervan voor te bereiden doet VDAB de nodige technische ingrepen in het werkzoekendendossier. Deze operationalisering is voorzien begin 2024.

Binnen het kader van het Interfederaal platform ijveren we vanuit Vlaanderen voor een **actualisering en vereenvoudiging van het federale normatieve kader inzake beschikbaarheid**. Dergelijke aanpassing kan regionaal maatwerk mogelijk maken zodat de dienstverlening en de controle vanuit VDAB beter kan aansluiten bij de gangbare - vaak digitale - activeringsbenadering in Vlaanderen. Concreet wordt voorgesteld om in de verschillende federale kaders slechts te voorzien in één vorm van beschikbaarheid, waarbij aan de regio's de ruimte wordt gelaten om deze (via asymmetrisch beleid) op maat in te vullen in functie van het profiel van de werkzoekende, de individuele mogelijkheden en het vooropgesteld jobdoelwit.

OD 4: Een gepersonaliseerde en resultaatgerichte aanpak voorzien voor werkgevers

- Net zoals voor werkzoekenden, voorziet VDAB ook voor werkgevers een contactstrategie met een digitale, **human-digital en face-to-face laag**. In 2022 en 2023 versterkte VDAB reeds de digitale laag via een aantal IT-aanpassingen, zoals een versnelde toegang tot 'mijn VDAB', een vernieuwing van de selfservice 'Vind een werknemer' en een nieuwe landingspagina voor werkgevers. In 2023 werd ook de basis gelegd voor een vernieuwing van de face-to-face dienstverlening aan werkgevers met focus op knelpuntvacatures.
- In 2024 werkt VDAB verder aan de vernieuwde **face-to-face dienstverlening**, waarbij VDAB-bemiddelaars en accountmanagers de werkgevers nog meer proactief zullen benaderen en daarbij concrete oplossingen voorstellen met de nadruk op werkplekieren en competentieversterking (o.m. vacaturegericht opleiden). VDAB zet hiervoor projectmatige samenwerkingen op.
- In de vernieuwde face-to-face dienstverlening naar werkgevers nemen de VDAB-bemiddelaars ook een **sensibiliserende rol** op naar werkgevers om – zeker in het licht van de krappe arbeidsmarkt – nog meer open te staan voor een breder spectrum aan potentiële profielen. In overleg met de werkgever past de bemiddelaar eventueel de vacature aan indien de vereisten te hoog of te specifiek zijn. Ook faciliteert VDAB op een laagdrempelige manier een gedegen sollicitatiefeedback en motiveert werkgevers om deze feedback te geven.
- In navolging van het Werkgelegenheidsakkoord 'Iedereen nodig, iedereen mee' is VDAB begin 2023 in samenwerking met partners van start gegaan met **jobcoaching**. Deze jobcoaching beantwoordt aan de nood die door werkgevers en nieuwe werknemers wordt ervaren om het draaideureffect tijdens het eerste jaar van tewerkstelling te voorkomen. Via ondersteuning op de werkvloer wordt de kans op duurzame tewerkstelling verhoogd, in het bijzonder wanneer er een kloof is tussen de vereiste persoonlijke vaardigheden voor de functie en het profiel van de werknemer. De noden waarop wordt gewerkt door de jobcoach kunnen heel breed zijn (soft skills, taal, gezondheidsproblemen, ...).
- Om tot een grondige **evaluatie** te komen **van het volledige aanbod aan jobcoaching** en inzicht te verwerven in de effectiviteit van jobcoaching werd een onderzoeksopdracht gelanceerd. Dit flankerend onderzoek zal in de loop van 2024 afgerond worden.

OD 5: Talent van buiten Vlaanderen aantrekken

Om de arbeidsmarkt te verruimen, zetten we in op een versterkte interregionale mobiliteit en het aantrekken van buitenlands talent. Indien er onvoldoende talent is in Vlaanderen, wordt er in de andere gewesten (via samenwerking met le Forem, Actiris en ADG²⁰), de aanpalende grensregio's en in het buitenland (ook buiten de EU) gezocht, dit in samenwerking met de respectievelijke publieke tewerkstellingsdienst of andere publieke instellingen.

Versterkte samenwerking met Brussel en Wallonië

- Het **samenwerkingsakkoord tussen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap** over de afstemming van het arbeidsmarktbeleid en de opleiding, vorming en de bevordering van de mobiliteit van werkzoekenden werd eind 2021

²⁰ Arbeitsamt der Deutschsprachigen Gemeinschaft

goedgekeurd. Het samenwerkingsakkoord moet zorgen voor een vlottere werking van de arbeidsmarkt om een grotere mobiliteit van werkzoekenden te realiseren tussen de gewesten. Dit samenwerkingsakkoord werd door de raden van bestuur van Actiris en VDAB vertaald in een samenwerkingsovereenkomst die in 2023 in werking is getreden. De samenwerkingsovereenkomst wordt geconcretiseerd in jaarlijkse actieplannen tussen de betrokken publieke tewerkstellingsdiensten, met acties op het vlak van o.a. het aanbod aan taalopleidingen, de gezamenlijke organisatie van jobbeurzen en gezamenlijke projectmatige acties ter bevordering van de interregionale mobiliteit.

- Om meer Waalse werkzoekenden naar Vlaanderen aan te trekken, is ook een nieuw **samenwerkingsakkoord tussen de Vlaamse en Waalse Regering in de maak** over de afstemming van het arbeidsmarktbeleid en de bevordering van de interregionale mobiliteit van werkzoekenden. We verwachten om in 2024 het samenwerkingsakkoord met Wallonië tot uitvoering te brengen.
- VDAB en Actiris enerzijds en VDAB en le Forem anderzijds zetten in op het uitwisselen van vacatures waarbij de nodige afspraken gemaakt worden voor actieve bemiddeling op de Vlaamse knelpuntvacatures. De **samenwerking met Actiris en le Forem** wordt versterkt door op regionaal/lokaal niveau de nodige afspraken te maken voor een projectmatige aanpak op specifieke knelpuntberoepen.

Versterkte samenwerking in de grensregio

- **VDAB werkt samen met Noord-Frankrijk** in functie van de grensoverschrijdende arbeidsmobiliteit en competentieversterking. Dit gebeurt in samenwerking met arbeidsbemiddelingsdiensten van aangrenzende regio's (Noord-Frankrijk en Wallonië) via het nieuwe Interreg-programma Frankrijk-Wallonië-Vlaanderen. Ons doel is om grensoverschrijdende bemiddelingsinitiatieven op te zetten met als doel Franse (en Waalse) werkzoekenden aan te trekken voor de knelpuntvacatures in Vlaanderen.
- VDAB blijft inzetten op correcte **informatieverstrekking** m.b.t. grensoverschrijdend werken en verankert deze informatie in de drielagige contactstrategie (digitaal via de website, human-digital via de servicelijn en face-to-face via de bemiddelaars internationale mobiliteit). VDAB participeert aan het netwerk van de **grensinfopunten (GIP) tussen Vlaanderen, Nederland en Duitsland**.

Aantrekken van buitenlands talent

Zowel binnen de eigen bevoegdheden als in dialoog met de federale overheid zet ik in op een **zero-tolerancebeleid**²¹ ten aanzien van migratiefraude en mensenhandel.

- Op 1 januari 2024 treedt de **verscherpte aanpak** met betrekking tot **ketenaansprakelijkheid** in werking. De ondernemingen zullen bijkomend een gepaste zorgvuldigheid moeten betrachten wanneer ze gebruik maken van onderaannemers.
- We scherpen de toelatingsvoorwaarden voor economische migratie aan n.a.v. recente crisissen (Borealis, Turkse visa). Economische migratie moet **garanties bieden voor de versterking van de arbeidsmarkt en het Vlaams economisch weefsel**. Het wordt eenvoudiger om aanvragen die daar niet aan

²¹ Zie ook begroting: JBO-1JAB2ZZ-WT, p.144.

beantwoorden te weigeren. De regelgeving daarvoor werd op de Vlaamse Regering van 14/7/23 principiële goedgekeurd. Inwerkingtreding is voorzien voor het voorjaar van 2024.

We nemen actie om aanvragen en lopende tewerkstellingen op eenvoudige wijze te kunnen toetsen aan de aangescherpte normen voor economische migratie. Voor deze toetsing wordt beroep gedaan op externe informatiebronnen (Graydon CreditSave) onder andere via Gatekeeper.

- We geven voorrang aan de **activering van de plaatselijke arbeidsreserve** voor alle knelpuntvacatures waarvoor géén vermoeden van tekort bestaat. I.f.v. een doorgedreven inzet op activering, worden de **toelatingsvoorwaarden voor economische migratie in de categorie 'overige' aangescherpt**. Ook hiervoor werd de regelgeving op de Vlaamse Regering van 14/7/23 principiële goedgekeurd en is inwerkingtreding voorzien voor het voorjaar van 2024.
Flankerend wordt i.s.m. VDAB de interne werkwijze voor de behandeling van deze aanvragen herschreven. Deze werkwijze houdt onder meer de keuze in voor een individueel arbeidsmarktonderzoek of een afweging op basis van de lokale spanningsindicator.
- De uitbreiding van het Uniek loket 'Working in Belgium' (fase 3) zorgt voor **meer en uitgebreidere gegevensuitwisseling met de federale overheidsdiensten en met de verschillende inspectiediensten** in België. De uitbreiding van de automatische gegevensstromen via het uniek loket komt de gezamenlijke strijd tegen migratiefraude en mensenhandel ten goede.

Gezien de aanhoudende arbeidskrapte wordt extra ingezet op de **snelle en efficiënte afgifte van toelatingen** voor profielen die onze arbeidsmarkt en het Vlaamse economisch weefsel komen versterken.

- In dialoog met de Dienst Vreemdelingenzaken (DVZ) werken we naar korte **doorlooptermijnen** voor zowel het luik Werk als het luik Verblijf.
 - De uitbreiding van het **gemeenschappelijk elektronisch platform 'Working in Belgium'** (fase 3) stelt het loket open voor aanvragen van arbeidskaarten en stelt extra gegevensstromen in. In 2024 wordt het uniek loket uitgebreid met arbeidskaarten en andere functionaliteiten. Het wetgevend proces m.b.t. het samenwerkingsakkoord tussen het federale niveau en de regio's waarmee het unieke loket fase 3 wordt voorzien, is lopende. We voorzien hiermee te landen eind 2023, begin 2024, waarna de operationalisering volgt.
 - We zetten in op een **slimmere behandeling van dossiers**. Bij de behandeling van dossiers worden automatische gegevensstromen (cf. uitbreiding uniek loket) en verrijkte informatiebronnen (cf. hoger) zoveel mogelijk geïntegreerd. Dit leidt tot een eenvoudiger en snellere behandeling van aanvragen en een efficiëntere opvolging van afgeleverde toelatingen.
- Op basis van het akkoord op de Interministeriële Conferentie over migratie van 7 juli 2023 werken we een **nieuwe regeling** uit voor de **buitenlandse au pairs**. Er wordt één regelgevend basiskader gecreëerd dat van toepassing is op zowel de Europese als de buitenlandse au pairs.
 - Op de Vlaamse Regering van 14 juli 2023 werd een ontwerp van decreet goedgekeurd dat een aanpassing doorvoert aan het decreet van 10 december 2010 betreffende de private arbeidsbemiddeling. Heel concreet wordt de au pair-jongere gelijkgesteld aan werknemer, waardoor de verplichtingen inzake private arbeidsbemiddeling van toepassing zijn.
 - Het plaatsen van au pairs zal enkel nog mogelijk zijn door tussenkomst van een erkend au pair-bureau dat optreedt als juridische werkgever en fungeert

als een uitzendbureau. Het gastgezin is de gebruiker die het werkelijke gezag uitoefent. Hierdoor wordt een driepartijenrelatie gecreëerd tussen de jonge au pair, het gastgezin en het au-pairbureau.

- Voor niet-Europese au pairs dient daarnaast ook een toelating tot arbeid bekomen te worden voor de au pair door het uitzendbureau.

Ik zet in op een **grondige evaluatie** van het huidige kader voor economische migratie om het Vlaams economisch migratiebestel toekomstbestendig te maken. In een OESO-studie, die sinds september 2023 gedurende 18 maanden loopt, wordt het Vlaams economisch migratiestelsel onder de loep genomen. In Wallonië loopt een parallel traject. Beleidsmatig zal deze studie gedurende de looptijd op verschillende rapporteringsmomenten aanbevelingen doen van verbeterpunten voor het aantrekken van buitenlands talent en het tegengaan van migratiefraude en misbruik.

Het evenwicht bewaren tussen vlotte migratie voor hoogopgeleide kennisprofielen en knelpuntberoepers en tegelijkertijd fraude tegengaan, is het mantra van mijn beleid en lag ook aan de basis om in 2023 een nieuwe dynamische knelpuntberoepenlijst op te stellen.

In 2024 herbekijk ik de methodiek voor het opstellen van deze dynamische knelpuntberoepenlijst in overleg met de sociale partners.

Erkenning van buitenlands talent en competenties

- We maken **vaardigheden en competenties maximaal zichtbaar en certificeren** ze waar nodig. In samenwerking met NARIC (National Academic Recognition Information Centre) werkt VDAB aan een vlottere erkenning van diploma's voor buitenlands talent, waardoor wordt bijgedragen aan de concurrentiepositie van Vlaanderen als kennisregio. De tender voor begeleiding bij diploma-erkenning loopt in 2024 door.
- In 2024 blijft VDAB via **voucherconcessies** intensieve begeleiding en bemiddeling aanbieden aan (hoogopgeleide) anderstaligen om hen te helpen duurzaam werk op niveau te vinden. Een van de verantwoordelijkheden van de partners is om de competenties van de werkzoekenden te identificeren en hun waarde op de Vlaamse arbeidsmarkt te beoordelen. Dit stelt hen in staat werkgevers te overtuigen om ook te investeren in anderstalig talent.
- Op basis van de ervaringen uit het proefproject 'jobhunting voor **afgestudeerde niet-EU studenten** met een zoekjaar' voorziet VDAB ook in 2024 informatie²² en dienstverlening voor deze specifieke groep werkzoekenden, om meer hoogopgeleid talent in België te werk te stellen.
- VDAB biedt ook (ver)korte technische opleidingen aan, al dan niet in een contacttaal, om nieuwkomers met relevante ervaring en competenties sneller te activeren.

Maatregelen n.a.v. de Oekraïne-crisis

Zoals hoger al aangegeven²³ krijgen mensen op de vlucht uit Oekraïne conform de Europese richtlijn rond de Oekraïne-crisis meteen een volwaardig, tijdelijk verblijfsstatuut. Ze hebben dus ook dadelijk recht op werk en op begeleiding naar

²² <https://www.vdab.be/zoekjaar>

²³ OD 1: Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden – luik 'Werk als hefboom tot inburgering en integratie'

werk. Oekraïners die niet in aanmerking komen voor het statuut tijdelijke bescherming, krijgen een toelating tot arbeid volgens de criteria van economische migratie.

Ter voorbereiding van hun onthaal op de arbeidsmarkt en ter controle van de toegang tot de arbeidsmarkt, voert het Departement Werk en Sociale Economie maatregelen uit op volgende domeinen: de versterking van de dienst economische migratie en een verhoogd toezicht en handhaving door de Vlaamse Sociale Inspectie. Deze maatregelen werden op 9 juni 2023 door de Vlaamse Regering verlengd tot eind 2024. Daarnaast werd ook voorzien in de verlenging van de matching van arbeidsvraag en arbeidsaanbod via een (inter)sectorale aanpak (zie verder²⁴).

1.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

ACTIVERING (WERK), MVG excl. DAB

	VAK			VEK		
	BA 2023	evolutie	BO 2024	BA 2023	evolutie	BO 2024
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	581.021	-192.164	388.857	582.189	-194.243	387.946
Toelagen (interne stromen (IS))	587.100	12.633	599.733	587.407	7.633	595.040
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	1.168.121	-179.531	988.590	1.169.596	-186.610	982.986

Inhoudelijke toelichting evolutie:

Het inhoudelijk structurelement 'Activering (Werk)' heeft langs uitgavenzijde betrekking op vijftien begrotingsartikelen. Een drietal begrotingsartikelen kaderen in het Vlaams Doelgroepenbeleid. Daarnaast omvat dit ISE ook de sectorale doelgroepkortingen, de werkhervattingstoeslag, de transitiepremie, de jobbonusPLUS voor startende zelfstandigen, de jongerenbonus, de aanwervingsincentives voor langdurig werkzoekenden en de middelen voor taalcoaching op de opleidingsvloer en outreachende activering. Onder deze ISE zitten tot slot ook een toelage aan de Vlaamse Radio- en Televisieomroep vervat alsook enkele toelages voor de VDAB: werkingsmiddelen, de Werk-Zorgtrajecten (activeringstrajecten en arbeidsmatige activiteiten) en de investeringsmiddelen.

²⁴ OD 8: Transitie en transformaties op de arbeidsmarkt ondersteunen – luik '(inter)sectorale afspraken'

In paragraaf 1.3.1. worden deze begrotingsartikelen meer in detail besproken.

Bij BO 2024 dalen de ESR-uitgaven op het vastleggings- en het vereffeningskrediet voor dit inhoudelijk structuurelement met respectievelijk 192.164 keuro (-33,1%) en 194.243 keuro (-33,4%) ten opzichte van BA 2023. Deze daling is – zowel voor het vastleggings- als voor het vereffeningskrediet – hoofdzakelijk toe te schrijven aan de impact van efficiëntiemaatregelen op de doelgroepverminderingen sociale zekerheid (-138.309 keuro VAK/VEK) en het effect van het overzetten van kredieten van de Vlaamse ondersteuningspremie naar de loonpremie Individueel Maatwerk (-33.857 keuro VAK/VEK). Daarnaast daalt het beschikbare krediet voor de transitiepremie met 7.221 keuro VAK en 12.466 keuro VEK omwille van compensaties naar de sectorfondsen voor een versterking van de recurrente financiering, naar collectief maatwerk voor de financiering van het groeipad klimaatjobs en naar het Vlaams opleidingsverlof voor de financiering van het gemeenschappelijk initiatiefrecht.

De toelages onder dit ISE stijgen dan weer met 12.633 keuro VAK of 2,2% en 7.633 keuro VEK (1,3%). Deze stijging vloeit voornamelijk voort uit de toevoeging van 10.000 keuro VAK en 5.000 keuro VEK aan de toelage voor investeringsuitgaven van VDAB voor de bouw van de mastercampus in Roeselare. Voorts is er een overdracht van 2.018 keuro VAK/VEK aan middelen vanuit het departement WVG in uitvoering van het vernieuwde afsprakenkader inzake werk-zorgtrajecten.

Bovenstaande bewegingen samengenomen, betekenen een netto daling van het totale vastleggingskrediet van 179.531 keuro (15,4%) en het totale reguliere vereffeningskrediet van 186.610 keuro (16,0%).

1.3.1 Departement

Ontvangstenartikelen

JB0-9JDBACI-OW - ONTVANGSTEN BEROEPSKAARTEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Een buitenlander die als zelfstandige wil werken in België, heeft daarvoor een beroepskaart nodig. Via de aanvraag van de beroepskaart wordt de toestemming verkregen om een zelfstandige activiteit uit te oefenen. Bepaalde categorieën van buitenlanders zijn vrijgesteld van die verplichting, zoals onderdanen van een EU-lidstaat of van IJsland, Noorwegen, Liechtenstein of Zwitserland.

Het beleid rond de beroepskaarten kan gesitueerd worden onder OD 5: Talent van buiten Vlaanderen aantrekken.

Dit begrotingsartikel bevat de ontvangsten die voortvloeien uit de betalingen verschuldigd voor zowel het aanvragen als het afleveren van beroepskaarten.

Kredietevoluitie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2023	187	0	0
Bijstellingen BO 2024	3	0	0
BO 2024	190	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevoluitie:

We verwachten voor 2024 een lichtjes hoger bedrag aan ontvangsten, dan de geraamde ontvangsten voor 2023. Op basis van het aantal aanvragen in de eerste vier maanden van 2022 gaan we uit van een beperkte stijging van het aantal aanvragen in 2023. Daarnaast loopt in 2023 de overgangsmaatregel af waarbij de ondernemingsloketten nog tussenkomen in de aflevering van beroepskaarten. De inning van de aanvragen zal in 2024 rechtstreeks door het Departement WSE gebeuren, zodat er geen administratieve kost meer aan de ondernemingsloketten moet betaald worden en de ontvangsten volledig voor de Vlaamse Overheid zijn. Deze twee bewegingen leiden tot een lichte stijging van de geraamde ontvangst.

Uitgavenartikelen

JB0-1JDB2CA-WT - DOELGROEPVERMINDERINGEN SOCIALE ZEKERHEID

Korte inhoud begrotingsartikel:

De middelen op dit begrotingsartikel dragen bij tot de realisatie van de operationele doelstelling OD 1: 'Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden', meer precies het luik 'Een gericht doelgroepenbeleid'. Met dit beleid wil men de aanwerving en tewerkstelling ondersteunen van groepen met een minder gunstige positie op de arbeidsmarkt.

Dit begrotingsartikel bevat de RSZ-verminderingen inzake het hervormde Vlaamse doelgroepenbeleid voor jongeren en ouderen, en de uitdovende RSZ-verminderingen voor langdurig werkzoekenden en werknemers getroffen door herstructurering.

De maatregel doelgroepvermindering mentors is terug te vinden onder JB0-1JFB2FD-WT aangezien deze doelgroepvermindering aansluit bij het inhoudelijk structurelement 'Competenties'.

Het Vlaamse doelgroepenbeleid omvat ook de Vlaamse Ondersteuningspremie (VOP – begrotingsartikel JB0-1JDB2CB-WT).

Ook de activeringsmaatregelen via RVA (begrotingsartikel JB0-1JDB2CC-WT) werden tot het hervormde doelgroepenbeleid gerekend, maar zijn intussen uitgedoofd.

Op 1 oktober 2023 is een nieuwe doelgroepvermindering voor personen zonder recente duurzame werkervaring in voege gegaan (cfr supra: OD 1: 'Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden', luik 'Een gericht doelgroepenbeleid'). Personen zonder recente, duurzame werkervaring worden gedefinieerd als personen die vóór hun indiensttreding minstens twee jaar als niet-werkende werkzoekende zijn ingeschreven bij de VDAB en die (op de laatste dag van het kwartaal van indiensttreding) minstens de leeftijd van 25 jaar bereikt hebben en de leeftijd van 58 jaar nog niet bereikt hebben. De aanwerving van zulke persoon genereert het recht op een werkgeversbijdragevermindering van maximaal 1.000 euro per kwartaal gedurende vier kwartalen.

Deze nieuwe maatregel vervangt de Aanwervingsincentive voor langdurig werkzoekenden, die uitgedoofd wordt.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2023	356.797	356.797
<i>Index</i>	13	13
<i>Compensaties</i>	16.851	16.851
<i>Andere bijstellingen</i>	-155.173	-155.173
BO 2024	218.488	218.488

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

1. Hervormd doelgroepenbeleid: Jongeren en oudere werknemers:

Zoals voorzien werd bij BO 2022 en BO 2023 dalen in 2024 de geraamde uitgaven voor de doelgroepkortingen voor jongeren en ouderen met respectievelijk 70.000 keuro en 30.878 keuro.

Bijkomend wordt bij BO 2024 nog een extra daling van het budget ingeschreven ten belope van 47.800 keuro. Bij BO 2024 wordt beslist om de doelgroepverminderingen voor jongeren, oudere werkzoekenden en oudere werknemers volledig te laten uitdoven met ingang van 1 juli 2024 (cfr. supra: OD 1: 'Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden', luik 'Een gericht doelgroepenbeleid'). Dit leidt tot een vermindering van de geraamde uitgaven van 44.600 keuro bij de oudere werknemers en 3.200 keuro bij de jongeren.

Daarnaast leidt een volumedaling in het hervormd doelgroepenbeleid tot een bijkomende geraamde minderausgave van 6.455 keuro (cfr. Tabel Netto-Beleidsruimte).

Twee specifieke deelmaatregelen van de doelgroepvermindering voor jongeren, namelijk de doelgroepverminderingen voor leerlingen in een alternerende opleiding en voor jongeren uit het deeltijds beroepssecundair onderwijs met deeltijdse arbeidsovereenkomst, werden stopgezet vanaf 1 juli 2023 en geheroriënteerd naar de nieuwe maatregel kwalificerend werkplekieren. Beide maatregelen samen vertegenwoordigen een uitgave van 231 keuro. Bij BO 2023 werd reeds een krediet van 125 keuro naar kwalificerend werkplekieren gecompenseerd. Bij BO 2024 wordt het resterend krediet van 106 keuro naar de nieuwe maatregel overgezet (begrotingsartikel JB0-1JFB2FE-WT).

Al deze evoluties samen resulteren in een minderausgave van 155.133 keuro voor het hervormd doelgroepenbeleid.

2. Oud doelgroepenbeleid (uitdovend):

De doelgroepverminderingen Activa Langdurig Werkzoekenden en Herstructurering werden beide definitief stopgezet op 31 december 2018. Op basis van de door RSZ gerapporteerde realisaties 2022, die verder gedaald zijn ten opzichte van 2021, voorzien we voor 2024 nog een krediet van 2 keuro voor de doelgroepvermindering Activa Langdurig Werkzoekenden. Dat betekent een vermindering van het krediet met 9 keuro in vergelijking met BA 2023.

Voor de doelgroepvermindering Herstructurering en voor de oude uitdovende doelgroepvermindering voor jongeren voorzien we sinds BO 2023 geen krediet meer.

3. Niet-hervormd doelgroepenbeleid:

Het benodigde krediet voor deze oudere doelgroepmaatregelen wordt eveneens geraamd op basis van de door RSZ gerapporteerde realisaties 2021. Het benodigd krediet voor de bijdrageverminderingen voor GESCO's wordt bij BO 2024 geraamd op 611 keuro. De volumedaling van 31 keuro tegenover BA 2023 wordt gedeeltelijk gecompenseerd door de toegekende index van 13 keuro.

Voor de doelgroepvermindering Activa Preventie-en Veiligheidspersoneel (Activa PVP) wordt sinds 2022 geen krediet meer voorzien.

De geraamde kost voor het niet-hervormd doelgroepenbeleid daalt dus met 18 keuro ten opzichte van BA 2023.

4. Nieuwe doelgroepvermindering voor personen zonder recente duurzame werkervaring.

In 2024 zal deze nieuwe doelgroepvermindering voor het eerst een volledig jaar van kracht zijn. Aangezien deze doelgroepvermindering van start ging op 1 oktober 2023 werd bij BA 2023 een krediet van 1.493 keuro voorzien voor het vierde kwartaal van 2023. Voor 2024 komen we op een geraamde uitgave van 18.450 keuro. Bijgevolg wordt bij BO 2024 een krediet van 16.957 keuro naar dit begrotingsartikel overgeheveld vanuit de Aanwervingsincentive voor langdurig werkzoekenden.

(duizend euro)			
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar JB0-1JFB2FE-WT	-106	-106	Heroriëntering twee kleine doelgroepverminderingen naar Kwalificerend werkplekieren
Van JB0-1JDB2CH-WT	16.957	16.957	Financiering opstap 2024 nieuwe doelgroepvermindering voor personen zonder recente duurzame werkervaring
TOTAAL	16.851	16.851	

(duizend euro)			
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Extra maatregel BO 2024: doelgroepenbeleid	-47.800	-47.800	De beslissing bij BO 2024 om de doelgroepverminderingen voor jongeren en oudere werknemers volledig uit te doen vanaf 1 juli 2024 doet de geraamde uitgaven met 47.800 keuro dalen in 2024.
Volumedaling hervormd doelgroepenbeleid	-6.455	-6.455	Een volumedaling in het hervormd doelgroepenbeleid leidt tot een geraamde mindere uitgave van 6.455 keuro.
Volumedaling uitdovende RSZ-vermindering	-9	-9	De uitgaven voor het uitdovende en het niet-hervormde

Volumedaling niet-hervormd doelgroepenbeleid	-31	-31	doelgroepenbeleid nemen elk jaar af. Voor 2024 wordt de minderausgabe geraamd op 40 keuro.
Opstap besparing PB BO 2023	-30.878	-30.878	De geraamde uitgaven voor de doelgroepvermindering voor oudere werknemers dalen met 30.878 keuro, mede door de niet-indexering van de loongrens voor de bij BO 2023 voorziene verhoging van de instapleeftijd, wat een drukkend effect heeft op de uitgaven.
Opstap besparing PB BO 2022	-70.000	-70.000	De geraamde uitgaven voor de doelgroepvermindering voor oudere werknemers dalen met 70.000 keuro door de bij BO 2022 voorziene verdere verhoging van de instapleeftijd.
TOTAAL	-155.173	-155.173	

JB0-1JDB2CB-WT - VOP**Korte inhoud begrotingsartikel:**

De Vlaamse ondersteuningspremie (VOP) is een premie voor een werkgever die een persoon met een arbeidshandicap aanwerft of heeft aangeworven. De VOP compenseert de bijkomende inschakelingskosten, ondersteuningskosten en de eventueel lagere productiviteit omwille van de arbeidshandicap. De VOP kadert dan ook in OD2: alle arbeidspotentieel benutten met een focus op kwetsbare groepen en niet-beroepsactieven.

Vanaf 1 juli 2023 worden er binnen de VOP-maatregel geen nieuwe aanvragen meer goedgekeurd. Nieuwe aanvragen worden behandeld binnen het nieuwe beleidskader Individueel Maatwerk (IMW) waarin deze maatregel wordt ingekanteld. Enkel de lopende dossiers binnen VOP zullen verder worden betaald. De VOP is dus een aflopende maatregel die op 30 juni 2028 volledig uitgedoofd zal zijn.

Dit heeft een impact op de begrotingsraming voor 2024 voor de VOP in die zin dat het totale budget wordt opgesplitst in enerzijds de afhandeling van de bestaande VOP-dossiers en anderzijds de nieuwe aanvragen VOP die in de nieuwe maatregel IMW kaderen en aangerekend zullen worden op het nieuw gecreëerde begrotingsartikel JB0-1JEB2HG-WT dat de middelen bevat voor de loonpremie binnen IMW (zie infra begrotingsartikel IMW-loonpremie).

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	106.502	106.502

<i>Index</i>	2.130	2.130
<i>Compensaties</i>	-36.479	-36.479
<i>Andere bijstellingen</i>	492	492
BO 2024	72.645	72.645

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Van het totale VOP-krediet wordt 36.479 keuro herverdeeld naar de nieuwe IMW maatregel. Er worden immers geen nieuwe aanvragen meer behandeld in VOP. Daarnaast wordt het bestaande krediet nog verhoogd met 2.622 keuro waarvan 2.130 keuro uit index bestaat en 492 keuro een actualisatie inhoudt om de impact van het sociale akkoord (verhoging GGMMI) te ondervangen. Na afloop van de overgangsmaatregelen VOP zal over een termijn van 5 jaren deze maatregel volledig zijn ingekanteld in IMW.

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar JB0-1JEB2HG-WT	-36.479	-36.479	Herverdeling van VOP naar de IMW-loonpremie
TOTAAL	-36.479	-36.479	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Actualisatie krediet VOP	492	492	
TOTAAL	492	492	

JB0-1JDB2CC-WT - ACTIVERINGSUITKERINGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel omvatte in het verleden de kredieten voor de betaling van de geactiveerde uitkeringen in het kader van het doelgroepenbeleid via de RVA. Het betreft de geactiveerde werkloosheidsuitkeringen kaderend in het Activaplan en de Activa Start voor jongeren, Activa Handicap voor personen met een handicap en Activa Preventie-en Veiligheidspersoneel (Activa PVP). De RVA was technisch operator van deze geregionaliseerde maatregelen.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2023	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2024	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Bij het in voege treden van het hervormde Vlaams doelgroepenbeleid werd de activering van werkloosheidsuitkeringen uitgedoofd. De uitdoofperiode liep af op 31 december 2018.

Op basis van de RVA-realisaties zien we dat er al een tijd geen of verwaarloosbare (2 keuro in 2022) achterstallen worden aangerekend in het kader van de activa-maatregelen. Bijgevolg voorzien we voor 2024 geen krediet meer.

JB0-1JDB2CD-WT - JOBBONUS PLUS

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat de middelen voor de JobbonusPLUS en draagt bij tot de realisatie van de operationele doelstelling OD 1: 'Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden'. Via de jobbonusPLUS voor startende zelfstandigen stimuleren we de overstap naar ondernemerschap in hoofdberoep voor loontrekkenden met een laag inkomen.

De jobbonusPLUS voor startende zelfstandigen is een relatief recente maatregel die samen met de jobbonus voor loontrekkenden in 2022 werd opgestart. De wettelijke basis wordt gevormd door het Decreet van 15 juli 2022 tot regeling van de toekenning van een jobbonusPLUS voor startende zelfstandigen en het Besluit van de Vlaamse Regering van 10 november 2022 tot uitvoering van het decreet van 15 juli 2022 tot regeling van de toekenning van een jobbonusPLUS voor startende zelfstandigen.

De doelgroep zijn de personen die op basis van hun prestaties en de hoogte van hun loon als loontrekkende in het jaar voorafgaand aan hun overstap naar het statuut van zelfstandige in hoofdberoep recht hadden op een jobbonus.

De startende zelfstandige ontvangt maximaal twee keer een premie van 600 euro. De eerste premie van 600 euro wordt uitbetaald na de start als zelfstandige in hoofdberoep. De tweede premie van 600 euro wordt uitbetaald wanneer de zelfstandige na twaalf maanden nog steeds actief is als zelfstandige in hoofdberoep. Zo wordt duurzaam ondernemerschap ondersteund.

De jobbonusPLUS en de transitiepremie kunnen niet gecumuleerd worden. In het geval een begunstigde reeds de transitiepremie ontvangt, zal hij/zij geen jobbonusPLUS meer kunnen krijgen. In het geval er reeds een jobbonusPLUS werd uitbetaald en er daarna nog een transitiepremie wordt toegekend, zal het bedrag van de transitiepremie verminderd worden met het uitbetaalde bedrag van de jobbonusPLUS.

De jobbonus en de jobbonusPLUS zijn operationeel sterk aan elkaar gelinkt. Voor de uitbetaling van de jobbonusPLUS wordt gebruik gemaakt van het bestand van de rechthebbenden van de jobbonus. Vervolgens wordt er gekeken wie van deze rechthebbenden gestart is als zelfstandige in hoofdberoep. Begunstigden van de jobbonusPLUS zullen op basis van controles en gegevens worden geïdentificeerd en vervolgens automatisch een jobbonusPLUS toegekend krijgen. Uitbreidingen van de doelgroep voor de gewone jobbonus kunnen dus ook gevolgen hebben voor de jobbonusPLUS.

Kredietevolucie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2023	17.263	17.263
<i>Index</i>	345	345
<i>Compensaties</i>	673	673
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2024	18.281	18.281

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

In 2024 wordt de uitbetaling van de eerste premie aan begunstigden die in 2024 starten als zelfstandige in hoofdberoep aangerekend, samen met de uitbetaling van de tweede premie voor starters van 2023 die in 2024 nog steeds zelfstandige zijn.

Bij de politieke bilaterale BO 2023 werd beslist de loongrenzen bij de jobbonus voor loontrekkenden aan te passen vanaf prestatiejaar 2022. Concreet ging het om een verruiming van de loongrenzen waardoor het aantal potentiële begunstigden toeneemt. Deze beslissing impacteert ook de uitgaven in het kader van de jobbonusPLUS omdat deze maatregel vertrekt van het aantal rechthebbenden op de jobbonus voor loontrekkenden die overstappen naar het statuut van zelfstandige in hoofdberoep. Om de meeruitgave die daar uit volgt te financieren wordt 673 keuro gecompenseerd van de jobbonus voor loontrekkenden naar dit begrotingsartikel, waardoor het beschikbare krediet bij BO 2024 op 17.936 keuro komt. Daar komt nog een bedrag van 345 keuro bij door indexatie, wat resulteert in een uiteindelijk budget van 18.281 keuro VAK/VEK.

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van CE0-1CDG2DP-WT	673	673	Financiering impact van verhoging loongrenzen jobbonus voor werknemers
TOTAAL	673	673	

JB0-1JDB2CE-WT - WERKHERVATTINGSTOESLAG

Korte inhoud begrotingsartikel:

De werkhervattingstoeslag (WHT) is een maandelijks forfaitaire premie voor oudere werklozen vanaf 55 jaar die het werk hervatten, als loontrekkende, als statutair personeelslid of als zelfstandige.

De bestaande maatregel WHT werd geheroriënteerd, waardoor sinds 15 maart 2018 geen nieuwe instroom meer mogelijk is.

Het budget dat vrijkomt omwille van de uitdooft van de WHT wordt geheroriënteerd naar (1) de nieuwe transitiepremie voor werkzoekenden die ondernemer worden, en (2) de werk-zorgtrajecten (activeringstrajecten en arbeidsmatige activiteiten).

Deze maatregel draagt bij tot de realisatie van de operationele doelstelling OD 1: 'Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden'.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
--	------------	------------

BA 2023	5.893	5.893
<i>Index</i>	118	118
<i>Compensaties</i>	-1.473	-1.473
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2024	4.538	4.538

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Voor de lopende dossiers in deze uitdovende maatregel wordt voor 2024 een krediet van 4.538 keuro VAK/VEK, inclusief 118 keuro index, voorzien op dit begrotingsartikel.

De middelen die in 2024 vrijkomen omwille van de uitdooft van de werkhervattingstoelag, worden geheroriënteerd naar de transitiepremie en de Werk-Zorgtrajecten (activeringstrajecten en arbeidsmatige activiteiten Welzijn).

Wat de werk-zorgtrajecten betreft, wordt in uitvoering van het decreet van 8 juli 2022 en het Besluit van de Vlaamse Regering van 18 november 2022 houdende de uitvoering van het decreet van 8 juli 2022 over de werk- en zorgtrajecten voorzien in een nieuw afsprakenkader (cfr. supra: OD 2: 'Alle arbeidspotentieel benutten met een focus op kwetsbare groepen en niet-beroepsactieven', luik 'Werk-zorgtrajecten evalueren en uitbreiden'). Deze nieuwe afspraken hebben ook een impact op de besteding van de middelen. In het kader van de activeringstrajecten worden enkel nog de middelen voor de compensatievergoeding voor de casemanager zorg overgezet naar Departement WVG. De middelen voor de uitvoering van het activeringstraject (aandeel Welzijn) worden rechtstreeks overgezet van de werkhervattingstoelag naar VDAB, zonder nog langs Departement WVG te transiteren. De middelen voor arbeidsmatige activiteiten WVG worden verder volgens het eerder voorziene groeipad overgezet naar WVG, met uitzondering van de middelen die geïnvesteerd worden in bijkomende plaatsen in arbeidsmatige activiteiten in de sociale economie.

Daardoor is de opstap 2024 die in het kader van de werk-zorgtrajecten naar Departement WVG wordt gecompenseerd, namelijk 530 keuro VAK/VEK, beperkter dan de voorgaande jaren. Een bedrag van 271 keuro VAK/VEK wordt vanuit de werkhervattingstoelag gecompenseerd naar de arbeidsmatige activiteiten in de sociale economie.

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar JB0-1JEB2HC-WT	-271	-271	Financiering bijkomende arbeidsmatige activiteiten sociale economie
Naar GB0-1GCF2EA-WT	-530	-530	Opstap 2024 werk-zorg WVG
Naar JB0-1JDB2CJ-WT	-1.475	-1.475	Compensatie vrijkomend krediet naar transitiepremie
Van JB0-1JDB2CX-IS	803	803	Terugzetten middelen activeringstrajecten die gecompenseerd werden bij BA 2023
TOTAAL	-1.473	-1.473	

JB0-1JDB2CF-WT - JONGERENBONUS EN STARTBAANOVEREENKOMSTEN GEWEST

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat de middelen voor de jongerenbonus, meer precies voor het project 'Deeltijds leren en deeltijds werken'. Dit project heeft tot doel bijkomende tewerkstelling ten gunste van laaggeschoolde jongeren van minder dan 30 jaar in de social profit te creëren, door de loonkost te financieren. Deze maatregel betreft recurrent beleid dat bijdraagt tot OD 1: 'Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden'.

Ofschoon de libel  ook verwijst naar de startbaanovereenkomsten - Gewest, worden er hiervoor voor 2024 geen middelen meer voorzien op dit begrotingsartikel. De verwijzing naar de 'globale projecten - startbaanovereenkomsten' wordt voorlopig nog behouden in de benaming van het begrotingsartikel, aangezien er nog openstaande dossiers zijn waarvoor werkgevers in principe nog kunnen indienen.

Kredietevolutive:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	1.500	1.500
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2024	1.500	1.500

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

Voor het project 'Deeltijds leren en deeltijds werken' werd bij decreet een maximale budgettaire enveloppe van 1.500 keuro per jaar voorzien. Bij BO 2024 wordt dit krediet opnieuw voorzien op dit begrotingsartikel.

JB0-1JDB2CG-WT - SECTORALE DOELGROEPVERMINDERINGEN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel omvat enerzijds de recurrente middelen voor de doelgroepkortingen van de werkgeversbijdragen voor de (maritieme) baggersector, de zeesleepvaartsector en de koopvaardij, en van de werknemersbijdragen voor de koopvaardij. Anderzijds omvat dit begrotingsartikel ook de kredieten voor de doelgroepkortingen voor de sectoren onthaalouders, kunstenaars en dienstboden bij RSZ en Lokale Besturen. Ook hier gaat het om de middelen voor recurrent beleid.

Deze maatregelen dragen bij tot de realisatie van de operationele doelstelling OD 1: 'Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden'.

Kredietevolutive:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	57.488	57.488
<i>Index</i>	1.832	1.832
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-52	-52
BO 2024	59.268	59.268

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Vanaf 2024 maakt de uitbreiding van het toepassingsgebied bij de koopvaardij deel uit van de open end regeling die ook op de andere maatregelen op dit begrotingsartikel van toepassing is.

Het budget van 57.488 keuro VAK/VEK bij BA 2023 daalt met 52 keuro tot 57.436 keuro VAK/VEK. Daar komt nog een bedrag ten belope van 1.832 keuro bij door de indexatie, waardoor het uiteindelijke budget 59.268 keuro VAK/VEK bedraagt.

(duizend euro)			
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Netto volumedaling ten opzichte van BA 2023	-52	-52	Volumedaling ten opzichte van BA 2023
TOTAAL	-52	-52	

JB0-1JDB2CH-WT - TEWERKSTELLINGSPROGRAMMA'S EN AANWERVINGSINCENTIVES VOOR LANGDURIG WERKZOEKENDEN
Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat de kredieten voor de maatregel 'Aanwervingsincentives voor langdurig werkzoekenden' (AWI) en de kredieten voor de resterende DAC'ers en GESCO's bij vzw's.

AWI

De maatregel 'Aanwervingsincentive voor langdurig werkzoekenden' is sinds 1 oktober 2023 hervormd tot een doelgroepkorting voor personen zonder recente duurzame werkervaring. De AWI-premie kon met andere woorden tot 30 september 2023 aangevraagd worden.

GESCO EN DAC

Daarnaast bevat dit begrotingsartikel ook de GESCO- en de DAC-kredieten. Het zijn beide tewerkstellingsprogramma's die gericht waren op de directe jobcreatie. Beide maatregelen zijn uitdovend verklaard.

Kredietevolutie:

(duizend euro)		
	VAK	VEK
BA 2023	20.796	18.184
<i>Index</i>	229	229
<i>Compensaties</i>	-15.747	-12.581
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2024	5.278	5.832

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Aanwervingsincentives voor langdurig werkzoekenden

Het totaal beschikbaar krediet bij BA 2023 bedroeg 15.480 keuro VAK en 12.868 keuro VEK. Het beschikbaar krediet BO 2024 bedraagt 53 keuro VAK en 607 keuro VEK. Het beschikbaar krediet in 2024 daalt met andere woorden met 15.427 keuro VAK en 12.261 keuro VEK. De kredietafname is toe te schrijven aan de compensatie van 16.957 keuro VAK/VEK voor de financiering van de nieuwe doelgroepvermindering voor personen zonder recente duurzame werkervaring (JB0-1JDB2CA-WT), maar deze negatieve compensatie wordt getemperd door enkele toekomstige compensatiebewegingen. Het gaat dan om middelen die bij BA 2023 werden gecompenseerd vanuit dit begrotingsartikel, maar bij BO 2024 grotendeels terugvloeien naar dit begrotingsartikel. Het gaat dan om:

- De middelen voor de financiering van de jobcoaching bij VDAB: + 500 keuro VAK/VEK. Bij BA 2023 werd er 4.500 keuro VAK/VEK gecompenseerd naar het begrotingsartikel JB0-1JFB2FY-IS. De resterende 4000 keuro zal later nog terugkeren.
- De middelen voor de financiering van de meeruitgave van de werkbaarheidsmonitor SERV: + 22 keuro VAK/VEK. Deze middelen keren terug vanuit het begrotingsartikel JB0-1JDB2AY-IS.
- De middelen voor de VAK-financiering van de opstart van de nieuwe sectorconvenants en addenda: +637 keuro VAK. Deze VAK-middelen vloeien terug vanuit het begrotingsartikel JB0-1JDB2IB-WT.
- De middelen voor de vastlegging van drie overheidsopdrachten van het expertisecentrum levenslang leren: + 371 keuro VAK. Deze VAK-middelen worden gecompenseerd vanuit het begrotingsartikel JB0-1JFB2FC-WT.

Daarnaast wordt er 4.174 keuro VEK gecompenseerd naar dit begrotingsartikel om tegemoet te komen aan de VEK-behoefte voor de financiering van AWI, geraamd op 607 keuro VEK, en om de financiering van de nieuwe doelgroepkorting voor personen zonder recente duurzame werkervaring mogelijk te maken. Er wordt hiervoor 4.023 keuro VEK gecompenseerd vanuit het begrotingsartikel van de Transitiepremie (JB0-1JDB2CJ-WT) en 151 keuro VEK vanuit de provisie Werk (JB0-1JBB2AB-PR).

In 2024 is er geen vastleggingskrediet meer vereist voor de maatregel AWI. Desondanks is er nog 53 keuro VAK beschikbaar, dat ruimer kan aangewend worden op dit begrotingsartikel om een eventueel tekort van de maatregel DAC/GESCO gedeeltelijk te verhelpen.

GESCO's veralgemeend stelsel

Het GESCO-stelsel is in afbouw. De meeste projecten werden in het verleden geregulariseerd. Een 50-tal projecten is niet geregulariseerd, maar uitdovend verklaard. GESCO's die uit dienst gaan, zullen met andere woorden niet meer vervangen worden. De GESCO-arbeidsplaats vervalt op het ogenblik van de uitdiensttreding. Dit betekent dan ook dat het benodigd krediet voor deze maatregel jaarlijks afneemt wegens natuurlijke afvloei (pensionering en het vinden van ander werk).

Het krediet neemt bij BO 2024 af met 141 keuro VAK/VEK. Daarnaast neemt het krediet toe met 49 keuro VAK/VEK omwille van indexering. Het beschikbaar krediet bij BO 2024 bedraagt 1.035 keuro VAK/VEK.

DAC

Het tewerkstellingsprogramma DAC is in 2012 uitdovend verklaard. Net zoals bij de GESCO's zullen de DAC-ers die uit dienst gaan, niet meer vervangen worden. Door deze natuurlijke afvloei, zal het benodigd krediet jaarlijks verder dalen.

Het krediet neemt bij begrotingsopmaak 2024 af met 179 keuro VAK/VEK. Daarnaast neemt het krediet met 180 keuro VAK/VEK toe omwille van de indexering. Het beschikbaar krediet bij BO 2024 bedraagt dan 4.190 keuro VAK/VEK.

	AWI		GESCO		DAC		Totaal	
	VAK	VEK	VAK	VEK	VAK	VEK	VAK	VEK
BA 2023 Totaal	15.480	12.868	1.127	1.127	4.189	4.189	20.796	18.184
Delta								
<i>Index</i>			49	49	180	180	229	229
<i>Regulier</i>	-15.427	-12.261	-141	-141	-179	-179	-15.747	-12.581
Totaal	-15.427	-12.261	-92	-92	1	1	-15.518	-12.352
BO 2024 Totaal	53	607	1.035	1.035	4.190	4.190	5.278	5.832

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van JB0-1JDB2IB-WT	637	0	Terugzetten middelen sectorconvenants en addenda
Van JB0-1JFB2FC-WT	371	0	Terugzetten middelen Expertisecentrum overheidsopdrachten
Van JB0-1JFB2FY-IS	500	500	Terugzetten 1ste deel middelen Jobcoaching van bij VDAB conform WGA
Van JB0-1JBB2AB-PR	0	151	Opvangen VEK-tekort aanwervingsincentives en financiering nieuwe doelgroepvermindering
Naar JB0-1JDB2CA-WT	-16.957	-16.957	Nieuwe doelgroepkorting
Van JB0-1JDB2CJ-WT	0	4.023	Opvangen VEK-tekort AWI vanuit transitiepremie en financiering nieuwe doelgroepvermindering.
Naar JB0-1JBB2AC-PR	-141	-141	Uitdoof gesco
Naar JB0-1JBB2AC-PR	-179	-179	Uitdoof DAC
Van JB0-1JDB2AY-IS	22	22	Terugzetten meeruitgave werkbaarheidsmonitor (SERV)
TOTAAL	-15.747	-12.581	

JB0-1JDB2CH-IS - TEWERKSTELLINGSPROGRAMMA'S EN AANWERVINGSINCENTIVES VOOR LANGDURIG WERKZOEKENDEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het GESCO-stelsel is een klassiek tewerkstellingsprogramma uit de jaren '90 dat gericht was op de directe jobcreatie en in 2016 werd afgebouwd. De meeste projecten werden geregulariseerd. Een 50-tal projecten werd niet geregulariseerd, maar uitdovend verklaard waaronder 1 project van de Vlaamse Overheid, namelijk van Kind en Gezin. Aangezien Kind en Gezin deel uitmaakt van de Vlaamse consolidatiekring, werden deze GESCO-middelen op een artikel voor een interne stroom (IS) geplaatst. De middelen voor de andere projecten zijn voorzien op het begrotingsartikel JB0-1JDB2CH-WT.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2024	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De laatste GESCO bij Kind en Gezin ging uit dienst in 2022 wegens pensionering. Er worden met andere woorden geen aanrekeningen meer voorzien in 2024. Het begrotingsartikel wordt niet geschrapt uit de uitgavenbegroting aangezien er in 2024 nog aanrekeningen mogelijk zijn voor de maatregel 'Aanwervingsincentives voor langdurig werkzoekenden', waarbij de begunstigde deel uitmaakt van de Vlaamse consolidatiekring. Er zijn hiervoor geen middelen voorzien aangezien het sporadisch voorkomt dat er op dit begrotingsartikel een aanrekening gebeurt voor deze maatregel. In 2022 was dit bijvoorbeeld niet het geval.

JB0-1JDB2CJ-WT - TRANSITIEPREMIE

Korte inhoud begrotingsartikel:

De middelen op dit begrotingsartikel dienen voor de financiering van de transitiepremie en dragen dus bij tot de realisatie van de operationele doelstelling OD 1: 'Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden'.

De transitiepremie is een maatregel die werkzoekenden wil stimuleren een zelfstandige activiteit in hoofdberoep op te starten. De maatregel trad in werking op 15/03/2018. De transitiepremie was oorspronkelijk van toepassing op uitkeringsgerechtigde werkzoekenden tussen 45 en 65 jaar die startten als zelfstandige in hoofdberoep, na het volgen van een pre-starterstraject.

Het was een premie voor maximaal 24 maanden. Het aanvankelijke maximale (niet-geïndexeerde) bedrag dat men, gespreid over 24 maanden, kon ontvangen, was 15.600 euro. Deze maatregel wordt gefinancierd met het krediet dat vrijkomt door de uitdooft van de werkhervattingstoelag.

Vanaf 1 april 2021 werd de transitiepremie in het kader van het overheidsbreed project Vlaamse Veerkracht, tijdelijk uitgebreid naar alle werkzoekenden ongeacht de leeftijd. Het bedrag van de transitiepremie werd in die periode gehalveerd tot 7.800 euro (niet-geïndexeerd) gespreid over 24 maanden.

Na 1 april 2022 werd deze uitbreiding van de transitiepremie echter structureel gemaakt, waarbij het maximale premiebedrag van 7.800 euro werd behouden.

Vanaf 1 december 2022 werd de transitiepremie verder uitgebreid naar niet-uitkeringsgerechtigde werkzoekenden. Afhankelijk van de inschrijvingsduur bij de VDAB wordt een halve premie (na minstens 12 maanden inschrijving) of een kwart premie (na minstens 6 maanden inschrijving) toegekend.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	14.782	18.562
<i>Index</i>	296	296
<i>Compensaties</i>	-7.517	-12.762
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2024	7.561	6.096

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Bij BO 2024 worden vanuit dit begrotingsartikel een aantal compensaties doorgevoerd, waardoor het beschikbare krediet bij BO 2024 op 7.265 keuro VAK en 5.800 keuro VEK komt. Daar komt nog een bedrag van 296 keuro bij door indexatie, wat resulteert in een uiteindelijk budget van 7.561 keuro VAK en 6.096 keuro VEK.

	(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van JB0-1JDB2CE-WT	1.475	1.475	Vrijkomend krediet uitdoof werkhervattingstoeslag
Naar JB0-1JDB2IB-WT	-3.120	0	Versterking van de recurrente financiering van de sectorfondsen
Naar JB0-1JEB2HA-WT	-5.872	-5.872	Financiering klimaatjobs bij Collectief Maatwerk
Naar JB0-1JDB2CH-WT	0	-4.023	Financiering VEK-tekort bij AWI
Naar JB0-1JFB2FB-WT	0	-4.342	Financiering gemeenschappelijk initiatiefrecht VOV schooljaar 2023-2024, deel 2024
TOTAAL	-7.517	-12.762	

De compensaties hebben betrekking op de financiering van het groeipad voor klimaatjobs bij Collectief Maatwerk (5.872 keuro VAK/VEK), een versterkte recurrente financiering van de sectorfondsen (3.120 keuro VAK), de verdere financiering van het gemeenschappelijk initiatiefrecht in het kader van het Vlaams opleidingsverlof (4.342 keuro VEK) en de ondervanging van een VEK-tekort van 4.023 keuro bij de Aanwervingsincentive voor langdurig werkzoekenden.

JB0-1JDB2CK-WT - SOCIAAL FONDS VOOR HET SOCIO-CULTUREEL WERK**Korte inhoud begrotingsartikel:**

De middelen op dit begrotingsartikel worden aangewend voor Taalcoaching op de opleidingsvloer en outreachende activering. Beide activiteiten zijn belangrijk met het oog op het streefdoel om een werkzaamheidsgraad van 80% te bereiken en kaderen dus binnen de operationele doelstelling 1: Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden.

Op 8 mei 2005 werd het derde Vlaams Intersectoraal akkoord voor Social/Non-profit-sectoren afgesloten (VIA 3). Dit akkoord bevatte een hoofdstuk 'uitbreidingsbeleid', waarbij extra tewerkstelling werd voorzien in de deelsector beroepsopleiding (Vlaanderen en Brussel) binnen het paritair comité 329.01.

De middelen zullen gaan naar 9 inhoudelijke promotoren (die in het verleden reeds de 'Taalcoaching op de werkvloer en opleidingsvloer' hebben uitgewerkt).

Naast de negen promotoren is er ook een rol weggelegd voor het Sterpunt Inclusief Ondernemen (de werkplekarchitecten), dat zal instaan voor de inhoudelijke en organisatorische coördinatie.

Tot slot staat het Sociaal Fonds voor het Socio-cultureel werk (SFSCW) voor PC329.01 in voor de financiële coördinatie. Het fonds zal de vergoeding uitbetalen aan de 9 promotoren en aan Sterpunt Inclusief Ondernemen. Een beperkt deel van het budget blijft bij het SFSCW zelf, als vergoeding voor de financiële coördinatie.

In het licht van het kerntakendebat bij VDAB werd beslist om deze subsidiëring en dus ook de bijhorende middelen over te hevelen naar het Departement Werk en Sociale Economie.

Kredietevolutive:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	0	0
<i>Index</i>	22	22
<i>Compensaties</i>	1.298	1.298
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2024	1.320	1.320

Er wordt bij begrotingsopmaak 2024 1.298 keuro overgezet van VDAB naar het departement voor de activiteiten op het vlak van 'Taalcoaching op de opleidingsvloer' en 'outreachende activering'. Dit bedrag wordt geïndexeerd volgens dezelfde modaliteiten die van toepassing waren bij VDAB. Het budget wordt bijgevolg verhoogd met een index van 22 keuro, waardoor het beschikbare budget voor 2024 in totaal 1.320 keuro bedraagt.

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

	(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van JB0-1JDB2CY-IS	1.298	1.298	Taalcoaching op de opleidingsvloer en outreachende activering
TOTAAL	1.298	1.298	

JB0-1JDB2CL-IS - VLAAMSE RADIO- EN TELEVISIEOMROEP**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit artikel bevatte in 2022 en 2023 een facultatieve toelage voor de VRT, naar aanleiding van het project JumpJobs, waarmee we jongeren (vanaf 18 jaar) van verschillende opleidingsniveaus de kans willen bieden om een betaalde leerervaring (van 4 weken) op te doen bij tal van bedrijven. Zowel jongeren die net afgestudeerd zijn als jongeren die al even op zoek zijn naar werk, kunnen participeren. Extra focus gaat hierbij naar jongeren met BSO- en TSO-profielen, en naar jongeren die al 1 à 2 jaar met wisselend succes aan de slag zijn of helemaal geen werk vinden na het verlaten van school.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	150	150
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2024	150	150

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Aangezien het project Jumpjobs zowel in 2022 als in 2023 doorging, voorzien we bij begrotingsopmaak 2024 de nodige middelen om het project ook in 2024 te laten doorgaan.

JB0-1JDB2CX-IS - VDAB - WERK-ZORGTRAJECTEN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel bevat de kredieten in uitvoering van het decreet van 8 juli 2022 en het Besluit van de Vlaamse Regering van 18 november 2022 houdende de uitvoering van het decreet van 8 juli 2022 over de werk- en zorgtrajecten. Dit decreet en bijhorend uitvoeringsbesluit voorzien in een nieuw afsprakenkader. Deze nieuwe afspraken hebben ook een impact op de besteding van de middelen.

De middelen voor de uitvoering van het activeringstraject (aandeel welzijn) worden vanaf BO 2024 rechtstreeks overgezet van de werkhervattingstoeslag naar VDAB, zonder nog langs Departement WVG te transiteren.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	3.379	3.379
<i>Index</i>	57	57
<i>Compensaties</i>	1.249	1.249
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2024	4.685	4.685

Inhoudelijke toelichting kredietevoluitie:

De middelen op dit begrotingsartikel evolueren van 3.379 keuro VAK/VEK naar 4.685 keuro VAK/VEK. Dit komt enerzijds door de index van 57 keuro die wordt toegekend op dit begrotingsartikel. Anderzijds, en doorslaggevend, worden – in uitvoering van het nieuwe afsprakenkader – bij BO 2024 de middelen (2.018 keuro) voor de uitvoering van het activeringstraject (deel WVG), definitief overgezet van WVG naar VDAB (JB0-1JDB2CX-IS). In het verleden werden die middelen vanuit de Werkhervattingstoelag (DWSE) overgezet naar WVG (GB0-1GCF2EY-IS) om vandaaruit als toelage uitbetaald te worden aan VDAB.

Daarnaast wordt de toename van de loonkredieten ten gevolge de overschrijding van de spilindex, oorspronkelijk opgenomen op het begrotingsartikel van WVG, gecompenseerd naar het begrotingsartikel JB0-1JDB2CX-IS.

De eenmalige compensatie bij BA 2023 van 803 keuro vanuit DWSE naar VDAB voor de activeringstrajecten, wordt bij BO 2024 teruggedraaid. In afwachting van de afstemming tussen de departementen WSE en WVG over de te voorziene compensaties in uitvoering van het nieuwe afsprakenkader, werd dit bedrag bij BA 2023 overgezet naar VDAB voor de uitvoering van de activeringstrajecten. Nu de nodige compensaties bij BO 2024 werden doorgevoerd, kan de 803 keuro terugkeren naar DWSE.

(duizend euro)			
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar JB0-1JDB2CE-WT	-803	-803	Terugzetten middelen activeringstrajecten die gecompenseerd werden bij BA 2023
Van GB0-1GCF2EY-IS	2.018	2.018	Overdracht middelen activeringstrajecten (deel Welzijn)
Van GB0-1GCF2EY-IS	34	34	Index BO 2024 2% kruissnelheid overschrijding eind 2023
TOTAAL	1.249	1.249	

JB0-1JDB2CY-IS - VDAB**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel bevat de middelen voor de kernopdrachten van de VDAB inzake het bevorderen van transitie naar werk en het faciliteren van werk, de beleidskredieten voor de loopbaancheques en kredieten financiering van OCMW's in het kader van de begeleiding van leefloners, de wijk-werkcheque, middelen tijdelijke werkervaring en het tenderbeleid VDAB.

Het omvat ook de middelen voor de lonen en de werking van het agentschap.

Kredietevoluitie:

(duizend euro)		
	VAK	VEK
BA 2023	568.744	568.744
<i>Index</i>	7.536	7.536

<i>Compensaties</i>	-1.394	-1.394
<i>Andere bijstellingen</i>	-4.837	-4.837
BO 2024	570.049	570.049

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De middelen op dit begrotingsartikel evolueren van 568.744 keuro VAK/VEK naar 570.049 keuro VAK/VEK.

Er is enerzijds een toename op dit begrotingsartikel van de loonkredieten ten gevolge van de overschrijding van de spilindex, verwacht eind 2023, ten belope van 7.536 keuro.

Anderzijds vinden er op dit begrotingsartikel een paar compensaties en bijstellingen plaats.

De middelen (1.298 keuro) voor taalcoaching op de opleidingsvloer en outreachende activering worden bij BO 2024 vanop dit begrotingsartikel overgezet van VDAB naar DWSE (JB0-1JDB2CK-WT). Die beslissing werd genomen in het licht van het kerntakendebat bij VDAB. Ook de bijhorende index op deze middelen (22 keuro) wordt mee overgezet.

De afroaming van de energiebudgetten uit het actieplan Energie-efficiëntie resulteert in een compensatie naar de provisie van 74 keuro.

Daarnaast worden nog generieke besparingen op personeels- en apparaatskredieten doorgevoerd (4.462 keuro en 375 keuro).

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar JB0-1JDB2CK-WT	-1.298	-1.298	Taalcoaching op de opleidingsvloer en outreachende activering
Naar JB0-1JDB2CK-WT	-22	-22	Index op het bedrag voor taalcoaching op de opleidingsvloer en outreachende activering
Naar CB0-1CBX2AC-PR	-74	-74	Actieplan Energie-efficiëntie
TOTAAL	-1.394	-1.394	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Efficiëntie en kerntaken - Besparing apparaat 2024 (niet loon)	-375	-375	
Efficiëntie en kerntaken - Personeelsbesparing 2024	-4.462	-4.462	
TOTAAL	-4.837	-4.837	

JB0-1JDB5CY-IS - VDAB

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel omvat de VDAB-toelage voor investeringsuitgaven, zowel vanuit Facility voor het verder realiseren van de VDAB-nabijheidsstrategie, vanuit Arbeidsmarktbeheer voor het realiseren van de competentieversterkende maatregelen als voor ICT-uitgaven (hardware/software).

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	14.827	15.134
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	10.000	5.000
BO 2024	24.827	20.134

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

	(duizend euro)		
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Mastercampus VDAB Roeselare	10.000	5.000	
TOTAAL	10.000	5.000	

Voor de mastercampus Roeselare worden 10.000 keuro VAK-middelen en 5.000 keuro VEK-middelen bijkomend voorzien op de investeringstoelage voor BO 2024.

1.3.2. Overige entiteiten onder gezag

*Vlaamse dienst voor arbeidsbemiddeling en beroepsopleiding**Ontvangsten:***ESR 16.11: +8.007 keuro**

- De inkomsten uit RIZIV nemen toe met 11.372 keuro tot 48.850 keuro, op basis van 10.000 trajecten opgestart in 2023 en 12.000 in 2024.
- De inkomsten uit wijk-werken nemen af met 768 keuro tot een totaal van 8.591 keuro.
- De overige opbrengsten (opbrengsten vanuit de clusters) dalen met 2.597 keuro. De oplevering van de vaartsimulatoren in 2023 en de daarbij horende facturatie aan de partners was een eenmalige opbrengst in 2023.

ESR 39.10: -20.083 keuro

De Europese inkomsten uit het REACT EU-fonds, begroot in 2023 op 31.315 keuro, vallen weg, samen met de inkomsten uit het Brexit-fonds (3.500 keuro). De inkomsten uit regie-dossiers (activering) worden in 2024 geraamd op 20.126k euro. Bijkomend worden er voor 2024 middelen uit het Vlaamse

cofinancieringsfonds voorzien voor een bedrag van 7.658 keuro ter financiering van VDAB-acties vanuit het werkgelegenheidsakkoord (knelpuntpremies voor niet-beroepsactieven, versterken begeleidingsproces en groeipad knelpuntopleidingen)

ESR 46.10: **593 keuro**

De toelages van VDAB nemen toe als gevolg van een aantal compensaties, bijstellingen en indexaties:

- Een jaarlijkse besparing van 375 keuro op de werkingskredieten en 4.462 keuro op de personeelskredieten conform regeerakkoord.
- Een compensatie van 1.320 keuro werkingsmiddelen naar WSE in het kader van de overdracht van de VIA3-middelen naar DWSE.
- De middelen vanuit WVG (2.018 keuro in 2023) ter financiering van de werk-zorgtrajecten worden vanaf 2024 stopgezet. De vergoeding van de netwerkcoördinatoren samen met de geheroriënteerde middelen voor maatschappelijke oriëntatie voor de uitvoering van de activeringstrajecten verloopt via begrotingsartikel JB0-1JDB2CX-IS (+1.215 k euro).
- De afroaming van de energiebudgetten uit het actieplan Energie-efficiëntie resulteert in een compensatie naar de provisie van 74 keuro.
- Er is een toename op dit begrotingsartikel van de loonkredieten ten gevolge de overschrijding van de spilindex voor een bedrag van 7.627 keuro.

ESR 49.35: De ontvangsten uit het samenwerkingsakkoord met ACTIRIS stijgen met **588 keuro** in 2023.

ESR 66.11: **+5.000 keuro**

Voor de investering in de mastercampus Roeselare wordt er 5.000 keuro bijkomend voorzien op de investeringstoelage.

ESR 88.17: **-11.955 keuro**

VDAB verwacht dat het vastgesteld recht uit 2023 volledig uitbetaald wordt in 2024 voor een bedrag van 47.000 keuro.

Uitgaven:

ACTIVERING (JC)

ESR 11: **+17.666 keuro**

- Op basis van het totaal aantal VTE (inclusief impact aanwervingen in functie van werkgelegenheidsakkoord, uitbreiding RIZIV), standaardloonkosten en opname indexatie en jaarlijkse personeelsbesparing, is een herberekening gebeurd van de loonlast 2024 voor een totaalbedrag van 377.458 keuro.

ESR 12.11: **+34.359 keuro**

Het totaalbudget voor de werkingskosten voor activering voor BO 2024 bedraagt 237.698 keuro.

- Er is een toename van de werkingskosten van de centrale diensten (+2.408 keuro) met o.a. een meerkost voor facility (+3.703 keuro) als gevolg van de uitbesteding van de schoonmaakdiensten vanaf 2024 en meeruitgaven I&T op de reguliere middelen. Er zijn minderuitgaven voorzien voor de centrale clusterwerking (-296 keuro), de werkingskosten strategie (-640

keuro), communicatie (-2.000 keuro) en andere ondersteunende diensten (-948 keuro).

- De verschuiving van subsidies naar overheidsopdrachten, met o.a. een sterke toename van de GLOW-tender en de tendering van de activiteiten van GTB, betekent een toename van overheidsopdrachten met 31.951 keuro.

ESR 12.12: **-1.799 keuro**

- De huuruitgaven voor gebouwen nemen af met 1.799 keuro. De totale kost voor de lange termijnhuur van gebouwen bedraagt nu 13.931 keuro.

ESR 31: **-28.960 keuro**

Het totaalbedrag voor subsidies aan organisaties bedraagt 12.588 keuro

- De sterke daling is vooral het gevolg van een verschuiving van subsidies naar overheidsopdrachten: Werk-Zorgtrajecten (-3.072 keuro), de samenwerking met GTB (-26.070 keuro). De gespecialiseerde jobcoaching blijft een subsidie (+ 3.200 keuro).
- De VIA3-middelen werden nu volledig overgeheveld naar DWSE (-600 keuro).
- Andere mutaties zijn de transitietrajecten (-2.000 keuro), de leerjobs (+1.815 keuro) en het aflopen van enkele projecten zoals bijvoorbeeld mentoring naar werk (- 260 keuro).

ESR 32: **+75 keuro**

- BTOM arbeidspostaanpassing, de totale kost is nu 900 keuro.

ESR 34: **+743 keuro**

Het totaalbedrag voor sociale prestaties voor activering bedraagt 25.469 keuro.

- De voornaamste mutaties zijn een stijging bij de uitgaven van de loopbaancheques (+1.127 keuro), een daling bij wijk-werken (vergoeding wijk-werkers -359 keuro) en bij de tegemoetkomingen BTOM reiskosten.

ESR 41.10: **-1.280 keuro**

- Terugname i.k.v. afoming herverdeelde middelen relanceprovisie 2022.

ESR 43: **-247 keuro**

- Het totaalbedrag voor de uitgaven lokale organisatoren wijk-werken is gedaald met 347 keuro en bedraagt 2.533 keuro.

ESR 71: **-3.000 keuro**

- In 2023 werd grond aangekocht voor campus Oostende (3.000 keuro); deze kosten vallen weg in 2024.

ESR 74: -5.402 keuro

Het totaalbedrag aan roerende investeringen bedraagt 9.806 VEK-uitgaven.

- Daling van de investeringen in de competentiecentra (-3.127 keuro), voornamelijk door de verwachte oplevering van de simulatoren Zeebrugge in 2023 en een vermindering van de ICT-investeringen (-1.275 keuro).

ESR 8: -12.867 keuro

- Vermindering kredietverlening aan het ESF-agentschap

2. ISE LOOPBANEN**2.1 Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement**

Het geheel van acties onder dit structuurelement valt terug te brengen tot de overkoepelende doelstelling 'Sterkere loopbanen binnen een stimulerend leerklimaat' (zie hoger²⁵).

Als indicator verbonden aan deze ISE voegen we hier het gemiddeld aantal loopbaan jaren toe, met een waarde van 34,8 jaar in 2020. Meer informatie kan gevonden worden in bijlage XI.

2.2 Operationele doelstellingen

OD 6: Een betere combinatie van arbeid en privé nastreven voor alle werkenden

We streven naar een evenwichtigere balans tussen arbeid en privé voor alle gezinnen zodat mensen zich volop kunnen ontplooiën in een duurzame loopbaan. Naast meer flexibele en betaalbare kinderopvang afgestemd op werkende ouders (en werkzoekenden die een opleiding of intensieve begeleiding volgen) – waarvoor het beleidsdomein Welzijn instaat – kijken we hierbij vooral naar dienstencheques en thematische verloven.

Dienstencheques²⁶

- De dienstencheques zijn belangrijk in de ondersteuning arbeid-privé, de jobcreatie voor kwetsbare groepen en de strijd tegen zwartwerk.
- We optimaliseren het dienstenchequesysteem door het aan te passen conform de vereisten van een digitale en snelle dienstverlening. We gaan voor 100% digitale (elektronische) dienstencheques, waarbij we bijzondere aandacht besteden aan gebruiksvriendelijke oplossingen voor minder digitaal onderlegde gebruikers. We bereiden in 2024 samen met de nieuwe opdrachtnemer van de

²⁵ SD 2 Sterkere loopbanen binnen een stimulerend leerklimaat.

²⁶ Zie ook begroting: JB0-9JDBAEA-OP, JB0-9JDBAEA-OW, JB0-1JDB2EA-PA en JB0-1JDB2EA-WT, p.62 en volgende.

uitgifte van de dienstencheques de overgang naar het **nieuwe digitaal systeem** voor.

- In 2022 werden structurele maatregelen genomen om de **rentabiliteit** van de sector te versterken door de inruilwaarde van de cheques aan 100% te indexeren. Aan de hand van de permanente monitor, en van het prognosemodel, wordt de rendabiliteit van de dienstencheque-ondernemingen jaarlijks gemonitord. Vanuit die monitoring blijven we alert op eventuele noden tot optimalisering.
- We investeren in 2023 eenmalig **50 miljoen euro** in de sector om de **rentabiliteit te versterken en de uitdagingen op vlak van welzijn op het werk aan te gaan**. Aan de sociale partners is gevraagd hierover overleg te voeren. De rentabiliteit in de sector kwam de afgelopen jaren zwaar onder druk te staan door onder meer de coronacrisis en de toenemende inflatie. De Vlaamse Regering nam al verschillende maatregelen om deze sector te ondersteunen. Er wordt hierbij verwezen naar de coronasubsidies en de volledige indexering van de inruilwaarde in 2022. Uit een analyse van de werkgeversorganisaties en een studie van Graydon Credit Safe dit jaar bleken deze maatregelen echter niet toereikend om de rendabiliteit van de sector te garanderen. De rentabiliteit binnen de sector zou in de periode 2016-2021 gehalveerd zijn en in 2022 zou de helft van de dienstencheque-ondernemingen een negatief netto bedrijfsresultaat optekenen.
- We zetten de nodige stappen om het **welzijn en de arbeidsomstandigheden** van de vele huishoudhulpen te **verbeteren**. We werken een regeling uit die de erkende ondernemingen zal verplichten de gebruiker correct te informeren over de wettelijke verplichtingen in het kader van welzijn op het werk.

Thematische verlopen²⁷

In 2023 maakten we werk van de **uitbreiding** van het toepassingsgebied van 'het besluit van de Vlaamse Regering van 26 juli 2016 tot toekenning van onderbrekingsuitkeringen voor **zorgkrediet**' voor de personeelsleden van het Vlaams Mensenrechteninstituut (VMRI). Vanaf 1 januari 2024 gaat deze uitbreiding in voege.

OD 7: Loopbaantransities faciliteren en omkaderen

De arbeidsmarkt is in volle beweging. Jobs verdwijnen, nieuwe jobs zijn in opmars en de inhoud en taken van elke job zijn onderhevig aan verandering. Tegenover die achtergrond bouwen we aan een duurzaam loopbaanmodel van de schoolbanken tot aan het pensioen. De instroom in ondernemingen of vestigingen in Vlaanderen ligt in 2022 op ongeveer 500.000, terwijl de uitstroom een stuk lager ligt en we dus een netto-creatie hebben van jobs (Dynam, 2022). In alle sectoren zien we tussen 2021 en 2022 een stijging van de instroom, maar de industrie, horeca, vervoer en opslag, ICT, vrije en wetenschappelijke beroepen en overige diensten, kenden een beduidend hogere stijging. Deze sectoren kennen in het algemeen veel beweging, aangezien ook de uitstroom sterk is toegenomen in bijna

²⁷ Zie ook begroting: JB0-1JDB2EB-WT (aanmoedigingspremie social profit en privé), JB0-1JDB2EC-WT en JB0-1JDB2ED-WT (Vlaams Zorgkrediet), JB0-1JDB2EE-WT (aanmoedigingspremie landingsbanen), p.66 e.v...

al deze sectoren (met uitzondering van ICT en de overige diensten). Wat de jobdestructie betreft, zien we dat tussen 2021 en 2022 er in toenemende mate jobs verdwenen in de sector van de vervaardiging van voeding, chemie en metaalbewerking.

We willen mensen aanmoedigen om regelmatig stil te staan bij hun loopbaan (en competenties), zich te (her)oriënteren, ontwikkelen, volgende loopbaanstap(pen) te zetten en indien nodig van job te veranderen. Kortom, dat ze hun loopbaan in handen kunnen nemen. De jobmobiliteit bij Vlaamse werknemers ligt nog altijd relatief laag, hoewel het aantal job-naar-job transitieën zijn hoogste niveau bereikt in 2022.

We ondersteunen hen hierin met open loopbaanservices, die gebruikt kunnen worden door alle actoren op de arbeidsmarkt. Werken aan loopbanen vergt immers niet alleen een sterk beleidsraamwerk, maar ook de verantwoordelijkheid van alle spelers.

Inzetten op loopbaanondersteuning

- Om iedere burger een loopbaanperspectief te kunnen bieden, werkt VDAB stap voor stap aan een **gepersonaliseerd loopbaanplatform**. Hierin kunnen burgers hun loopbaandata beheer en worden persoonlijke suggesties rond jobs en opleidingen van private en publieke actoren getoond na het invullen van specifieke loopbaanondersteunende tools. In 2024 werkt VDAB aan de verfijning van het loopbaanplatform, met onder meer de voorbereidende stappen voor een link naar de leer- en loopbaanrekening.
- Via de **loopbaancheques** bieden we een breed aanbod van loopbaanbegeleiding aan werkenden. In 2024 werken we de maatregelen uit die in 2023 werden geïnitieerd ter opvolging van de kwaliteit van de dienstverlening en ter versterking van het kwaliteitskader. Zo operationaliseren we de BVR-wijzigingen rond de invoering van de beroepskwalificatie voor loopbaanbegeleiders.
- Daarnaast wordt ook het project geëvalueerd waarbij **niet-beroepsactieven van dezelfde dienstverlening van de loopbaancentra** gebruik kunnen maken als de burgers die momenteel recht hebben op loopbaancheques. Er wordt ook blijvend ingezet op nichewerkingen- en campagnes bij onder andere landbouwers, huisartsen en ziekenfondsen.

Jobmobiliteit ondersteunen

- Samen met de sectoren blijven we perspectief bieden aan wie **tijdelijk werkloos** is. De nieuwe federale regelgeving (op specifieke vraag van Vlaanderen) die tijdelijk werklozen verplicht om zich na drie maanden in te schrijven bij VDAB, gebruiken we daarbij zo veel mogelijk als een hefboom. VDAB doet de tijdelijk werklozen een sensibiliserend en passend aanbod, bestaande uit onder andere het volledige aanbod aan kosteloze opleidingen en een proactieve toeleiding naar de tender BWRW (Bemiddeling werkzoekenden met een recente werkervaring).
- We zetten de **mogelijkheden voort om via asymmetrisch beleid een passend en sluitend aanbod** te voorzien voor tijdelijk werklozen. Zo zal in functie van een proactieve en sensibiliserende communicatie naar de verplicht ingeschreven tijdelijk werklozen gewerkt worden aan het opzetten van een meer

performante datastroom tussen VDAB en andere betrokken instellingen (RVA, RSZ en/of KSZ).

- De tender BWRW (Bemiddeling werkzoekenden met een recente werkervaring) wordt ook ruimer ingezet ter ondersteuning van **personen in hun opzegperiode**. De doelstelling van deze begeleiding is om deze werknemers zo snel mogelijk te heroriënteren en te herlanceren in een nieuwe job. Dit wordt gerealiseerd door middel van korte loopbaangesprekken met aansluitend een verdiepend traject indien nodig.
- Binnen het kader van het Interfederaal Platform gaan we in overleg om via asymmetrisch beleid de **outplacementregeling te vereenvoudigen**.
- VDAB wil de nieuwe federale regelgeving rond "**transitietrajecten na ontslag**" operationaliseren in samenwerking met Federgon. Middels een transitiecontract kunnen werknemers gevat door ontslag tijdens hun opzegtermijn aan het werk gaan bij een nieuwe werkgever. De werknemer blijft tijdens het transitietraject zijn loon ontvangen en wordt begeleid worden door een interimkantoor of de VDAB.
- In 2024 continueren we de werking van de vier **Werkschakelpunten**. Deze werden in 2023 opgestart in Aalst, Gent, Leuven en West-Vlaanderen. De Werkschakelpunten richten zich op het coördineren van transitietrajecten op maat van de werkgever en/of werknemer en verwijzen gericht door naar het bestaande dienstverleningsaanbod. Daarnaast sensibiliseren en informeren de Werkschakelpunten outreachend werkgevers en werknemers over alle bestaande instrumenten en dienstverlening die transities kunnen ondersteunen.
- VDAB neemt in samenwerking met VLAIO de coördinatie van de Werkschakelpunten op. Zowel VLAIO als VDAB zetten in op het onderhouden van **contacten en op de samenwerking met middenveldorganisaties en andere partnerorganisaties** om het arbeidsmarktbeleid en het ondernemerschap in Vlaanderen te ondersteunen.

2.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

LOOPBANEN, MVG excl. DAB

(duizend euro)

	VAK			VEK		
	BA 2023	evolutie	BO 2024	BA 2023	evolutie	BO 2024
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	1.686.628	39.330	1.725.958	1.686.628	39.330	1.725.958
Toelagen (interne stromen (IS))	0	0	0	0	0	0
Overige (leningen)	262.788	6.891	269.679	262.788	6.891	269.679

(LE), participaties (PA); geen ESR- impact)						
Totaal	1.949.416	46.221	1.995.637	1.949.416	46.221	1.995.637

Inhoudelijke toelichting evolutie:

Het inhoudelijk structuurelement (ISE) 'Loopbanen' overkoepelt aan uitgavenzijde drie maatregelen: de dienstencheques, het Vlaams Zorgkrediet (Gemeenschap en Gewest) en de aanmoedigingspremies (Landingsbanen en Social Profit en Privé). Onder paragraaf 2.3.1 worden de bijhorende begrotingsartikelen meer in detail besproken.

Het totale krediet voor dit ISE neemt bij BO 2024 toe met 46.221 keuro VAK/VEK. Dit is een stijging van 2,37% ten opzichte van BA 2023.

Deze stijging situeert zich hoofdzakelijk bij de ESR-uitgaven, meer bepaald bij het WT-artikel van dienstencheques (+37.313 keuro). De middelen voor het Vlaams Zorgkrediet, de aanmoedigingspremies social profit en privé en de aanmoedigingspremies landingsbanen nemen bij BO 2024 in totaal toe met 2.017 keuro. Samen geeft dit een stijging van 39.330 keuro.

Wat betreft de participaties, meer precies het PA-artikel voor dienstencheques, resulteert de lagere prognose aangekochte dienstencheques voor de maanden november en december 2024 tegenover de vorige begrotingsronde in een negatieve bijstelling met 1.454 keuro. Het rechtzetten van de kredietbasis voor indexering bedraagt -7.740 keuro. Door de herberekenen van de indexatie op dit begrotingsartikel van 16.085 keuro neemt het totale krediet op dit begrotingsartikel uiteindelijk toe met 6.891 keuro.

2.3.1 Departement

Ontvangstenartikelen

JB0-9JDBAEA-OP - DIENSTENCHEQUES

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel werd gecreëerd bij BA 2020 om tegemoet te komen aan de gewijzigde aanrekening van de subsidiefacturen dienstencheques. Sindsdien worden de facturen voor november en december 2023 beschouwd als nog niet verschuldigde subsidies (vooruitbetaling), omdat de subsidiabele prestaties die er tegenover staan, nog niet zullen hebben plaatsgevonden in 2023 en bijgevolg worden aangerekend op het begrotingsartikel JB0-1JDB2EA-PA. Bij de oplevering van de prestaties in 2024 wordt de vooruitbetaling conform het ESR afgeboekt als een kredietaflossing op dit artikel en wordt de volledige uitgave aangerekend op de ESR-uitgave. Tegenover de ontvangen voorschotfacturen staan ontvangsten voor de overheid.

Kredietevolutie:

	AO	TO	LO
BA 2023	238.548	0	0

(duizend euro)

Bijstellingen BO 2024	24.530	0	0
BO 2024	263.078	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De totaal geraamde ontvangst voor 2024 bedraagt 263.078 keuro. Dit is een stijging met 24.530 keuro. De hoger geraamde ontvangst is voornamelijk te wijten aan de hogere subsidiewaarde (17,98 euro i.p.v. 16,42 euro bij BA 2023).

JB0-9JDBAEA-OW - DIENSTENCHEQUES

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel komen de ontvangsten en vorderingen toe in het kader van de maatregel dienstencheques. Het omvat meer bepaald de vorderingen ten aanzien van erkende dienstenchequebedrijven en de uitgiftemaatschappij en de creditnota's vervallen dienstencheques.

Kredietevolutie:

	AO	TO	LO
BA 2023	16.123	0	0
Bijstellingen BO 2024	-892	0	0
BO 2024	15.231	0	0

(duizend euro)

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De ontvangst die geraamd werd bij BA 2023 wordt met 892 keuro naar beneden bijgesteld tot 15.231 keuro. De geraamde ontvangsten dalen hoofdzakelijk ten gevolge van een lagere raming van de vervallen dienstencheques (-871 keuro).

Uitgavenartikelen

JB0-1JDB2EA-WT - DIENSTENCHEQUES

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat de kredieten voor de uitvoering van het stelsel van de dienstencheques. Dit stelsel draagt bij tot het realiseren van de operationele doelstelling 6: 'Een betere combinatie van arbeid en privé nastreven voor alle werkenden'. Daarnaast beoogt dit stelsel de jobcreatie voor kwetsbare groepen en de bestrijding van zwartwerk.

Het beleidskrediet dienstencheques is de resultante van de volgende financiële stromen:

- betaling subsidies (gewone stelsel en moederschapshulp);
- administratiekosten van de uitgiftemaatschappij;
- de ondersteuning van de dienstenchequebedrijven via het opleidingsfonds;

- de terugvorderingen in het kader van het dienstenchequestelsel. Voor de laatst genoemde stroom, zie ontvangstenartikel JB0-9JDBAEA-OW.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	1.581.119	1.581.119
<i>Index</i>	95.689	95.689
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-58.376	-58.376
BO 2024	1.618.432	1.618.432

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

Vanaf BA 2020 is er, in samenspraak met het Rekenhof, een gewijzigde aanrekeningsmethodiek voor de dienstencheques van kracht namelijk: aanrekenen op het moment van de prestatie. De subsidies van de aldus uitgegeven dienstencheques waarvoor er op het einde van het jaar nog geen prestatie werd geleverd, worden beschouwd als niet-verschuldigde subsidies en derhalve als voorschotfacturen. Deze worden aangerekend op het begrotingsartikel JB0-1JDB2EA-PA.

De kredietbehoefte bij BO 2024 bedraagt 1.618.432 keuro VAK/VEK inclusief indexering. Het totale budget neemt met andere woorden toe met 37.313 keuro VAK/VEK. De krediettoename van 37.313 keuro is de resultante van enerzijds de negatieve bijstelling (-58.376 keuro) en anderzijds de toekenning van de index (+95.689 keuro):

- Eerst en vooral is er de lagere prognose van het aantal aangekochte dienstencheques voor de maanden november 2023 tot en met oktober 2024. Dit resulteert in een bijstelling in min van -15.608 keuro.
- Daarnaast wordt bij BO 2024 een bijstelling in min van 42.768 keuro VAK/VEK verwerkt. Bij BA 2023 werd de impact van de spilindexoverschrijding van november 2022 toegekend. Deze overschrijding was in 2023 echter nog niet op kruissnelheid omdat er een impact was op 11 van de 12 maanden van het jaar. In 2024 is deze overschrijding wel op kruissnelheid. Het bedrag dat bij BA 2023 werd toegekend wordt dus geschrapt uit de kredietbasis om dubbeltellingen met de toegekende index te vermijden.

Het krediet neemt finaal toe ten gevolge van het prijseffect. Bij BO 2024 worden namelijk twee overschrijdingen van de spilindex (november 2022 en oktober 2023) op kruissnelheid toegekend (+95.689 keuro).

	(duizend euro)		
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Rechtzetten kredietbasis voor indexering	-42.768	-42.768	Bij BA 2023 werd de budgettaire impact van de spilindexoverschrijding van november 2022 voor 11 van de 12 maanden toegekend. Bij BO 2024 wordt deze overschrijding op kruissnelheid toegekend. Om

			dubbetellingen te vermijden, wordt het bedrag dat bij BA 2023 werd toegekend uit de kredietbasis verwijderd.
Prognose aantal aangekochte dienstencheques 2024	-15.608	-15.608	De lagere prognose van het aantal aangekochte dienstencheques resulteert in een negatieve bijstelling.
TOTAAL	-58.376	-58.376	

JB0-1JDB2EA-PA - DIENSTENCHEQUES

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel dient om tegemoet te komen aan de sinds BA 2020 gewijzigde aanrekening van de subsidiefacturen dienstencheques. De facturen worden aangerekend op het moment dat er effectief een gesubsidieerde prestatie plaatsvindt. De subsidies van de aldus uitgegeven dienstencheques waarvoor er op het einde van het jaar nog geen prestatie werd geleverd, worden beschouwd als niet-verschuldigde subsidies en derhalve als voorschotfacturen. Meer concreet worden de facturen van de maanden november en december 2024 beschouwd als voorschotfacturen.

Kredietevolutive:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	262.788	262.788
<i>Index</i>	16.085	16.085
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-9.194	-9.194
BO 2024	269.679	269.679

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

De facturen voor november en december 2024 worden beschouwd als nog niet verschuldigde subsidies (vooruitbetaling). De subsidiabele prestaties die er tegenover staan, zullen namelijk niet meer plaatsvinden in 2024 en zullen bijgevolg worden aangerekend op het PA-artikel. Er is hiervoor een bedrag geraamd van 269.679 keuro VAK/VEK. De krediettoename van 6.891 keuro is de resultante van enerzijds de negatieve bijstelling (-9.194 keuro) en anderzijds de toekenning van de index (+16.085 keuro).

De bijstelling van -9.194 keuro VAK/VEK komt tot stand door de volgende bewegingen:

- het rechtzetten van de kredietbasis voor indexering (-7.740 keuro). Voor meer uitleg over de rechtzetting van de kredietbasis zie artikel JB0-1JDB2EA-WT;
- de lagere prognose van het aantal aangekochte dienstencheques voor november en december 2024 (-1.454 keuro).

Het krediet neemt finaal toe ten gevolge van het prijseffect. Bij BO 2024 worden namelijk twee overschrijdingen van de spilindex (november 2022 en oktober 2023) op kruissnelheid toegekend (16.085 keuro).

(duizend euro)			
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Rechtzetten kredietbasis voor indexeringen	-7.740	-7.740	Bij BA 2023 werd de budgettaire impact van de spilindexoverschrijding van november 2022 voor 11 van de 12 maanden toegekend. Bij BO 2024 wordt deze overschrijding op kruissnelheid toegekend. Om dubbelstellingen te vermijden, wordt het bedrag dat bij BA 2023 werd toegekend, uit de kredietbasis verwijderd.
Prognose aantal aangekochte dienstencheques	-1.454	-1.454	De lagere prognose van het aantal aangekochte dienstencheques resulteert in een negatieve bijstelling.
TOTAAL	-9.194	-9.194	

JB0-1JDB2EB-WT - AANMOEDIGINGSPREMIES SOCIAL PROFIT EN PRIVÉ

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat de middelen voor de aanmoedigingspremies social profit en privé. Deze maatregel past binnen de uitvoering van de operationele doelstelling 6: 'Een betere combinatie van arbeid en privé nastreven voor alle werkenden', meer precies het instrument van de thematische verloven.

Wie werkt in de privésector of de social profit sector en tijdskrediet, ouderschapsverlof, medische bijstand, palliatief verlof of mantelzorgverlof opneemt, kan van de Vlaamse overheid een aanmoedigingspremie krijgen. Dit is een aanvullende uitkering, boven op de onderbrekingsuitkering van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA).

Kredietevolucie:

(duizend euro)		
	VAK	VEK
BA 2023	21.055	21.055
<i>Index</i>	905	905
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	58	58
BO 2024	22.018	22.018

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

Het geraamde benodigde krediet voor dit begrotingsartikel bedroeg bij BA 2023 21.113 keuro (excl. index). Bij BO 2024 worden er geen wijzigingen aangebracht aan de Q noch aan de P, waardoor ook voor 2024 het geraamde benodigde krediet 21.113 keuro bedraagt (excl. index).

Bij BA 2023 bedraagt het beschikbare krediet echter 21.055 keuro. Aangezien dit een open end maatregel betreft, wordt er 58 keuro bijgesteld om tot het benodigd krediet van 21.113 keuro (excl. index te komen).

Daarnaast wordt er bij begrotingsopmaak 2024 een index toegekend van 905 keuro.

Dit geeft voor 2024 een totaal beschikbaar budget van 22.018 keuro.

(duizend euro)			
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
hogere kredietbehoefte	58	58	
TOTAAL	58	58	

JB0-1JDB2EC-WT - VLAAMS ZORGKREDIET - VLAAMS GEWEST

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat de recurrente middelen voor de uitdovende maatregel loopbaanonderbreking en het stelsel voor zorgkrediet lokale en provinciale besturen (gewestmaterie).

De raming voor het benodigde budget voor het Zorgkrediet gemeenschapsbevoegdheid is terug te vinden onder begrotingsartikel (JB0-1JDB2ED-WT).

De middelen op dit begrotingsartikel en op het begrotingsartikel JB0-1JDB2ED-WT dienen voor de uitvoering van de operationele doelstelling 6: 'Een betere combinatie van arbeid en privé nastreven voor alle werkenden', meer precies het instrument van de thematische verlopen.

Het besluit van de Vlaamse Regering van 26 mei 2016 tot toekenning van de onderbrekingsuitkeringen voor zorgkrediet wijzigde het stelsel van loopbaanonderbrekingen in de openbare sector. Voor nieuwe aanvragen is er sinds 2 september 2016 enkel nog een Vlaamse premie voor zorg of opleiding, waarbij de vroegere federale uitkering wordt samengenomen met de aanmoedigingspremie (één geïntegreerde uitkering voor zorgverlof). De aanmoedigingspremies bovenop de federale thematische verlopen zijn stopgezet.

Kredietevolutie:

(duizend euro)		
	VAK	VEK
BA 2023	29.744	29.744
<i>Index</i>	595	595
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-685	-685
BO 2024	29.654	29.654

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Loopbaanonderbreking lokale en provinciale besturen

Vlaanderen is ten gevolge van de zesde staatshervorming sinds 1 januari 2015 bevoegd voor de loopbaanonderbreking in de Vlaamse openbare sector. Op 28 september 2015 werd beslist om de loopbaanonderbreking en de aanmoedigingspremie in de openbare sector te vervangen door het Vlaams Zorgkrediet. De ingangsdatum van het nieuwe stelsel werd vastgelegd op 2 september 2016.

Er werden een aantal overgangsmaatregelen voorzien, waarbij iedereen die voor 2 september 2016 was ingestapt en van een onderbrekingsuitkering geniet in het stelsel van loopbaanonderbreking, deze loopbaanonderbreking kon verderzetten onder de toegestane voorwaarden.

De loopbaanonderbreking is dus een uitdovend stelsel en kost elk jaar minder. Voor 2024 raamt de RVA een kredietbehoefte van 9.719 keuro. Bij BA 2023 was dit nog 11.472 keuro. Dit betekent een daling van de kredietbehoefte met 1.753 keuro.

Vlaams Zorgkrediet lokale en provinciale besturen

We ramen het totaal aantal goedgekeurde aanvragen Vlaams Zorgkrediet (lokale, provinciale besturen en Vlaamse Gemeenschap samen) in 2024 op 34.543. Bij BA 2023 was dit nog 32.636 of 1.907 dossiers minder.

Dit resulteert in 2024 in een geraamde kost van 56.883 keuro ten opzichte van 53.742 keuro bij BA 2023. Dit is een meerkost van 3.141 keuro of 5,8%.

Van deze kost van 56.883 keuro is 19.340 keuro toe te schrijven aan het Vlaams Zorgkrediet lokale en provinciale besturen. Bij BA 2023 was dit nog 18.272 keuro.

Totale kredietbehoefte

Bij BA 2023 was er 29.744 keuro beschikbaar op dit begrotingsartikel. Voor de loopbaanonderbreking en het Vlaams Zorgkrediet lokale en provinciale besturen samen bedraagt de kredietbehoefte 29.059 keuro (9.719 keuro + 19.340 keuro). Er is dus een overschot van 685 keuro op dit begrotingsartikel.

Daarvan vloeit 309 keuro via bijstelling naar het begrotingsartikel JB0-1JDB2ED-WT voor het Vlaams Zorgkrediet onderwijs. Daarnaast wordt 58 keuro bijgesteld naar begrotingsartikel JB0-1JDB2EB-WT, waar deze middelen mee ingezet worden voor de aanmoedigingspremies.

De middelen die vrijkomen door de uitdoof van de maatregel loopbaanonderbreking (1.753 keuro) vloeien terug naar de algemene middelen. Hierdoor zakt het beschikbaar budget echter tot 27.624 keuro. Er wordt dan ook 1.435 keuro toegevoegd aan dit begrotingsartikel om de stijging op te vangen van de uitgaven voor het Vlaams Zorgkrediet.

(duizend euro)			
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Stijging aanvragen Vlaams zorgkrediet	1.435	1.435	
Daling loopbaanonderbreking	-1.753	-1.753	
Lagere kredietbehoefte	-309	-309	

compensatie naar Vlaams Zorgkrediet - Gemeenschap			
Lagere kredietbehoefte compensatie naar aanmoedigingspremies	-58	-58	
TOTAAL	-685	-685	

JB0-1JDB2ED-WT - VLAAMS ZORGKREDIET - VLAAMSE GEMEENSCHAP

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat de middelen voor de uitdovende maatregel loopbaanonderbreking en het stelsel voor zorgkrediet onderwijs en Vlaamse Overheid (gemeenschapsmaterie).

De raming voor het benodigde budget voor het Zorgkrediet gewestbevoegdheid is terug te vinden onder begrotingsartikel JB0-1JDB2EC-WT.

De middelen op dit begrotingsartikel en op het begrotingsartikel JB0-1JDB2EC-WT dienen voor de uitvoering van de operationele doelstelling 6: 'Een betere combinatie van arbeid en privé nastreven voor alle werkenden', meer precies het instrument van de thematische verlopen.

Het besluit van de Vlaamse Regering van 26 mei 2016 tot toekenning van de onderbrekingsuitkeringen voor zorgkrediet wijzigde het stelsel van loopbaanonderbrekingen openbare sector. Voor nieuwe aanvragen is er sinds 2 september 2016 enkel nog een Vlaamse premie voor zorg of opleiding, waarbij de vroegere federale uitkering wordt samengenomen met de aanmoedigingspremie (één geïntegreerde uitkering voor zorgverlof). De aanmoedigingspremies bovenop de federale thematische verlopen zijn stopgezet.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	47.388	47.388
<i>Index</i>	948	948
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	309	309
BO 2024	48.645	48.645

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

Loopbaanonderbreking onderwijs en Vlaamse Overheid

Voor meer toelichting over de loopbaanonderbreking zie begrotingsartikel JB0-1JDB2EC-WT.

De loopbaanonderbreking is een uitdovend stelsel en kost elk jaar minder. Voor 2024 raamt de RVA een kredietbehoefte van 10.154 keuro. Bij BA 2023 was dit nog 11.918 keuro. Dit betekent een daling van de kredietbehoefte met 1.764 keuro.

Vlaamse Zorgkrediet onderwijs en Vlaamse Overheid

We ramen het totaal aantal goedgekeurde aanvragen Vlaams Zorgkrediet (lokale, provinciale besturen en Vlaamse Gemeenschap samen) in 2024 op 34.543. Bij BA 2023 was dit nog 32.636 of 1.907 dossiers minder.

Dit resulteert in 2024 in een geraamde kost van 56.883 keuro ten opzichte van 53.742 keuro bij BA 2023. Dit is een meerkost van 3.141 keuro of 5,8%.

Van deze kost van 56.883 keuro is 37.543 keuro toe te schrijven aan het Vlaams Zorgkrediet onderwijs en Vlaamse Overheid. Bij BA 2023 was dit nog 35.470 keuro. Er is dus een meerkost van 2.073 keuro.

Totale kredietbehoefte

Bij BA 2023 was er 47.388 keuro beschikbaar op dit begrotingsartikel. Voor de loopbaanonderbreking en het Vlaams Zorgkrediet onderwijs en Vlaamse Overheid samen bedraagt de kredietbehoefte 47.697 keuro (10.154 keuro + 37.543 keuro).

De middelen die vrijkomen door de uitdoof van de maatregel loopbaanonderbreking (1.764 keuro) vloeien terug naar de algemene middelen. Hierdoor zakt het beschikbaar budget tot 45.624 keuro. Er wordt dan ook 2.073 keuro toegevoegd aan dit begrotingsartikel om de stijging op te vangen van de uitgaven voor het Vlaams Zorgkrediet en tegemoet te komen aan de totale kredietbehoefte op dit begrotingsartikel.

(duizend euro)			
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Stijging aanvragen Vlaams zorgkrediet	2.073	2.073	
Daling loopbaanonderbreking	-1.764	-1.764	
TOTAAL	309	309	

JB0-1JDB2EE-WT - AANMOEDIGINGSPREMIES LANDINGSBANEN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel bevat de kredieten voor de aanmoedigingspremies landingsbanen. De middelen op dit begrotingsartikel dienen voor de uitvoering van de operationele doelstelling 6: 'Een betere combinatie van arbeid en privé nastreven voor alle werkenden', meer precies het instrument van de thematische verloven

De raming van het krediet wordt beïnvloed door de betrokken federale en Vlaamse regelgevingen. De Vlaamse premie komt immers bovenop de federale uitkering. Vanaf 1 juni 2015 werd de instapleeftijd eindloopbaan opgetrokken van 55 naar 60 jaar. Daarnaast werd vanaf 1 juni 2016 de instroom beperkt tot zorggerelateerde beroepen. Door deze wijzigingen is de totale kost van nieuwe dossiers landingsbanen gedaald. In 2021 werd in het interprofessioneel akkoord beslist om in sommige gevallen de instapleeftijd te verlagen naar 55 of 57 jaar. Dit heeft de daling die ingezet was, enigszins getemperd.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	7.322	7.322
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-113	-113
BO 2024	7.209	7.209

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:*Raming nieuw toegekende dossiers*

Er wordt geraamd dat er in 2024 723 nieuwe dossiers landingsbanen zullen zijn aan een gemiddelde kost van 1.520 keuro. Dit geeft een kost van 1.099 keuro. Bij BA 2023 ging het nog om 570 nieuwe dossiers aan een gemiddelde kost van 1.520 keuro of 866 keuro. Het gaat hier dus om een stijging met 153 dossiers aan 1.520 keuro. Dit geeft een stijging van de kredietbehoefte met 233 keuro of 26,9%.

Raming lopende dossiers

Bij BO 2024 verwachten we voor 2024 2.010 dossiers aan de gemiddelde prijs van 3.040 keuro. Dit geeft een geraamde uitgave van 6.110 keuro. Bij BA 2023 ging het nog om 2.123 dossiers aan de gemiddelde prijs van 3.040 keuro of 6.454 keuro. Hier doet zich dus een daling voor met 113 dossiers of 344 keuro. Dit is een daling met 5,3%.

Kredietbehoefte nieuw toegekende dossiers en lopende dossiers

De globale kredietbehoefte op dit begrotingsartikel bedraagt 7.209 keuro (1.099 keuro + 6.110 keuro). Het bij BA 2023 beschikbare krediet van 7.322 keuro kan dus met 113 keuro naar beneden bijgesteld worden. Deze 113 keuro vloeit terug naar de algemene middelen.

	(duizend euro)		
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Lagere kredietbehoefte	-113	-113	
TOTAAL	-113	-113	

3. ISE DUURZAME ARBEIDSMARKT**3.1 Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement**

Het geheel van acties onder dit structuurelement valt terug te brengen tot de overkoepelende doelstelling 'Veerkrachtige ondernemingen in een toekomstbestendige arbeidsmarkt' (zie hoger²⁸).

²⁸ SD 3 Veerkrachtige ondernemingen in een toekomstbestendige arbeidsmarkt

Als indicator verbonden aan deze ISE voegen we de werkbaarheidsgraad toe, met een waarde van 51,8% voor werknemers in 2023 en een waarde van 50,1% voor zelfstandigen in 2019 (cijfers 2023 nog niet beschikbaar). Werkbaarheid geeft aan wat het aandeel werknemers/zelfstandigen is dat een kwaliteitsvolle job heeft, i.e. geen knelpunten signaleert op het vlak van psychische vermoeidheid, welbevinden in het werk, leermogelijkheden en werk-privé-balans. Meer informatie kan gevonden worden in bijlage XI.

3.2 Operationele doelstellingen

OD 8: Transitie en transformaties op de arbeidsmarkt ondersteunen

De komende jaren zullen maatschappelijke transitie zoals digitalisering, vergrijzing, migratie, klimaat en de nood aan circulaire economie hun impact doen voelen in Vlaanderen met grote verschuivingen en uitdagingen op de arbeidsmarkt tot gevolg. We willen ondernemingen, sectoren en partnerschappen op de arbeidsmarkt ondersteunen in al deze transitie om hun toekomst te verzekeren, hun innovatiekracht te versterken en een positieve bijdrage te leveren aan maatschappelijke uitdagingen.

Tegelijkertijd stelden de coronacrisis en de energiecrisis scherp op veerkrachtige ondernemingen die inzetten op loopbaanbeleid, het verwerven van nieuwe noodzakelijke vaardigheden, werkplekieren, diversiteit, arbeidsorganisatie, digitalisering en het versterken van de innovatie en werkbaarheid van jobs. We kijken met sectoren en over de sectoren heen naar uitdagingen en tekorten aan competenties die eruit voortvloeien.

We bouwen het (sectorale) opleidingsaanbod bij VDAB toekomstgericht uit in functie van de maatschappelijke uitdagingen. Op die manier werken we aan een competentieversterkend aanbod dat in synergie is met de maatschappelijke transitie zoals digitalisering, circulariteit, mobiliteit, gezondheid, de SDG's (Sustainable Development Goals), ...

In kaart brengen en aanpakken van de uitdagingen: 'een drie-traps-racket'

- We willen dat competentieprognoses naast trend- en impactanalyses de bouwstenen vormen van beleid dat de kwantitatieve en kwalitatieve mismatches aanpakt met stakeholders en partners op het terrein. Via een addendum op de huidige beheersovereenkomst en conform het meerjarenplan, bouwt het Steunpunt Werk verder **een competentieprognosemodel op macroniveau** uit (een geïntegreerd arbeidsmarktprojectie-model).²⁹ We geven hiermee concreet uitvoering aan het advies van de arbeidsmarktexperten. Het Steunpunt Werk voorziet een eerste tussentijdse output in mei 2024.
- Met de oproep SCOPE van Europa WSE voeren we ook strategische competentieprognoses op **mesoniveau** uit. We spelen hiermee in op de impact van transitie en brengen deze in kaart voor een specifieke sector, cluster, regio, waardeketen. Op die manier krijgen we, samen met een brede groep van stakeholders, meer gerichte informatie over de behoeftes aan competenties, de verwachte tekorten en overschotten. De prognoses op dit niveau geven een meer gedetailleerd zicht op waar de noden voor om- en bijscholing liggen.

²⁹ Zie ook begroting: onder JB0-1JDB2AA-WT, p.94.

Binnen de oproep “opleidingen van de toekomst” van Europa WSE gaan partnerschappen vervolgens met die informatie aan de slag om opleidingen te co-creëren en aan te passen.

Beide acties (zowel de prognoses als het aanpassen van opleidings- en onderwijsaanbod) krijgen in de toekomst een plaats in het programma van de intersectorale partnerschappen van Europa WSE.

Vanaf 2024 organiseert Europa WSE geen aparte, kortlopende oproepen meer inzake competentieversterking gericht naar individuele bedrijven, maar worden de intersectorale partnerschappen opgezet om op een geïntegreerde wijze dienstverlening op maat aan ondernemingen aan te bieden.

De partnerschappen laten bovendien toe om veel meer ondernemingen te bereiken (schaalvergroting) dan voordien het geval was met aparte, kortlopende oproepen gericht naar individuele ondernemingen.

De intersectorale partnerschappen stimuleren samenwerking tussen sectorale intermediaire organisaties (bv. sectorfondsen, sectorfederaties, ...) en andere actoren (bv. opleidingsverstrekkers, innovatie actoren, kennisinstellingen,...).

- Via de overheidsopdracht ‘**Competentiechecks voor ondernemingen**’ zijn vijf dienstverleners aangesteld door Europa WSE die minimaal 622 organisaties in Vlaanderen gaan begeleiden bij een meer strategische en duurzame aanpak rond competentiedenken en -ontwikkeling. De opdracht loopt af op 31 december 2024. Deze opdracht laat onder andere toe om meer ervaring op te doen met het gebruik van resultaten van competentieprognoses op het **microniveau van organisaties**. Ook het sensibiliseren en informeren van organisaties rond de resultaten van de competentieprognoses zal een plaats krijgen in het programma van de intersectorale partnerschappen van Europa WSE.³⁰

(Inter)sectorale afspraken³¹

- De **generatie sectorconvenants 2023-2025**, de duale addenda en de addenda diversiteit en inclusie zijn gestart op 1 juli 2023 en lopen tot 30 juni 2025, gebaseerd op het nieuwe decreet van de sectorconvenants van 17 februari 2023.
 - Deze – negende – generatie sectorconvenants omvat 38 sectorconvenants. 147 sectorconsulenten zijn in het kader daarvan aan de slag.
 - Alle deze 38 sectoren gingen eerder al via een addendum engagementen aan rond ‘diversiteit en inclusie’ en zetten dit engagement voort in nieuwe addenda ‘diversiteit en inclusie’. De focus van deze nieuwe addenda ligt op actie en op het inspelen op de resultaten van de monitoringsoefeningen (zie verder).
 - Achttien sectoren die in het kader van duaal leren de opdrachten van een Sectoraal Partnerschap uitvoeren, krijgen via de addenda ‘duaal leren’ specifieke ondersteuning.

Elke sector heeft binnen het DWSE een accountmanager die zorgt voor de inhoudelijke opvolging en ondersteuning. De sectoren dienen eind september 2024 hun tussentijdse evaluatie in.
- Met het **paritair comité 100** zal vanaf 1 januari 2024 voor de eerste maal een opstartconvenant worden afgesloten. Deze convenant zal ook een duurtijd tot 30 juni 2025 hebben.

³⁰ Deze actie kadert binnen het RRF.

³¹ Zie ook begroting: JBO-1JDB2IB-WT, p.78 en volgende.

- Via de **addenda sectorgerichte aanpak van de Oekraïne-crisis** 23-24 zetten 12 sectoren hun schouders onder de Oekraïne-crisis. Deze addenda lopen van 1 juli 2023 tot en met 30 juni 2024. Gefaciliteerd door de intersectorale werking binnen de SERV worden intersectorale opportuniteiten samen bekeken en uitgerold in intersectorale acties en projecten. De Oekraïne-addenda worden in het najaar van 2024 geëvalueerd.
- Ook in deze generatie stimuleert de Vlaamse Regering de sectoren om samen te werken. De drie **intersectorale adviseurs**³² continueren hun engagement om de onderlinge samenwerking tussen sectoren te ondersteunen en te versterken.
- Het nieuwe decreet introduceert ook **intersectorale convenants**. We verkennen een eerste proeve van intersectoraal convenant. De Vlaamse renovatiestrategie is een belangrijke groene werf voor de Vlaamse regering. Om deze renovatiestrategie waar te maken, zullen er voldoende gekwalificeerde werkkrachten nodig zijn. Deze uitdaging overstijgt de bouwsector. De sectoren van de elektrotechniek, de houtsector, de vrije beroepen (architecten), bedienden, lokale besturen, ... kampen met een gelijkaardige uitdaging. Dit vraagt om een krachtenbundeling. Deze aanleiding kan, zonder een voorafname te willen zijn op het toekomstige model van intersectorale convenants, een eerste case zijn. We maken samen met de betrokken sectoren een verkenning en mikken op een start in 2024.
- In 2024 zal de nieuwe **10^e generatie sectorconvenants worden voorbereid**. Op basis van een evaluatie zal worden gekeken hoe we het instrument kunnen verbeteren, door o.a. de digitalisering van het administratieve proces, het duidelijk maken van de impact aan de hand van een externe kosten-batenanalyse en het inzetten op intersectorale samenwerking en op SMART resultaatsverbintenissen.

Ondersteuning tijdens maatschappelijke transitie

De digitale omwenteling, de omslag naar een circulaire economie, de toenemende zorgvraag (als gevolg van de vergrijzing), de klimaattransities en de aanpak van het energie- en mobiliteitsvraagstuk zijn maar enkele van de maatschappelijke ontwikkelingen die onze arbeidsmarkt 'in transitie' brengen de komende jaren. Ook de coronacrisis heeft een grote impact op de arbeidsmarkt. Ze versnelt veranderingen in de bedrijfsvoering (zoals een focus op andere producten of diensten om operationeel te blijven), veranderingen in de arbeidsorganisatie (zoals meer telewerk, andere arbeidstijden, gewijzigde interne werkprocessen, meer digitaal, met meer online vergaderen) of de werkinhoud (met andere taken, nieuwe of gewijzigde functies net door de veranderingen in de bedrijfsvoering).

- Via een **ESF-oproep "inclusieve ondernemingen"**³³ ondersteunen we ondernemingen, organisaties en hun werkvloeren om uit te groeien tot inclusieve ondernemingen en werkvloeren opdat talenten er goed terecht komen en vervolgens duurzame loopbanen kunnen uitbouwen. Op basis van de evaluatie van de huidige projecten (Impactevaluatie ESF-oproep 'Inclusieve Ondernemingen' Idea Consult, afgerond september '23) en de inzichten verzameld in het platform inclusief ondernemen, is een nieuwe oproep goedgekeurd en gelanceerd de projecten zullen starten op 1 januari 2024. In deze oproep wordt er gestreefd naar het financieren van een beperkt aantal partnerschappen Inclusieve Werkvloeren in Vlaanderen die een coherent

³² Zie ook begroting: JB0-1JDB2AY-IS, p.97 **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd..**

³³ Zie ook begroting: JB0-1JDB2AD-WT, p.95 en volgende.

aanbod formuleren om ondernemingen en hun werkvloeren te ondersteunen met betrekking tot instroom- en retentievraagstukken van meer kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt. In lijn met het engagement in het VESOC-akkoord 'Iedereen nodig, iedereen mee' bekijken we specifiek voor het project doorstart hoe we deze werking in een structureel kader kunnen verankeren en duurzaam financieren. Zo blijven we inzetten op een arbeidsmarkt waar elk talent een kans krijgt om zich te ontplooien.

- Met het **platform inclusief ondernemen**³⁴ willen we de expertise rond het ondersteunen van inclusieve ondernemingen verhogen en de visie en knowhow hierover aanscherpen. We willen daartoe ondernemingen vanuit een meer geïntegreerd en proactief dienstverleningsaanbod ondersteunen. Dit digitale portaal zal ondernemers op maat van hun inclusievragen gidsen naar ondersteunende initiatieven, en hen inspireren en sensibiliseren om stappen te zetten naar inclusieve werkvloeren. In het platform brengen we stakeholders, actoren en dienstverleners samen in een kennisnetwerk, en ambiëren we om zowel eigen aanbod van DWSE als van andere actoren – overheden en derden organisaties te ontsluiten. Het kennisplatform krijgt in de loop van 2023 inhoudelijk vorm, en zal volgens de voorziene timing eind 2023 digitaal opstarten.
- We worden vandaag in Vlaanderen geconfronteerd met een sterke digitalisering en snel evoluerende technologische ontwikkelingen in digitale technologie en data-tech die veranderingen met zich meebrengen op de arbeidsmarkt en in de samenleving. Het is belangrijk dat we tijdig anticiperen op deze veranderingen zowel binnen de overheid, als bij bedrijven en bij burgers. In 2024 zullen we de uitdagingen die de **digitale transitie** stelt mee opnemen als een belangrijk element in de veranderingscontext in bestaande oproepen en opdrachten van Europa WSE zoals bv. DRIVE2, Leergoesting en Anders organiseren.
- Ook in 2024 bieden we ondersteuning aan de uitvoering van de **STEM-agenda 2030** via de STEM-governance (onder regie van VLAIO). Met de STEM-agenda wil de Vlaamse Regering de interesse in Vlaanderen rond wetenschap en technologie versterken zodat mensen de weg naar het STEM-onderwijs en STEM-jobs makkelijker vinden.
- De **groene transitie** zorgt ook in Vlaanderen voor een vraag naar nieuwe en andere competenties, vaardigheden en jobs. We maken via verschillende acties werk van de ondersteuning van deze groene transitie in Vlaanderen op vlak van competenties en vaardigheden. Om zicht te krijgen op de uitdagingen op vlak van groene jobs en vaardigheden in de hele Vlaamse economie werd in 2023 via een project van de Europese Commissie³⁵ een aanzet gegeven tot een **green skills roadmap voor Vlaanderen**. In 2024 bekijken we hoe deze deliverables, aansluitend bij de greens skills roadmap, kunnen doorwerken in het beleid inzake groene transitie en hoe de opgedane kennis en tools kunnen worden verspreid ter ondersteuning en inspiratie van actoren die direct of indirect worden geïmpacteerd door het Vlaamse Klimaatadaptatieplan. Tot slot vergroten we in 2024 het draagvlak bij stakeholders die de groene transitie en de uitdaging op vlak van jobs en competenties mee vorm geven. We organiseren hiervoor overlegfora zoals het actienetwerk energie-intensieve industrie en de hefboom jobs en vaardigheden binnen Vlaanderen Circulair. We verwijzen hierbij ook naar de hoger vermelde³⁶ Vlaamse renovatiestrategie als belangrijke groene werf.

³⁴ Zie ook begroting: JB0-1JDB2IC-WT, p.82.

³⁵ Het betreft een TSI-project, wat staat voor 'Technical Support Instrument'.

³⁶ Onder het luik '(Inter)sectorale afspraken'

- Bedrijven zijn naarstig op zoek naar extra medewerkers, een grote uitdaging gezien de structurele krapte op de arbeidsmarkt. Het garanderen van kinderopvang aan toekomstige medewerkers kan een troef zijn op de arbeidsmarkt. Daarnaast is het niet vinden van kinderopvang voor velen nog een drempel om aan de slag te gaan.

Kinderopvang in een bedrijfscontext bestaat vandaag al, maar de toepassing is beperkt. De opvang is centraal georganiseerd, en het vraagt een grote investering en volgehouden inspanning om de kwaliteit en de rendabiliteit te garanderen. Initiatieven blijven ook veelal beperkt tot zeer grote ondernemingen die ruimte vinden om zich in te werken in de regelgeving, voldoende expertise kunnen voorzien en waar er te allen tijde voldoende interne vraag is. Maar ook bij die bedrijven zien we dat onder meer omwille van telewerk en de combinatie met (opleidings-)verlof de interesse in het zelf aanbieden van kinderopvang afkalft.

Om kinderopvang in bedrijven sterker te promoten, willen we werken met een decentraal model waarin een onderneming investeert per plaats die zij wenst te reserveren in een netwerk van erkende kinderopvanginitiatieven. Door middel van een oproep samen met de minister van Welzijn zullen er partnerschappen ondersteund worden die bedrijven hierin ondersteunen.

Werkbaar werk

- In uitvoering van het werkgelegenheidsakkoord is binnen het Departement Werk en Sociale Economie een nieuwe stuurgroep³⁷ met de sociale partners van start gegaan om **innovatieve projectoproepen** vorm te geven en te lanceren. De opdrachten hebben tot doel om nieuwe inzichten rond dit topic te genereren aan de hand van praktijkgericht onderzoek en het ontwikkelen en uittesten van nieuwe benaderingsstrategieën en activeringsstrategieën, nieuwe methodieken, nieuwe inhoudelijke opleidingen. Hierbij denken we bijvoorbeeld aan onderwerpen als de rol van technologie bij werkbaar werk, mensgericht innovatiebeleid, arbeidsorganisatie, maar ook het nog beter kunnen bereiken en activeren van bedrijven en organisaties. De eerste overheidsopdrachten die in het kader hiervan in 2024 uitgevoerd zullen worden, zijn: 'Ontwikkeling van methodiek voor constructieve dialoog over werkbaar werk binnen kmo's' en 'Ontwikkeling van een Business Case voor Werkbaar Werk'. Ook in 2024 zullen er in uitvoering van het VESOC-Werkgelegenheidsakkoord "Iedereen nodig, Iedereen mee" in de schoot van deze stuurgroep nieuwe opdrachten gelanceerd worden.
- We **ondersteunen ondernemingen** om rond werkbaar werk aan de slag te gaan, o.a. via de werkbaarheidscheque, de verhoging van de KMO-P, de overheidsopdracht 'Bevordering gezondheid en welbevinden van werknemers en werkgevers' (i.s.m. Departement Welzijn), ESF-oproepen zoals Drive (HR-dienstverlening ten aanzien van bedrijven rond het (verder) opzetten van motiverende werkomgeving) en Anders Organiseren (rond organisatiestructuur en -cultuur)...
- We gaan aan de slag met de meest recente resultaten van de Vlaamse Werkbaarheidsmonitor die in oktober 2023 werd gepubliceerd. De cijfers worden grondig bestudeerd en we bekijken hoe we vanuit ons beleidsveld antwoorden kunnen bieden op de resultaten, in het bijzonder rond de indicatoren Werkstress én Werk-privéconflict.

³⁷ Zie ook begroting: JBO-1JDB2IC-WT, p.82.

- We voeren het geactualiseerde **actieplan Werkbaar Werk** (2022) uit in samenwerking met de sociale partners uit. Met dit actieplan zetten we werkbaar werk verder op de agenda. Dit plan heeft als doel om werkgevers, werknemers, zelfstandig ondernemers, ondernemingen organisaties en sectoren te informeren, inspireren, sensibiliseren en te ondersteunen. In dit actieplan wordt bv uitvoering gegeven aan de Proeftuin Industrie 4.0 werkbaar werk en werd het engagement opgenomen om de werkbaarheidscheque te herhalen in 2024 (mits een positieve evaluatie in 2023).
- Het **VIONA-onderzoek kwaliteit van werk** startte in 2023 en zal worden afgerond in 2025. In dit onderzoek wordt het concept 'kwaliteit van werk' geactualiseerd. Vervolgens zal dit duidelijk omschreven, geoperationaliseerd en gemeten worden.
- We zetten vervolgstappen naar aanleiding van een verkennend onderzoek met betrekking tot de mogelijke ontwikkeling van een retentiepremie.

OD 9: Discriminatie op de arbeidsmarkt bestrijden

Om elk talent een kans te geven, zonder onderscheid, bestrijden we actief elke vorm van discriminatie. We doen dit door sensibilisering, preventie en zelfregulering door de sectoren. We zorgen ook voor een adequate curatieve handhaving met gerichte controles vanuit de Vlaamse Sociale Inspectie.

- Met de **addenda diversiteit en inclusie 2023-2025**³⁸ kunnen sectoren versterkt inzetten op het bestrijden van discriminatie en het verhogen van inclusie. Deze addenda bouwen voort op de eerdere addenda (2021-2022-2023) en monitoringoefeningen. De focus van deze nieuwe addenda ligt op actie en op het inspelen op de resultaten van de monitoringoefeningen. De monitoringoefeningen van de sectoren lopen ten laatste eind december 2023 af. Alle sectoren zullen tussentijds (in de looptijd van hun addendum diversiteit en inclusie 2023-2025) hun actieplan kunnen vervolledigen of bijsturen op basis van de resultaten van hun monitoringoefening.
- We reageren kortdaat op discriminatie op de arbeidsvloer. Daarom zal de **Vlaamse Sociale Inspectie** van het Departement Werk en Sociale Economie blijven optreden tegen alle vormen van wettelijk verboden discriminatie binnen onze bevoegdheden.

3.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

DUURZAME ARBEIDSMARKT (WERK), MVG excl. DAB

	VAK			VEK		
	BA 2023	evolutie	BO 2024	BA 2023	evolutie	BO 2024
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO),	31.732	-21.812	9.920	20.288	4.087	24.375

³⁸ Zie ook begroting: JBO-1JDB2IB-WT, p...79.

provisies (PR))						
Toelagen (interne stromen (IS))	0	0	0	0	0	0
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	31.732	-21.812	9.920	20.288	4.087	24.375

Inhoudelijke toelichting evolutie:

Onder het inhoudelijk structuurelement (ISE) 'Duurzame Arbeidsmarkt (Werk)' bevinden zich twee begrotingsartikelen: Sectorfondsen en Focus op Talent (FOT). Onder paragraaf 3.3.1 worden deze begrotingsartikelen meer in detail besproken.

Het totale vastleggingskrediet voor dit ISE neemt af met 21.812 keuro (68,7%).

Het vastleggingskrediet voor de sectorfondsen is in 2024 immers niet nodig, daar de sectorconvenants reeds werden vastgelegd in 2023 voor 2 jaar en dus lopen tot 2025. Bijgevolg wordt er -22.797 keuro gecompenseerd of bijgesteld naar de algemene middelen. De VAK-kredieten voor de sectorfondsen groeien dan weer aan met 985 keuro door diverse kredietbewegingen in plus en min en index. Netto geeft dit een afname van het VAK-budget met 21.812 keuro.

Het totale vereffeningskrediet stijgt op zijn beurt met 4.087 keuro (20,1%).

Om tegemoet te komen aan de kredietbehoefte voor de aanrekening van een volledig jaar voor de sectorconvenants en bijhorende addenda wordt er 2.598 keuro gecompenseerd naar dit begrotingsartikel (JB0-1JDB2IB-WT). De 533 keuro VEK aan REACT-EU-middelen voor het project 'Vlaanderen helpt Oekraïne' meer precies deelproject 13: addenda 'sectorgerichte aanpak van de Oekraïne crisis' was aflopend en wordt dan ook in mindering gebracht bij BO 2024.

Bij Focus op Talent stijgt door een geheel van compensaties het vereffeningsbudget met 2.032 keuro.

3.3.1. Departement

Uitgavenartikelen

JB0-1JDB2IB-WT - SECTORFONDSEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het begrotingsartikel JB0-1JDB2IB-WT bevat de middelen voor de sectorfondsen. Het betreft hier de middelen om operationele doelstelling 8 te realiseren: 'Transities en transformaties op de arbeidsmarkt ondersteunen', meer precies de (inter)sectorale afspraken.

Een sectorconvenant is een protocol van samenwerking tussen sectoren (sectorale sociale partners) en de Vlaamse Regering waarin de sectoren zich engageren tot acties rond volgende thema's:

- de afstemming tussen onderwijs en de arbeidsmarkt;
- instroom, zij-instroom, doorstroom en retentie;
- levenslang leren en competentiebeleid;
- werkbaar werk;
- diversiteit en inclusie.

Sectorconsulenten voeren deze engagementen op het terrein uit.

De generatie sectorconvenants 2023-2025 en de verschillende addenda (dual leren, diversiteit en inclusie en Investeren in Talent) zijn gestart op 1 juli 2023 en lopen tot 30 juni 2025, gebaseerd op het nieuwe decreet van de sectorconvenants van 17 februari 2023.

Met het paritair comité 100 zal vanaf 1 januari 2024 voor de eerste maal een opstartconvenant worden afgesloten. Deze convenant zal ook een duurtijd hebben tot 30 juni 2025.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	22.877	9.447
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	-11.004	2.598
<i>Andere bijstellingen</i>	-11.793	-553
BO 2024	80	11.492

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Vastleggingskrediet.

Gezien in 2024 alle overige convenants reeds lopen, is er quasi geen vastleggingskrediet nodig. Pas in 2025 bij afloop van de convenants voor de generatie 2023-2025 dient opnieuw vastleggingskrediet te worden voorzien. Zodoende kan voor dit begrotingsjaar het basisbudget van 11.793 keuro vastleggingskrediet terugvloeien naar de algemene middelen.

Er wordt wel een VAK-budget van 80 keuro behouden op dit begrotingsartikel voor het opstartconvenant met paritair comité 100 voor een periode van 1 januari 2024 tot 30 juni 2025 en dit voor de ondersteuning van 1 VTE.

Naast de VAK-middelen die terugvloeien naar de algemene middelen, wordt 11.004 keuro VAK-krediet via compensaties teruggezet naar de plaatsen van oorsprong:

- Zowel de 1.040 keuro VAK die bij BO 2023 naar de sectorfondsen gecompenseerd werd, als de 3.040 keuro van de 3.120 keuro (=3.120 minus 80 keuro voor PC 100 18 maanden) die bij BO 2024 naar de sectorfondsen overgezet wordt, worden bij BO 2024 voor 1 jaar op de provisie 'Werk' (JB0-1JBB2AB-PR) geplaatst. Deze middelen vloeien niet terug naar de algemene middelen, zoals het restant van het initiële basisbudget van 11.793 keuro, omdat deze voortvloeien uit recente interne compensaties vanuit de middelen transitiepremie. Het totale bedrag van 4.080 keuro zal op de provisie werk wel geormerkt worden als middelen voor de sectorfondsen.

- Daarnaast vloeit ook het bedrag van 5.122 keuro VAK terug naar de provisie werk (JB0-1JBB2AB-PR), gezien dit bedrag oorspronkelijk van deze provisie afkomstig was, maar bij BA 2022 overgezet werd naar dit begrotingsartikel om de kost van de verlenging van de sectorfondsen en bijhorende addenda met 6 maanden (1 jan 2023-30 juni 2023) op te vangen.
- Bij BA 2023 werd 637 keuro VAK herverdeeld vanuit de middelen voor de aanwervingsincentive om de vastlegging van de nieuwe generatie sectorconvenants en addenda mee te financieren. Gezien dit budget niet meer nodig is in 2024, vloeit dit terug naar de transitiepremie.
- Bij BO 2023 werd 4.285 keuro VAK vanuit Focus op Talent voorzien op dit begrotingsartikel voor de financiering van de nieuwe generatie addenda 'diversiteit en inclusie' en 'Focus op talent'. Dit bedrag vloeit in 2024 terug naar Focus op Talent.

Vereffeningskrediet

Voor de vereffening van de lopende convenants en addenda in 2024 dient 11.439 keuro vereffeningskrediet te worden voorzien in 2024. Daarnaast moet er ook voor de nieuwe sectorconvenant PC 100 – gezien de vereffeningskalender van 18 maanden – nog 53 keuro extra vereffeningskrediet voorzien worden. In totaal gaat het dus om 11.492 keuro.

Het VEK-budget van BA 2023, namelijk 9.447 keuro wordt met 553 keuro verminderd. Het gaat hier om het bedrag dat aan principiële ontvangst op begrotingsartikel JB0-9JABAZZ-OW werd ingeschreven voor het Project 'Vlaanderen helpt Oekraïne'. Dit project omvat onder andere de addenda 'sectorgerichte aanpak van de Oekraïne Crisis'. Aan uitgavenzijde werden de middelen voor deze addenda (553 keuro vereffeningskrediet) toegevoegd aan dit begrotingsartikel. Bij BO 2024 worden deze middelen verwijderd, aangezien de addenda in 2024 zullen gefinancierd worden met middelen uit de centraal aangelegde provisie 'Noodfonds Oekraïne'.

Het vereffeningskrediet bedraagt bij BO 2024 bijgevolg nog 8.894 keuro. Zodoende dient een bijkomend vereffeningskrediet van 2.598 keuro te worden gecompenseerd. Deze middelen worden gecompenseerd vanuit de ESF-middelen (JB0-1JDB2AD-WT) waar er bij BO 2024 een overschot bestaat op de vereffeningskredieten.

(duizend euro)			
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar JB0-1JBB2AB-PR	-5.122	0	Terugzetting middelen provisie Werk - BA 2022
Naar JB0-1JBB2AB-PR	-4.080	0	Compensatie recurrente middelen voor vastleggingen bij de sectorfondsen naar de Provisie Werk
Van JB0-1JDB2CJ-WT	3.120	0	Compensatie vanuit de transitiepremie voor de versterking van de recurrente financiering van de sectorfondsen
Naar JB0-1JDB2CH-WT	-637	0	Terugzetten compensatie vanuit AWI bij BA 2023

Van JB0-1JDB2AD-WT	0	2.598	Compensatie vanuit ESF naar sectorfondsen voor opvangen tekort vereffeningskrediet
Naar JB0-1JDB2IC-WT	-4.285	0	Terugzetten compensatie vanuit Focus op Talent bij BO 2023
TOTAAL	-11.004	2.598	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
REACT EU middelen Oekraïnemaatregelen (project 13)	0	-553	
Herverdeling naar de algemene middelen	-11.793	0	
TOTAAL	-11.793	-553	

JB0-1JDB2IC-WT - FOCUS OP TALENT**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel bevat middelen die aangewend worden voor de uitvoering van de operationele doelstelling 8: 'Transities en transformaties op de arbeidsmarkt ondersteunen' en operationele doelstelling 9: 'Discriminatie op de arbeidsmarkt bestrijden'.

Meer precies gaat het om de middelen voor:

- De werking van de vzw Tracé (238 keuro)

Tracé Brussel is een Nederlandstalige vzw die zich dagelijks inzet om Brusselse werkzoekenden in te schakelen op de arbeidsmarkt. Ze vormt een brug tussen de verschillende partnerorganisaties binnen het werkveld van inschakeling, opleiding en begeleiding. Ze informeert Brusselse leerlingen over de arbeidsmarkt en signaleert noden aan het Brusselse beleid en institutionele partners.

- Expertise-opbouw en ontsluiting bij eigenorganisaties van kansengroepen (527 keuro)

We investeren ook in de beleidsdialoog over een inclusieve aanpak vanuit het perspectief van diverse groepen, en zetten specifiek in op de expertise-opbouw met doelgroeporganisaties.

- Acties in het kader van inclusieve arbeidsmarkt (946 keuro)

Met een beleid 'inclusieve arbeidsmarkt' sluiten we aan op de VESOC-engagementen om zoveel mogelijk mensen te laten participeren aan de arbeidsmarkt. In dit kader willen we werkgevers en hun werkvloeren sensibiliseren én gericht ondersteunen in hoe zij kwetsbare groepen instroom kunnen bieden én werk kunnen maken van duurzame jobs met toekomstpotentieel voor iedereen.

- Werking transitieprojecten Werknemersorganisaties (1.840 keuro)

De werking omvat zowel acties m.b.t. het aanpakken van uitdagingen en diversiteitsvraagstukken op de werkvloer vanuit het sociaal overleg, als acties die vanuit verschillende perspectieven focussen op het beter omkaderen van de transitie van werk naar werk in ondernemingen. 'Werknemers in transitie' omvat brede loopbaanoriëntatie, opleiding en begeleiding in het kader van mogelijke transitie van werknemers. De actie digitale inclusie doelt op het versterken van de digitale vaardigheden van werkzoekenden en werknemers in transitie (onder meer omgaan met digitale tools VDAB).

- Project doorstart (500 keuro)

Het project 'Doorstart' gaat om het pro-actief ondersteunen van werknemers voorafgaand aan een mogelijke herstructurering of collectief ontslag. Bij herstructurering of collectief ontslag worden werknemers voorafgaand aan het outplacement-traject pro-actief ondersteund door werknemersorganisaties met het oog op wedertewerkstelling of ondernemerschap. Het project ondersteunt een vlotte transitie naar werk en employability van werknemers.

- Portaalsite Inclusief Ondernemen (100 keuro)

Op deze site kunnen ondernemingen terecht voor inspiratie, concrete handvaten en tools en worden ze genavigeerd naar een aanbod op maat van hun inclusievraagstukken op de werkvloer. Het digitaal platform moet vanuit het perspectief van de ondernemingen alle relevante informatie, instrumenten en dienstverlening aanbieden en de dienstverleningen aan elkaar linken. De portaalsite wordt ook gehanteerd als toegangskanaal naar de ondersteuning van inclusieve werkvloeren en als community site voor dienstverleners.

- de werkbaarheidscheques en verhoging KMO-P (3.000 keuro)

- interprofessionele aanpak werkbaar werk en maatregelen werkgelegenheidsakkoord (1.412 keuro)

Er zijn reeds heel wat ondersteuningsmogelijkheden voorzien zodat ondernemingen acties kunnen opzetten rond werkbaar werk. Om echter de werkzaamheidsgraad te verhogen, is er bijkomend nood aan strategieën om werknemers in hun loopbaan te versterken en duurzaam aan de slag te houden. Daartoe moet er een meer doorgedreven aanpak komen rond werkbaar werk, een aanpak om meer bedrijven en organisaties te bereiken en waarmee interprofessioneel ook meer innovatieve oplossingen en voorbeelden kunnen uitgewerkt worden. In dit kader willen we projecten ondersteunen die een breder effect nastreven en waarmee ook meer ondernemingen en sectoren op een efficiënte wijze kunnen bereikt worden. Zoals bepaald in het VESOC-werkgelegenheidsakkoord van juli 2022 werd voor de uitwerking van deze strategie een tripartite samengestelde stuurgroep opgericht, die de minister adviseert over bestaande en toekomstige beleidsontwikkeling en -maatregelen op het vlak van werkbaar werk in relatie tot burgers, ondernemingen en sectoren. De stuurgroep kan daartoe initiatieven op het vlak van projectoproepen en overheidsopdrachten aandragen.

- diverse acties die kaderen binnen het Focus op Talent-beleid (1.277 keuro)

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	8.855	10.841
<i>Index</i>	10	10
<i>Compensaties</i>	975	2.032

<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2024	9.840	12.883

Het krediet stijgt bij begrotingsopmaak 2024 met 985 keuro VAK en 2.042 keuro VEK ten opzichte van het budget bij begrotingsaanpassing 2023. Deze stijging is enerzijds toe te schrijven aan een index van 10 keuro, waarvan 8 keuro voor Tracé en 2 keuro voor diverse acties die kaderen binnen het Focus op Talent-beleid. Anderzijds stijgt het beschikbare krediet met 975 keuro VAK en 2.032 keuro VEK als gevolg van een resem compensaties in plus en in min (zie hieronder), die een positief nettoresultaat geven van 975 keuro.

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

(duizend euro)			
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van JB0-1JDB2IB-WT	4.285	0	Terugzetten compensatie naar sectorfondsen bij BO 2023
Van JB0-1JFB2FC-WT	800	0	Terugzetten vanuit 'Expertisecentrum' - BA 2023 mobiliserend project 'Levenslang Leren'
Naar JB0-1JAB2ZZ-LO	-26	-26	Tijdelijke aanwerving van een personeelslid in het kader van het werkgelegenheidsakkoord (beslissing BA 2023: resterende 4/12 maanden in 2024)
Naar JB0-1JDB2AD-WT	-4.114	0	Naar ESF voor Vlaamse cofinanciering voor Inclusieve Ondernemingen (ESF)
Van JB0-1JDB2AD-WT	0	2.028	Van ESF - terugzetten compensatie VEK bij BA 2021
Van JB0-1JDB2AY-IS	23	23	Terugzetten vanuit 'SERV' - BO2023 organisatie van evenement Werkbaar Werk door STIA
Van JB0-1JDB2AY-IS	7	7	Terugzetten vanuit 'SERV' - BO2023 ontwikkeling van de website Werkbaar Werk
TOTAAL	975	2.032	

Bij begrotingsopmaak en begrotingsaanpassing 2023 werden middelen gecompenseerd vanuit dit begrotingsartikel voor diverse zaken: de sectorfondsen en bijhorende addenda (4.285 keuro VAK), het mobiliserend project 'Levenslang Leren' van het Expertisecentrum (800 keuro VAK), de ontwikkeling van de website 'werkbaar Werk' (7 keuro VAK/VEK) en de organisatie van het evenement 'Werkbaar Werk' (23 keuro VAK/VEK) door de SERV (Stia). Deze middelen keren bij begrotingsopmaak 2024 terug.

Bij begrotingsaanpassing 2021 werd er vanuit dit begrotingsartikel 2.028 keuro VEK herschikt naar ESF om het VEK-tekort dat zich daar manifesteerde op te vangen. Ook deze kredietherschikking wordt ongedaan gemaakt.

In het kader van het werkgelegenheidsakkoord, meer precies de Interprofessionele aanpak werkbaar werk met (inter)sectorale accenten, wordt tijdelijk een personeelslid geworven dat instaat voor de ondersteuning van de tripartite samengestelde stuurgroep. Bij BA 2023 werd reeds 8/12de van de loonkost van dit personeelslid overgezet naar de loonkredieten. Bij BO 2024 volgt het resterende 4/12de van de loonkost of 26 keuro VAK/VEK.

Tot slot wordt bij BO 2024 4.114 keuro VAK overgezet naar het ESF+-programma 2021-2027 voor de uitvoering van de oproep 'Inclusieve ondernemingen'. Deze oproep kadert in prioriteit 2 van het ESF+-programma. Deze middelen zullen ook in 2025 op het begrotingsartikel van ESF blijven staan.

4. ISE THEMA-OVERSCHRIJDEND

4.1 Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement

Het geheel van acties onder dit structuurelement is flankerend/ondersteunend in functie van de drie hoger geformuleerde overkoepelende doelstellingen (zie hoger³⁹).

4.2 Operationele doelstellingen

OD 10: Het werkgelegenheidsbeleid onderbouwen met data en wetenschappelijke inzichten en de uitvoering van de digibanken

Data en wetenschappelijke inzichten

De Vlaamse overheid hecht groot belang aan de wetenschappelijke onderbouwing van het gevoerde arbeidsmarktbeleid. Via de uitbesteding van wetenschappelijk onderzoek wordt verholpen aan de lacunes in de kennis over de werking van de Vlaamse arbeidsmarkt en het gevoerde beleid.

- De **kennisagenda Werk en Sociale Economie** geeft richting aan de kennis- en onderzoeksactiviteiten en de onderzoekplanning van het Departement Werk en Sociale Economie. Ze legt de inhoudelijke structuur vast op basis van zes kennisdomeinen: governance, welzijn en organisatie, leren, economie, inclusieve samenleving en omgeving. De hoogtepunten en belangrijkste bevindingen van het afgerond onderzoek vatten we samen in een jaaroverzicht dat, samen met de onderzoeksrapporten, terug te vinden is op het kennisplatform Werk en Sociale Economie⁴⁰. Ook in 2024 voorzien we een jaaroverzicht en bundelen we de actuele inzichten rond de thema's werk en sociale economie op de website van het kennisplatform.
- In uitvoering van het meerjarenprogramma 2021-2025 zijn de werkzaamheden van het **Steunpunt Werk** lopende. Via een addendum aan de beheersovereenkomst wordt vanuit het Steunpunt daarnaast ingezet op de ontwikkeling van een geïntegreerd arbeidsmarktprojectiemodel op competentieniveau (zie ook hoger⁴¹). Samen met het Steunpunt houden we de vinger stevig aan de pols van de arbeidsmarkt. Zo brengen we het pad naar de werkzaamheidsdoelstellingen kwantitatief in kaart, onder andere via een werkzaamheidsmonitor op de website van het Departement WSE. In 2024 lopen deze monitoringsinitiatieven door. Op 4 december 2023 plannen we een conferentie om alle outputs te valoriseren naar de wereld van onderzoek en beleid.
- Ook in het kader van het **VIONA**-arbeidsmarktonderzoeksprogramma zullen nieuwe oproepen voor onderzoeken en studies worden gelanceerd, onder andere om de voorziene evaluaties van beleidshervormingen en -maatregelen wetenschappelijk te ondersteunen.

³⁹ 2. Overkoepelende strategische doelstellingen

⁴⁰ <https://www.vlaanderen.be/kennisplatform-departement-werk-en-sociale-economie>

⁴¹ OD 8: Transities en transformaties op de arbeidsmarkt ondersteunen – 'In kaart brengen van de uitdagingen'

- We voorzien tenslotte de opstart van een evaluatie van zowel het Steunpunt Werk als het VIONA-programma ter voorbereiding op de actualisering van de kennisagenda naar de periode 2025-2030.

Digibanken⁴²

In het kader van het relanceplan Vlaamse Veerkracht, gefinancierd door het Europese RRF, worden lokale partnerschappen die tot doel hebben om het risico te verminderen op digitale uitsluiting bij volwassen personen met een digitale achterstand of met een risico op digitale achterstand ondersteund. Deze partnerschappen worden als **digibanken** verenigd met een gezamenlijke doelgerichte strategie. Digibanken helpen het risico op digitale uitsluiting bij kwetsbare groepen te verkleinen via drie doelstellingen:

- gelijke toegang tot digitale technologie door het voorwaardelijk beschikbaar stellen van laptops, schermen en andere hardware (bijvoorbeeld via een uitleendienst),
- via opleiding en kennisdeling digitale vaardigheden versterken, zowel persoonlijke vaardigheden als technische vaardigheden (bijvoorbeeld het herstel van IT-materiaal), en
- via begeleiding zorgen voor een verbeterde digitale toegang tot essentiële diensten (bijvoorbeeld digitale dienstverlening vanuit de Vlaamse overheid, tax-on-web, ...).

Er zijn momenteel in Vlaanderen 54 digibanken actief, die meer dan 200 gemeenten dekken. Eind 2024 loopt de subsidieperiode af. In het najaar van 2023 werd een oproep tot verlenging van de digibankprojecten tot medio 2026 gelanceerd. Goedgekeurde projecten zullen in 2024 hun samenwerkingsstrategie en -overeenkomst actualiseren naar deze nieuwe periode.

Na een grootschalige en succesvol geëvalueerde communicatiecampagne en event in 2023, gaan we in 2024 door met het publiekelijk zichtbaar maken van de digibanken via een verderzetting van de campagne. De digibanken worden ondersteund via het aanreiken van communicatietools en via het lerend netwerk.

OD 11: Het werkgelegenheidsbeleid versterken met Europese fondsen⁴³

Het **ESF-programma 2021-2027** is een partnerschapsprogramma. Zowel het Departement Onderwijs & Vorming (in kader van prioriteit 3: 'levenslang leren') als VDAB (in kader van prioriteit 1 'activering') staan als intermediaire instellingen mee in voor het ontplooiën van een belangrijk deel van het programma. Het programma focust op het versterken van de toegang tot de arbeidsmarkt, levenslang leren, actieve inclusie, werkbare jobs en inclusief ondernemen en sociale innovatie. Concreet wordt, binnen de bovenstaande prioriteiten, door de Afdeling Europese programma's op vernieuwende wijze ingezet op (bovenlokale) partnerschappen voor sociale inclusie van kwetsbare groepen (inclusief gedetineerden), inclusief ondernemen gericht op het ontvankelijk maken van werkvloeren voor kwetsbare groepen, intersectorale partnerschappen voor competentieversterking van werknemers, lerende organisaties in het kader van werkbaar werk en levenslang leren en (sub-)regionale leerecosystemen met oog op het versterken van de leercultuur in Vlaanderen. Tevens speelt Europa WSE een belangrijke rol in het uitvoeren van het VESOC-werkgelegenheidsakkoord door,

⁴² Deze actie kadert binnen het RRF.

⁴³ Zie ook begroting: JB0-9JDBTAD-OW, JB0-9JDBTAD-OI, JB0-1JDB2AD-IS, JB0-1JDB2AD-WT, JB0-1JDB4AD-WT, p.93 en volgende.

onder andere, in te zetten op een groeipad voor knelpuntopleidingen, op intersectorale acties inzake werkbaarheid, de knelpuntpremie etc.

OD 12: De dienstverlening vanuit de overheid performant en klantgericht uitbouwen

We mikken op een gezonde, slanke, efficiënte en krachtige overheid die de hand reikt naar partners in de samenleving om problemen aan te pakken. We beogen daarbij een 'state of the art'-dienstverlening aan de burger, maximaal digitaal en met zo weinig mogelijk (papieren) administratie. We grijpen het momentum aan om een digitale transformatie van de overheidsdienstverlening te realiseren. We hebben daarbij bijzondere aandacht voor de mensen die nog niet mee zijn met de digitale trein.

VDAB

- Het Vlaams Regeerakkoord 2019-2024 voorziet een **uitbreiding van de rol van VDAB tot centrale, data-gedreven en resultaatgerichte werkzaamheids- en loopbaanregisseur** van het volledige activeringsbeleid. Het wijzigingsdecreet dat de nieuwe rollen van VDAB introduceerde in het oprichtingsdecreet, werd in 2020 goedgekeurd. Via verdiepingsdecreten voorziet VDAB stap voor stap de concretisering en afbakening van deze regisseursrollen. In 2021 werd hierin een eerste belangrijke stap gezet met een eerste verdiepingsdecreet dat begin 2022 in werking is getreden. In 2023 heeft VDAB een tweede (ontwerp-)verdiepingsdecreet gelanceerd met als scope de concretisering en afbakening van zijn nieuwe rol als loopbaanregisseur en het verruimen van de mogelijkheden voor VDAB om loopbaandata te verzamelen, te verwerken en uit te wisselen met partners in functie van de uitvoering van zijn opdrachten. Na inwerkingtreding - naar verwachting eind 2023, begin 2024 - zal VDAB dit decreet in 2024 aanwenden om nog meer acties te ondernemen in functie van de doelstelling om meer burgers op beroepsactieve leeftijd sneller te bereiken en te activeren.
- Om de ambitieuze opdrachten te kunnen aanpakken, doet VDAB als regisseur beroep op een **breed netwerk aan (gespecialiseerde) partners** om zo een maximale hefboomwerking te garanderen. De verruimde ambitie noodzaakt verschuivingen, afbakeningen en de bewuste afweging tussen wat VDAB zelf uitvoert en wat VDAB als regisseur opneemt. VDAB kiest ervoor om de komende jaren het aandeel van taken in regie en samenwerking gaandeweg te versterken. Om dit mogelijk te maken, werkt VDAB ook in 2024 aan de harmonisering van **partnerbeheerprocessen en de digitalisering van het partnermanagement**⁴⁴. Daartoe bouwt VDAB verder aan de in 2023 gelegde basis van een 'Customer Relationship Management'-tool (CRM) en een 'document management systeem' (DMS). Deze zullen in 2024 ook rechtstreeks toegankelijk worden gemaakt voor partners.
- Naar aanleiding van de audit van het Rekenhof over het uitbestedingsbeleid bij VDAB (mei 2021), werd een **actieplan 'VDAB als regisseur'** opgesteld. Het geheel aan acties is gericht op vijf kritieke succesfactoren voor het toekomstige uitbestedingsbeleid van VDAB:
 - een strategisch kader dat invulling geeft aan de regierollen toebedeeld vanuit de Vlaamse Regering;

⁴⁴ Deze actie kadert binnen het RRF.

- een aanpak voor het plannen van uitbestedingen op middellange termijn;
 - het beheersbaar houden van het operationaliseren van het uitbestedingsbeleid;
 - een geïntegreerd data- en informatiebeheer voor opvolging;
 - het verzekeren van een klantgerichte en juridisch sluitende samenwerking met partnerorganisaties op alle niveaus.
- Midden 2023 werd de externe **onderzoeksopdracht 'rol van VDAB op de arbeidsmarkt van de toekomst'** gestart. De aanleiding voor het onderzoek zijn de vele uitdagingen voor de Vlaamse arbeidsmarkt en bijgevolg ook voor VDAB. De opdracht heeft als doelstelling na te gaan hoe Vlaanderen en VDAB (in wisselwerking met het volledige ecosysteem van arbeidsmarktactoren) wendbaar en toekomstbestendig kan zijn om deze uitdagingen aan te gaan. Het eindrapport zal eind 2023 opgeleverd worden.

Departement WSE⁴⁵

Digitalisering

Het Departement WSE investeert ook in 2024 in de **digitalisering** van haar dienstverlening en een **datagedreven werking**. Er wordt ingezet op de uitbouw en ondersteuning van bestaande toepassingen, op de ontsluiting van data en op de verdere uitbouw en ontwikkeling van de bouwstenen van DWSE. Deze bouwstenen omvatten een aantal fundamentele gegevenscategorieën betreffende ondernemingen, personen, dimona, dmfa, ... die kunnen hergebruikt worden binnen de verschillende toepassingen.

- Nieuw beleid wordt ondersteund (zoals kwalificerend werkplekieren), er worden volgende stappen gezet in de uitbouw van toepassingen (zoals individueel en collectief maatwerk en het platform inclusief ondernemen).
- De digitale ondersteuning van economische migratie wordt vernieuwd met het oog op efficiëntie en fraudemitigatie.
- Vanuit het project WSE Gatekeeper zet het Departement WSE in op de ingebruikname, ontsluiting en kruising van bedrijfsgerelateerde data binnen WSE, overheids- en andere data. Dit met het oog op het sneller detecteren van fraude, uitbuiting en financiële risico's bij het gunnen van subsidies, erkenningen en vergunningen door WSE.
- Daarnaast worden nieuwe overheidsopdrachten (zoals m.b.t. opleidingscheques en dienstencheques) ondersteund.
- De digitale ondersteuning van de Vlaamse Sociale Inspectie wordt uitgebreid en geïntegreerd met o.a. het centraal handhavingsplatform en E-PV.
- Het CRM-systeem – dat het Departement WSE ondersteunt bij het beheren en stroomlijnen van klantencontacten en een breed scala aan actiegerichte inzichten biedt – wordt verder uitgerold.
- Het Departement WSE werkt verder aan de implementatie van de datastrategie en bijhorende datagovernance. Data worden verder ontsloten via het open data-portaal dat wordt uitgerold.⁴⁶

Samenvoeging beleidsdomeinen EWI, WSE en LV

Ten slotte markeert 2024 de start van het geïntegreerde beleidsdomein WEWILS. Met de samenvoeging van de beleidsdomeinen EWI, LV en WSE tot één sociaaleconomische cluster zullen we de samenwerking intensifiëren om met meer

⁴⁵ Zie ook begroting: onder JB0-1JAB2ZZ-WT, dat alle werkingskredieten van DWSE omvat, waaronder de IT-middelen, p.143 en volgende.

⁴⁶ Deze actie kadert binnen het RRF.

slagkracht via een samenspel van innovatie, werk en landbouw voor oplossingen zorgen voor onze arbeidsmarkt, economie en samenleving. Tevens bereiden we de fusie van het departement EWI met het departement WSE voor. Hiertoe zal eind 2023 een transitieplan uitgewerkt worden en begin 2024 voorgelegd aan de Vlaamse Regering. Het nieuwe departement zal effectief van start gaan op 1 januari 2025.

Europees voorzitterschap en OESO Skills Summit

Vlaanderen levert een significante bijdrage aan een succesvol Belgisch voorzitterschap van de Raad van de Europa in de eerste helft van 2024. Ik richt me inhoudelijk op enkele belangrijke verwachte EU-dossiers - zoals de herziening van een kwaliteitskader voor stages en de oprichting van een EU Talent Pool -, die een rol kunnen spelen bij het aanpakken van de arbeidsmarktkrapte.

We nemen verschillende rollen op in evenementen rond levenslang leren, skills en sociale economie, steeds in samenwerking met mijn collega-ministers en hun administraties.

We co-organiseren de ministeriële bijeenkomst en leiden de conferentie sociale economie. De conferentie zal Europese en Vlaamse ondernemers, stakeholders, beleidsmakers en andere deskundigen samenbrengen. Ze zal inspireren om verder te bouwen aan de groene en digitale transitie, én aan een meer inclusieve arbeidsmarkt. Ze zal tonen hoe onze sociale economie-sector hier vandaag al een essentiële bijdrage aan levert en hoe ze dit zal blijven doen. Samen met mijn collega minister van Onderwijs en het Departement Onderwijs, werken we aan een conferentie levenslang leren.

We organiseren in 2024 ook de OESO Skills Summit, waartoe ik het initiatief heb genomen en die we opnemen in samenwerking met alle gewesten en gemeenschappen. De OESO Skills Summit is een tweejaarlijkse bijeenkomst met als opzet om de deelnemers te inspireren a.d.h.v. workshops, discussierondes, bedrijfsbezoeken etc., over actuele maatschappelijke uitdagingen rond vaardigheden. Tijdens deze tweedaagse in februari 2024 zal ik het met mijn internationale collega's bevoegd voor Werk en Onderwijs binnen de verschillende OESO-landen hebben over actuele uitdagingen rond vaardigheden, onder het overkoepelend thema "Skills for the future: Building bridges to new opportunities", waarbij ook de goede praktijken van België een belangrijke rol spelen.

4.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

THEMA-OVERSCHRIJDEND, MVG excl. DAB

	VAK			VEK		
	BA 2023	evolutie	BO 2024	BA 2023	evolutie	BO 2024
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	32.812	3.526	36.338	42.492	-8.039	34.453
Toelagen (interne stromen (IS))	546	-285	261	546	-285	261
Overige (leningen (LE), participaties)	0	0	0	0	0	0

(PA); geen ESR-impact)						
Totaal	33.358	3.241	36.599	43.038	-8.324	34.714

Inhoudelijke toelichting evolutie:

Onder het ISE 'Thema-overschrijdend' bevinden zich langs uitgavenzijde zeven begrotingsartikelen, waarvan twee betrekking hebben op de ondersteuning van het tewerkstellingsbeleid. Het betreft hier voornamelijk onderzoeksactiviteiten. Een van deze begrotingsartikelen betreft een interne stroom naar de SERV.

Van de overige vijf begrotingsartikelen onder deze ISE hebben er drie betrekking op de budgetten van het Europees Sociaal Fonds (ESF) en twee op die van het Asiel-, Migratie en Integratiefonds (AMIF). Van deze drie begrotingsartikelen met betrekking tot ESF heeft er één betrekking op uitgaven op het begrotingsfonds van ESF en één begrotingsartikel dient om subsidies uit te betalen aan begunstigden die deel uitmaken van de consolidatiekring (interne stromen). Ook voor AMIF heeft één begrotingsartikel betrekking op subsidies te betalen aan begunstigden die deel uitmaken van de consolidatiekring. Onder paragraaf 4.3.1 worden deze begrotingsartikelen meer in detail besproken.

Het totale VAK-krediet voor deze ISE stijgt met 3.241 keuro. Dit is een stijging van 9,7%. Deze stijging is toe te schrijven aan de compensatie voor de cofinanciering van de oproep 'Inclusieve ondernemingen' (4.114 keuro) die toekomt op het begrotingsartikel van ESF (JB0-1JDB2AD-WT).

Er zijn eveneens verminderingen van het VAK-krediet onder dit inhoudelijk structuurelement. Er zal dan voornamelijk minder VAK (-821 keuro) worden opgenomen uit het begrotingsfonds. Verder vloeien vanuit het toelage-artikel van de SERV ook eenmalige middelen (-52 keuro) terug naar de begrotingsartikelen van oorsprong. Het gaat dan om de middelen voor het event werkbaar werk, de ontwikkeling van de website werkbaarwerk.be en de werkbaarheidsmonitor.

Het totale VEK-krediet daalt met 8.324 keuro of 19%. Dit is hoofdzakelijk het gevolg van het terugdraaien van diverse compensaties uit het verleden (-5.622 keuro), die toendertijd plaatsvonden naar het begrotingsartikel van ESF (JB0-1JDB2AD-WT), en de compensatie vanuit ESF naar de sectorfondsen voor het opvangen van een VEK-tekort (-2.598 euro). De VEK-daling onder dit inhoudelijk structuurelement wordt in mindere mate verklaard door de bewegingen vanuit het toelage-artikel van de SERV waar eveneens eenmalige middelen terugvloeien naar de begrotingsartikelen van oorsprong (-52 keuro) en de lagere VEK-behoefte op het begrotingsfonds (-52 keuro).

4.3.1 Departement

Ontvangstenartikelen

JB0-9JDBAAE-OW - ONTVANGSTEN ADMINISTRATIEVE GELDBOETEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel voorziet ontvangsten in het kader van de administratieve geldboeten. Het team Regulering en Administratieve Geldboeten legt – op basis van het Inspectiedecreet administratieve geldboeten – boetes op aan ondernemingen waar inbreuken vastgesteld werden op de Vlaamse regelgeving, maar waarvoor het openbaar ministerie heeft laten weten geen strafrechtelijke vervolging in te stellen (hoofdzakelijk economische migratie, dienstencheques, bemiddeling en taaldecreet).

Kredietevolutie:**(duizend euro)**

	AO	TO	LO
BA 2023	620	0	0
Bijstellingen BO 2024	72	0	0
BO 2024	692	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De geraamde ontvangst, voortvloeiend uit het opleggen van administratieve geldboeten voor 2024, stijgt met 72 keuro ten opzichte van BA 2023. Tegen het einde van 2023 zullen er in het kader van de Oekraïne-crisis en het zero-tolerance beleid inzake arbeidsmigratie 8 à 10 extra inspecteurs aangeworven zijn, wat tot gevolg zal hebben dat er meer Pro Justitia zullen worden opgesteld en er meer dossiers zullen worden overgemaakt aan de Cel Administratieve geldboeten.

JB0-9JDBAAF-OW - ONTVANGSTEN MET BETREKKING TOT MAATREGELEN WERK**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel omvat de bedragen die het Departement WSE ontvangt als gevolg van de terugvorderingen die gebeuren voor diverse van zijn beleidsmaatregelen. De redenen voor de terugvorderingen kunnen uiteenlopen. De rode draad is echter dat begunstigten onterecht een subsidie, premie ontvangen hebben of niet het juiste bedrag. De vorderingen hebben vooral betrekking op volgende maatregelen:

- de aanmoedigingspremies,
- het Vlaams zorgkrediet,
- Vlaamse ondersteuningspremie,
- Vlaams opleidingsverlof,
- DAC en GESCO's.

Kredietevolutie:**(duizend euro)**

	AO	TO	LO
BA 2023	755	0	0
Bijstellingen BO 2024	-92	0	0
BO 2024	663	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De geraamde ontvangst, voortvloeiend uit vorderingen in het kader van bovenvermelde maatregelen, daalt voor 2024 met 92 keuro ten opzichte van BA 2023, namelijk tot 663 keuro.

Voor de Vlaamse ondersteuningspremie verwachten we in 2024 een sterke daling van het aantal terugvorderingen ten opzichte van de voorgaande jaren. In 2022 en 2023 werd immers een inhaalbeweging gemaakt voor de terugvorderingen met betrekking tot de periode vanaf 1 juli 2016 tot 2021. Daardoor werden extra ontvangsten gerealiseerd. In 2023 zal deze inhaalbeweging volledig afgewerkt zijn.

JB0-9JDBTAD-OI - EUROPEES SOCIAAL FONDS (ESF)**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel bevat middelen die aangewend worden voor de uitvoering van de operationele doelstelling 11: 'Het werkgelegenheidsbeleid versterken met Europese fondsen'. Het bevat de kredieten die voortvloeien uit de vorderingen die het Departement Werk en Sociale Economie oplegt aan het ESF-agentschap vzw. Dit begrotingsartikel spijs aan uitgavenzijde begrotingsartikel JB0-1JDB4AD-WT, het ESF-begrotingsfonds.

Kredietevolutive:**(duizend euro)**

	AO	TO	LO
BA 2023	0	0	0
Bijstellingen BO 2024	0	0	0
BO 2024	0	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:**JB0-9JDBTAD-OW - EUROPEES SOCIAAL FONDS (ESF)****Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel bevat middelen die aangewend worden voor de uitvoering van de operationele doelstelling 11: 'Het werkgelegenheidsbeleid versterken met Europese fondsen'. Het bevat de vorderingen aan Vlaamse cofinanciering bij tussentijdse of eindafrekening van projecten die plaatsvinden in het kader van het ESF-programma. Dit begrotingsartikel spijs aan uitgavenzijde begrotingsartikel JB0-1JDB4AD-WT, het ESF-begrotingsfonds.

Kredietevolutive:**(duizend euro)**

	AO	TO	LO
BA 2023	0	1.000	0
Bijstellingen BO 2024	0	-500	0
BO 2024	0	500	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

De vorderingen aan Vlaamse cofinanciering bij de tussentijdse - of eindafrekening van projecten in het kader van het ESF-programma, worden bij BO 2024 500 keuro lager ingeschat dan bij BO 2023. Deze bijstelling van de raming naar beneden is toe te schrijven aan de lage realisatie in 2022.

*Uitgavenartikelen***JB0-1JDB2AA-WT - ONDERSTEUNING TEWERKSTELLINGSBELEID****Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel, gelinkt aan operationele doelstelling 10 'Het werkgelegenheidsbeleid onderbouwen met data en wetenschappelijke inzichten en de uitvoering van de digibanken', omvat de kredieten voor het uitvoeren van studies en onderzoek (o.m. het VIONA-arbeidsmarktonderzoeksprogramma), waaronder de Vlaamse deelname aan de onderzoeksopdracht van PIAAC (Programme for the International Assessment of Adult Competences), de financiering van het Steunpunt Werk (meerjarenprogramma 2021-2025) en het addendum bij de beheersovereenkomst van het Steunpunt voor de ontwikkeling van een geïntegreerd arbeidsmarktprojectiemodel op competentieniveau, en tot slot de deelname aan het LEED (Local Employment and Economic Development)-programma van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO).

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	1.312	1.665
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	233	233
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2024	1.545	1.898

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Het BA 2023-krediet bedroeg 1.312 keuro VAK en 1.665 keuro VEK. Het beschikbare krediet bij BO 2024 neemt toe met 233 keuro VAK/VEK en bedraagt als dusdanig 1.545 keuro VAK en 1.898 keuro VEK. Er keert 233 keuro VAK/VEK terug naar dit begrotingsartikel vanuit het toelage-artikel aan de SERV (JB0-1JDB2AY-IS). Deze middelen werden bij BO 2022 (28 keuro VAK en 9 keuro VEK) en BO 2023 (205 keuro VAK en 224 keuro VEK) gecompenseerd naar het toelage-artikel van de SERV voor de financiering van de informaticakosten in de testfase van de werkbaarheidsmonitor (2022) en de eigenlijke uitvoering van de werkbaarheidsmonitor (2023). Aangezien er in 2024 geen werkbaarheidsmonitor is, keren de middelen terug naar het oorspronkelijke begrotingsartikel.

	(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van JB0-1JDB2AY-IS	233	233	Terugzetten middelen werkbaarheidsmonitor
TOTAAL	233	233	

JB0-1JDB2AD-WT - EUROPEES SOCIAAL FONDS (ESF)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat middelen die aangewend worden voor de uitvoering van de operationele doelstelling 11: 'Het werkgelegenheidsbeleid versterken met Europese fondsen'. Via ESF-projecten willen we op een innovatieve manier uitdagingen op de arbeidsmarkt aanpakken. Daarnaast bevordert ESF ook het uitwisselen en leren over de grenzen heen via transnationale oproepen.

In 2024 zal dit begrotingsartikel uitvoering geven aan het ESF+ operationeel programma (OP) 2021-2027, door middel van Vlaamse cofinanciering. Dit OP focust zich op de volgende prioriteiten:

- het versterken van de toegang tot de arbeidsmarkt
- levenslang leren

- actieve inclusie
- werkbare jobs
- inclusief ondernemen en sociale innovatie

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	20.598	27.114
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	4.114	-8.220
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2024	24.712	18.894

Bij begrotingsopmaak 2024 neemt het ESF-budget toe met 4.114 keuro VAK. Deze middelen zullen worden ingezet voor de uitvoering van de oproep 'Inclusieve ondernemingen'. Deze oproep kadert in prioriteit 2 van het ESF+ programma 2021-2027. De 4.114 keuro VAK zal ook in 2025 op dit begrotingsartikel blijven staan voor de cofinanciering van de werking inclusieve ondernemingen.

Het nodige VEK-budget daarentegen daalt met 8.220 keuro. De lagere VEK-behoefte in 2024 t.o.v. de vorige jaren is toe te schrijven aan het feit dat er in 2024 geen sprake meer is van een overlap tussen het oude OP 2014-2020 – waarvan de projecten verlengd werden tot eind 2023 – en het nieuwe OP ESF+ 2021-2027 en het feit dat het nieuwe OP ESF+ 2021-2027 nog in de opstartfase zit.

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

	(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar JB0-1JDB2IB-WT	0	-2.598	Compensatie vanuit ESF naar sectorfondsen voor opvangen VEK-tekort
Naar JB0-1JBB2AB-PR	0	-3.594	Naar Provisie Werk - terugzetten compensatie VEK bij BO 2021
Van JB0-1JDB2IC-WT	4.114	0	Van Focus op Talent voor Vlaamse cofinanciering voor Inclusieve Ondernemingen (ESF)
Naar JB0-1JDB2IC-WT	0	-2.028	Naar Focus op Talent - terugzetten compensatie VEK bij BA 2021
TOTAAL	4.114	-8.220	

Het VAK-krediet, nodig voor de oproep 'Inclusieve ondernemingen' namelijk 4.114 keuro, wordt overgezet naar dit begrotingsartikel vanuit de middelen die voorbestemd zijn voor de initiatieven die kaderen binnen Focus op talent (JB0-1JDB2IC-WT). Deze middelen zullen in 2025 ook nog op dit begrotingsartikel blijven staan.

Aangezien er in 2024 minder VEK nodig is dan de voorgaande jaren, wordt in totaal 5.622 keuro VEK terug gezet naar de provisie werk (3.594 keuro) en de middelen Focus op talent (2.028 keuro), vanwaar er in 2021 VEK overgezet werd naar dit begrotingsartikel om tegemoet te kunnen komen aan de VEK-behoefte die zich hier toen voordeed.

Daarnaast wordt 2.598 keuro VEK herschikt naar de sectorfondsen om het VEK-tekort op te vangen dat zich voordoet in 2024 op begrotingsartikel JB0-1JDB2IB-WT.

JB0-1JDB2AD-IS - EUROPEES SOCIAAL FONDS (ESF)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat middelen die aangewend worden voor de uitvoering van de operationele doelstelling: 11 'Het werkgelegenheidsbeleid versterken met Europese fondsen'. Op dit begrotingsartikel worden de kredieten voorzien voor de Vlaamse cofinanciering, voor ESF-projecten waarvan de eindbegunstigden deel uitmaken van de Vlaamse consolidatiekring.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2024	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Het IS-artikel is bestemd voor de uitbetaling van subsidies aan begunstigden die deel uitmaken van de consolidatiekring. Op dit IS-artikel mogen tijdens begrotingsronde enkel budgetten voorzien worden voor uitgaven waarvan we met zekerheid de bestemming kennen (begunstigde, project, ...). Het is echter niet mogelijk vooraf vast te stellen welke begunstigden, die deel uitmaken van de consolidatiekring, een aanvraag zullen indienen voor oproepen in 2023.

We voorzien dan ook (nog) geen VAK- noch VEK-budget op dit artikel voor 2024. Aan de punctuele kredietbehoefte zal zo nodig tegemoet gekomen worden via flexibele herverdelingen vanuit JB0-1JDB2AD-WT.

JB0-1JDB2AH-WT - AMIF 2021-2027

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat de middelen die aangewend worden voor de uitvoering van de operationele doelstelling 11: 'Het werkgelegenheidsbeleid versterken met Europese fondsen'. Hierop worden de kredieten voor de Vlaamse cofinanciering, voor projecten van het Fonds voor Asiel, Migratie en Integratie (AMIF) onder het OP 2021-2027, voorzien.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2024	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Er wordt noch VAK noch VEK voorzien op dit artikel bij BO 2024.
De concrete kredietbehoefte zal pas voldoende duidelijk worden in de loop van 2024 buiten begrotingsronde, waardoor zowel het VAK- als VEK-krediet zal herverdeeld worden vanuit het begrotingsartikel SJ0-1SFC2DA-WT (ABB).

JB0-1JDB2AH-IS - AMIF 2021-2027**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel bevat middelen die aangewend worden voor de uitvoering van de operationele doelstelling 11: 'Het werkgelegenheidsbeleid versterken met Europese fondsen'. Op dit begrotingsartikel worden de kredieten voorzien voor de Vlaamse cofinanciering voor AMIF-projecten waarvan de eindbegunstigden deel uitmaken van de Vlaamse consolidatiekring.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2024	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Het IS-artikel is bestemd voor de uitbetaling van subsidies aan begunstigden die deel uitmaken van de consolidatiekring. Op dit IS-artikel mogen tijdens begrotingsronde enkel budgetten voorzien worden voor uitgaven waarvan we met zekerheid de bestemming kennen (begunstigde, project, ...). Het is echter niet mogelijk vooraf vast te stellen welke begunstigden, die deel uitmaken van de consolidatiekring, een aanvraag zullen indienen voor oproepen in 2023.

We voorzien dan ook (nog) geen VAK- noch VEK-budget op dit artikel voor 2024. Aan de punctuele kredietbehoefte zal zo nodig tegemoet gekomen worden via flexibele herverdelingen vanuit JB0-1JDB2AH-WT.

JB0-1JDB2AY-IS - SERV**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel bevat middelen die aangewend worden voor de uitvoering van de operationele doelstelling 8: 'Transities en transformaties op de arbeidsmarkt ondersteunen'.

Het gaat hier om een toelage die uitbetaald wordt aan de SERV voor dienstverlening die zij verstrekken op vraag van het Departement Werk en Sociale Economie.

Het begrotingsartikel van de SERV bevat twee terugkerende of vaste uitgaven:

- de werkbaarheidsmonitor, een monitoringsinstrument voor de opvolging van de algemene en voor sommige sectoren sectorale werkbaarheid. StIA

(Stichting Innovatie en Arbeid) staat hierbij binnen de SERV zelf in voor de loonkosten van de onderzoekers en de logistieke ondersteuning. De bevraging vindt in principe om de vier jaar plaats.

- de inbedding van drie intersectorale adviseurs binnen de studiedienst van de SERV (zie ook bespreking begrotingsartikel JB0-1JDB2IB-WT).

Daarnaast kreeg de SERV bij begrotingsaanpassing 2023 eenmalig middelen voor:

- de ontwikkeling van de website Werkbaar Werk door StIA
- de organisatie van een evenement Werkbaar Werk door StIA

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	546	546
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	-285	-285
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2024	261	261

Bij begrotingsopmaak 2024 daalt het krediet op dit begrotingsartikel met 285 keuro. De middelen voor de werkbaarheidsmonitor en de 2 eenmalige initiatieven, namelijk: ontwikkeling website werkbaarwerk.be en evenement werkbaar werk, vloeien terug naar de begrotingsartikelen waar ze initieel vandaan kwamen. Dit betekent dat voor 2024 enkel de middelen voor de intersectorale adviseurs achterblijven op dit begrotingsartikel.

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

	(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar JB0-1JDB2CH-WT	-22	-22	Terugzetten eenmalige middelen meerkost werkbaarheidsmonitor
Naar JB0-1JDB2AA-WT	-233	-233	Terugzetten middelen werkbaarheidsmonitor
Naar JB0-1JDB2IC-WT	-7	-7	Terugzetten eenmalige middelen website werkbaarwerk.be
Naar JB0-1JDB2IC-WT	-23	-23	Terugzetten eenmalige middelen evenement werkbaar werk
TOTAAL	-285	-285	

Aangezien in 2023 een werkbaarheidsmonitor uitgevoerd werd, staat er in 2024 geen werkbaarheidsmonitor op het programma. De corresponderende middelen (233 keuro en 22 keuro eenmalige middelen) worden bij begrotingsopmaak 2024 dan ook teruggezet naar de begrotingsartikelen vanwaar ze afkomstig waren. Respectievelijk gaat het om JB0-1JDB2AA-WT 'Ondersteuning tewerkstellingsbeleid' en JB0-1JDB2CH-WT 'Tewerkstellingsprogramma's en aanwervingsincentives voor langdurig werkzoekenden'.

Ook de eenmalige middelen die bij begrotingsaanpassing 2023 toegekend werden voor de ontwikkeling van de website werkbaarwerk.be (7 keuro) en het evenement werkbaar werk (23 keuro), keren terug naar het begrotingsartikel vanwaar deze middelen oorspronkelijk kwamen, namelijk Focus op talent (JB0-1JDB2IC-WT).

JB0-1JDB4AD-WT - EUROPEES SOCIAAL FONDS (ESF)**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel bevat middelen die aangewend worden voor de uitvoering van de operationele doelstelling 11: 'Het werkgelegenheidsbeleid versterken met Europese fondsen'. Het bevat het begrotingsfonds van ESF dat aan ontvangstenzijde gelinkt is aan de ontvangstenartikels JB0-9JDBTAD-OW en JB0-9JDBTAD-OI.

Op het ontvangstenartikel JB0-9JDBTAD-OW landen de terugvorderingen op de Vlaamse cofinanciering naar aanleiding van de tussentijdse of eindafrekening van ESF-projecten OP 2014-2020 en OP 2021-2027.

Daarnaast wordt dit begrotingsartikel gevoed vanuit ontvangstartikel JB0-9JDBTAD-OI, waarop de middelen staan die door het Departement Werk en Sociale Economie teruggevorderd worden van het ESF-agentschap vzw.

Via dit begrotingsfonds kunnen de ontvangsten opnieuw worden ingezet binnen het operationeel programma ESF+ 2021-2027.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	10.902	13.713
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-821	-52
BO 2024	10.081	13.661

De afschaffing van de VAK-ruiter op het gesplitst krediet van ESF (JB0-1JDB2AD-WT) in 2022, ging gepaard met de afspraak dat deze vermindering van het beschikbare krediet voor Vlaamse cofinanciering, diende opgevangen te worden met de middelen die beschikbaar zijn op het begrotingsfonds.

De kredietbehoefte voor de Vlaamse cofinanciering voor het ESF+ programma 2021-2027 bedraagt in 2024 34.793 keuro VAK.

Die kredietbehoefte wordt ten belope van 20.598 keuro VAK beantwoord met de middelen beschikbaar op begrotingsartikel JB0-1JDB2AD-WT.

Daarnaast wordt 4.114 keuro VAK overgezet van de middelen voor 'Focus op talent' (JB0-1JDB2IC-WT) naar het begrotingsartikel van ESF (JB0-1JDB2AD-WT) voor de uitvoering van de oproep 'Inclusieve ondernemingen'.

De overige 10.081 keuro VAK zal – conform de afspraak – opgenomen worden uit het begrotingsfonds, om te kunnen voldoen aan de kredietbehoefte voor de Vlaamse cofinanciering van de ESF-projecten in 2024.

Tegenover deze VAK-behoefte, staat een VEK-behoefte van 13.661 keuro.

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

	(duizend euro)		
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Minder benodigd VAK-krediet	-821	0	
Minder benodigd VEK-krediet	0	-52	
TOTAAL	-821	-52	

Het VAK-budget dat in 2024 opgenomen zal worden op het begrotingsfonds, namelijk 10.081 keuro, ligt 821 keuro lager dan het bedrag van 10.902 keuro

waarvan bij BA 2023 werd aangegeven dat dit in 2023 zou opgenomen worden uit het begrotingsfonds.

Analoog ligt de 13.661 keuro VEK, waarvan we voorzien dat die in 2024 zal opgenomen worden uit het begrotingsfonds, 52 keuro lager dan de 13.713 keuro VEK waarvan verwacht wordt dat deze zal opgenomen worden uit het begrotingsfonds in 2023.

VI. BELEIDSVELD COMPETENTIES

1. ISE COMPETENTIES

1.1 Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement

Het geheel van acties onder dit structuurelement valt terug te brengen tot de overkoepelende doelstelling 'Sterkere loopbanen binnen een stimulerend leerklimaat' (zie hoger⁴⁷).

Als indicator verbonden aan deze ISE voegen we de opleidingsdeelname toe van de bevolking tussen 25 en 64 jaar. Deze heeft een waarde van 10,7% voor de 4-weken indicator formele en non-formele opleidingsdeelname in 2022, een waarde van 22,4% voor de 12-maanden indicator formele en non-formele opleidingsdeelname in 2022, en 48% voor de 12-maanden indicator formele, non-formele en informele opleidingsdeelname in 2016. Meer informatie kan gevonden worden in bijlage XI.

1.2 Operationele doelstellingen

OD 13: Een vraag- en toekomstgericht opleidingsaanbod garanderen voor iedereen

We faciliteren een toekomstgericht en kwaliteitsvol opleidingsaanbod met veel aandacht voor (basis)geletterdheid, taal, 21ste-eeuwse, loopbaan-, STEM- en digitale (basis)vaardigheden. Een goede aansluiting van de opleidingen op wat de arbeidsmarkt vraagt, en passend in het loopbaanperspectief van de burger, is van cruciaal belang om een hoge werkzaamheidsgraad te bereiken. Daarom brengen we vorming dicht bij het bedrijfsleven. Maar we zetten ook in op een transparant en overzichtelijk opleidingsaanbod en op het zichtbaar maken en valoriseren van verworven competenties.

Opleidingsaanbod VDAB

- In lijn met het VESOC-Werkgelegenheidsakkoord 'Iedereen nodig, iedereen mee' werkt VDAB in 2024 voort aan een groeipad voor maatgerichte opleidingen met focus op **face-to-face-opleidingen en knelpuntberoepen**. VDAB blijft inzetten op bekendmaking en toeleiding naar het bestaande aanbod, onder meer via investeringen in opleidingsinfrastructuur en brede communicatie-acties.
- Het Werkgelegenheidsakkoord voorziet bovendien in een **knelpuntpremie die tot doel heeft om niet-beroepsactieven te stimuleren** om een langdurige knelpuntopleiding te volgen en nadien aan de slag te gaan in een duurzame tewerkstelling. In de loop van 2023 heeft VDAB deze maatregel geoperationaliseerd. De doelgroep die beoogd wordt met deze premie zijn werkzoekenden die geen enkele vorm van inkomen hebben, die in de afgelopen twee jaar niet minimum drie maanden gewerkt hebben of geen opleiding succesvol voltooid hebben onder de leerplicht, en die zich engageren om een knelpuntopleiding van minimum drie maanden te volgen.

⁴⁷ SD 2: Sterkere loopbanen binnen een stimulerend leerklimaat.

De premie wordt toegekend voor opleidingen die zijn gestart tussen 1 september 2023 en 31 oktober 2024. Nadien wordt een uitgebreide evaluatie voorzien om na te gaan in welke mate deze premie een succes was en of er eventuele bijsturingen nodig zijn.

- In de toeleiding naar het opleidingsaanbod blijft VDAB aandacht hebben voor de vele **knelpunten in de zorg**. Via communicatiecampagnes en nieuwe digitale infopakketten en beroepenfilms draagt VDAB bij aan een positieve beeldvorming rond de beroepen in zorg en welzijn. Competentieversterking blijft één van de belangrijkste middelen om de brug te maken naar de vele openstaande vacatures. Het aanbod, recent verruimd met nieuwe knelpuntberoepen zoals ergotherapie en begeleider in de sociale economie, wordt het komende jaar ook in meer flexibele vormen aangeboden. Zo is er voor klanten met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt meer en meer aanbod met extra remediëring rond onder andere taal, digitale en rekenkundige competenties.
- Er is daarbij bijzondere **aandacht voor de tekorten in de kinderopvang**, zowel voor baby's-peuters als in de buitenschoolse kinderopvang. Er werd in 2023 reeds werk gemaakt van vertraagde opleidingen met extra remediëring na afronding van de ESF-projecten i.s.m. de CVO's. Dit aanbod wordt in 2024 uitgerold met als doel meer en goed gekwalificeerde mensen toe te leiden naar de kinderopvang. VDAB maakt de brug met de openstaande vacatures door gericht jobevents in te zetten na of kort voor het afronden van opleidingen. Ook zet VDAB verder in op het gebruik van EVC om de toeleiding te verhogen. Er is regelmatige afstemming met de sector, o.m. in het kader van beeldvorming en het structureel instroomkanaal (#kiesvoordekinderopvang).
- Aanvullend op het opleidingsaanbod in de opleidingscentra investeert VDAB sterk in **mobiele infrastructuur**. Hiermee zet VDAB steeds meer in op mobiele infosessies, oriënteringen en opleidingen die inspelen op de concrete behoeften van bedrijven en sectoren. Voorbeelden van investeringen in mobiele infrastructuur zijn de horecatrailer, techniektrailer, poetsmobiel, de mobiele units onderhoudstechnieken en de zorgmobiel. De doelstelling hierbij is om samen met werkgevers en lokale stakeholders zo gericht mogelijk mensen te informeren, oriënteren en op te leiden naar specifieke knelpuntberoepen.
- VDAB investeert ook in 2024 in het consolideren, uitbreiden en beter ontsluiten van het **digitaal opleidingsaanbod** (online leermodules, workshops, webinars en digitale infosessies). Dit doet VDAB in maximale samenwerking en afstemming met partners. Via een herverdeling van relancemiddelen werden hiertoe bijkomende budgetten ter beschikking gesteld voor de periode 2023-2025.
- Het **model van de mastercampussen** kadert binnen een bredere vestigingsstrategie van VDAB die verder vorm krijgt en wordt bijgestuurd vanuit de inzichten verworven tijdens de coronaperiode en het hybride werken. Zo wordt digitaal gewerkt waar mogelijk en face-to-face daar waar het een meerwaarde heeft. Daarnaast worden alle VDAB-gebouwen de komende jaren maximaal energieneutraal gemaakt.
De mastercampus van VDAB biedt naast bemiddelingsactiviteiten ook opleidingskansen aan zowel werkzoekenden als werknemers, leerlingen en studenten, leerkrachten, bedrijven, sectoren en kennisinstellingen. De opleidingen vinden plaats binnen een moderne en didactisch uitgeruste infrastructuur die wordt gedeeld met diverse partners (Syntra, scholen, centra voor volwassenenonderwijs en sectoren). Het model van mastercampussen laat toe het aanbod te verbreden én innovatieve leeromgevingen te creëren.

Met de T2-campus in Genk werd het model van de mastercampus in de provincie Limburg al in de praktijk gebracht. VDAB voorziet in de komende jaren ook mastercampussen in de andere provincies. In de loop van 2024 zal gestart worden met de bouwwerken van de mastercampus in Roeselare.

- Vanuit het Talenplan (zie hoger⁴⁸) zetten we in op **geïntegreerde (opleidings)trajecten**: trajecten waarbij taal en technische competentieversterking en/of tewerkstelling geïntegreerd worden aangeboden.

Het opleidingsaanbod zichtbaar maken

- In 2024 voorziet VDAB de uitrol van het **digitaal opleidingsplatform**.⁴⁹ Het ontwikkelen van een geavanceerd opleidingsplatform heeft tot doel een aantrekkelijke en gebruiksvriendelijke website te creëren die burgers efficiënt naar het passende opleidingsaanbod leidt. Achterliggend zal er een catalogus worden opgezet waarin het aanbod beheerd kan worden op basis van de behoeften van opleidingsverstrekkers.

(Verworven) competenties zichtbaar maken

We zetten volop in op het **zichtbaar maken en attesteren van vaardigheden en competenties** op de arbeidsmarkt en doen hiervoor beroep op een gedeelde verantwoordelijkheid van leerlingen, werkenden, werkzoekenden, opleiders en werkgevers.

- Zoals hoger⁵⁰ aangegeven zal VDAB vanaf 2024 binnen een gesloten ESF-oproep van start gaan met een nieuw instrument voor ongekwalificeerde jongeren: de **leerjobs**. De leerjob is een begeleid ervaringstraject in een onderneming gericht op het verwerven van de competenties van een beroepskwalificatie. De beroepskwalificatie kan worden behaald door het afleggen van een EVC-assessment. Hiermee bouwen we een zinvol en efficiënt EVC-beleid binnen het beleidsdomein Werk verder uit.
- **Competent** vormt de standaardtaal voor beroepen en competenties op de arbeidsmarkt. In 2024 zet VDAB in op volgende acties gerelateerd aan de doorontwikkeling van Competent:
 - Het up-to-date houden van de beroepen en competenties beschreven in Competent, waarbij de arbeidsmarkt gescand wordt op nieuwe ontwikkelingen. Hierbij wil VDAB extra aandacht besteden aan soft skills, green skills en digital skills.
 - Het vergroten van de wendbaarheid van Competent door – naast de sectorale input – in te zetten op het AI-driven maken van Competent. Hierdoor kan VDAB sneller inspelen op vraag en aanbod vanuit de arbeidsmarkt en een proactieve dienstverlening aanbieden.
 - Het gebruiksvriendelijk ontsluiten van de data in Competent door het bouwen van een extra communicatie-laag bovenop de standaard.

⁴⁸ OD 1 Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden – luik 'Werk als hefboom tot inburgering en integratie'

⁴⁹ Deze actie kadert binnen het RRF.

⁵⁰ OD 1 Het activeringsbeleid versterken en elke werkzoekende een aanbod op maat bieden – Competentieversterkende trajecten

Gezien VDAB een transitieperiode tegemoet gaat waarin een oude en nieuwe versie van de Competentdatabank tijdelijk naast elkaar gebruikt worden in de dienstverlening en gezien de nieuwe versie een dynamische standaard betreft, zal in 2024 gewerkt worden op het converteren van data tussen de verschillende versies van de standaard.

OD 14: De stap zetten naar een individuele leer- en loopbaanrekening

We bevorderen een cultuur van levenslang leren en stimuleren de leerbereidheid zodat burgers mee zijn met de verschillende transformaties die plaatsvinden en hun talenten maximaal ontplooiën en inzetten op de werkvloer.

Om een (individuele) leercultuur aan te moedigen, (financiële) drempels voor opleiding weg te werken en mensen via competentieversterking beter te beschermen tegen kwalificatieveroudering, werkten we een individuele leer- en loopbaanrekening uit, die verder zal vormgegeven worden als een persoonsvolgend ontwikkelbudget.⁵¹ We vertrekken in deze vanuit de rechten en de incentives die vandaag al bestaan om opleiding te volgen.

Opleidingsincentives uitrollen

- Met de **overheidsopdracht 'Leergoesting'** willen we door begeleiding en interventies op het niveau van de leeractiviteit én op het niveau van de context, de autonome motivatie tot leren bij medewerkers vergroten en hun duurzame inzetbaarheid op de arbeidsmarkt verhogen. De (deels hertekende) opdracht omvat naast het begeleiden van kmo's in Vlaanderen bij het optimaliseren van concrete leeractiviteiten o.b.v. wetenschappelijk onderbouwde hefboomen, nu ook het bevorderen van het leerklimaat van de organisatie door het gericht beïnvloeden van factoren die volgens wetenschappelijk onderzoek gelinkt zijn aan het leerklimaat. De gunning is voorzien voor het eerste kwartaal van 2024. Gelijktijdig zal een evaluatiestudie opgestart worden.
- We onderzoeken de mogelijkheden voor de continuering van de uitgifte van de **opleidingscheques**⁵² en passen desgevallend de regelgeving aan. Samen met relevante stakeholders zoals bv. gebruikers, opleidingsverstrekkers, sociale partners, etc. denken we ook verder na over de toekomst van dit instrument. Dit wordt geconcretiseerd in de vorm van een conceptnota aan de Vlaamse Regering.
- Het **experiment van het 'gemeenschappelijk initiatiefrecht'**⁵³ dat in het kader van "Alle Hens aan dek" gelanceerd werd, wordt in uitvoering van het VESOC-werkgelegenheidsakkoord tijdens het schooljaar 2023-2024 voortgezet. Het contingent Vlaams opleidingsverlof wordt verdubbeld als de werknemer zowel opleidingen volgt op eigen initiatief als op suggestie van de werkgever. Dat betekent dat de werknemer ook gedurende schooljaar 2023-2024 maximum 125 uur afwezig mag zijn voor opleidingen die hij zelf kiest, en maximum 125 uur voor opleidingen op voorstel van de werkgever. Een evaluatie van het experiment loopt en zal deel uitmaken van het jaarlijkse

⁵¹ Deze actie kadert binnen het RRF.

⁵² Zie ook begroting: JBO-1JFB2FB-WT, p.109.

⁵³ Deze actie kadert binnen het RRF.

Zie ook begroting: JBO-1JFB2FB-WT, p.109

evaluatie­rapport over de Vlaamse opleidingsincentives (zie volgende paragraaf). Rekening houdend met de conclusies van deze evaluatie wordt de maatregel indien wenselijk verankerd.

- De hervorming van de opleidingsincentives in 2019 wordt – sinds 2020 – opgevolgd met jaarlijkse evaluatie­rapporten. In maart 2024 wordt het inmiddels vierde jaarrapport gepubliceerd. Dit rapport wordt aangevuld met een **beleidsevaluatie van de hervormde Vlaamse opleidingsincentives**.
- Net zoals in de voorbije jaren voorzien we ook in 2024 een **jaarlijkse monitoring** van de opleidingsinspanningen van de werkgevers en opleidingsdeelname van de werknemers.

Naar een individuele leer- en loopbaanrekening

- Sinds september 2023 kunnen burgers hun '**opleidingstegoed**' - een gepersonaliseerd overzicht Vlaamse opleidingsincentives – raadplegen op 'Mijn Burgerprofiel'. We onderzoeken de uitbreiding van dit opleidingstegoed met bijkomende incentives, zoals bijvoorbeeld incentives vanuit het beleidsdomein Onderwijs.

Daarnaast finaliseren we de derde fase, waarin we een harmonisering van opleidingsincentives en de overdraagbaarheid van opleidingsrechten onderzoeken. Dit zal uitmonden in een **conceptnota in het voorjaar van 2024**.

We stemmen maximaal af met de federale overheid bij hun ontwikkeling van een Individual Learning Account, om te garanderen dat dit project additioneel is aan het Vlaamse initiatief.

- In uitvoering van de relancemaatregelen bieden we werkenden met een **competentiecheck**⁵⁴ een breed toegankelijke digitale tool aan om hen inzicht te geven in hun competenties. De tool maakt ook zichtbaar in welke mate de huidige competenties beantwoorden aan wat nodig is voor het huidige beroep, voor de beroepen uit de huidige sector en voor de beroepen over de arbeidsmarkt heen.

In het voorjaar van 2023 werd de tool 'De competentiecheck' (<https://competentiecheck.vdab.be/>) gelanceerd. Daarvoor werd een eerste maal in maart en een tweede maal vanaf mei een communicatiecampagne uitgerold. De tool heeft ondertussen al enkele updates gekregen.

Richting 2024 zal er verder gewerkt worden aan de communicatie en de tool. Wat betreft communicatie willen we zo ook meer loopbaanbegeleiders (en andere stakeholders informeren en ertoe aanzetten met de tool aan de slag te gaan.

OD 15: Levenslang leren stimuleren en nieuwe leerwegen verkennen

Voor een kennismaatschappij is een adaptief systeem van continu en levenslang leren onontbeerlijk. Met het Partnerschap Levenslang Leren werken we aan zo'n nieuw en toekomstbestendig leersysteem en aan een algemene mentaliteitsverandering rond levenslang leren, waarbij leven, leren en werken dynamisch op elkaar afgestemd zijn. We gaan op zoek naar innovatieve leermethoden die mensen in staat stellen om toekomstige veranderingen de baas te kunnen.

⁵⁴ Deze actie kadert binnen het RRF.

Leren op de werkvloer wordt een belangrijk principe doorheen de gehele loopbaan zowel voor leerlingen, werkzoekenden als werkenden, werknemers en ondernemers. We zetten actief in op duaal leren en werkplekleren zodat mensen competenties kunnen verwerven in verschillende leeromgevingen en reële werkervaring opdoen in (studie)trajecten, in samenwerking met Onderwijs. We voorzien hiervoor de nodige incentives. We zetten in op mogelijkheden voor werkenden om zich te kwalificeren en ondersteunen de uitrol van de opportuniteiten van beroepskwalificerende opleidings- en EVC-trajecten.

Duaal leren

Samen met mijn collega bevoegd voor Onderwijs zetten we in op **duaal leren als volwaardige leerweg**. In samenwerking met het beleidsdomein Onderwijs versterken we duaal leren en maken we werk van optimalisaties via gezamenlijke initiatieven, zowel op het niveau van het secundair onderwijs als van het volwassenenonderwijs. We werken hiervoor nauw samen met het Vlaams Partnerschap Duaal Leren.

- Het Departement WSE faciliteert jaarlijks, in samenwerking met AHOVOKS, het selectieproces van nieuwe duale opleidingen, met name structuuronderdelen voor het secundair onderwijs en opleidingsprofielen voor het volwassenenonderwijs. Die komen binnen de sectorale partnerschappen duaal leren tot stand vanuit consensus tussen sector en onderwijsverstrekkers.
- Jaarlijks beoordeelt het Departement WSE (naast Onderwijsinspectie en Ahovoks) de curriculumdossiers van duale structuuronderdelen, waarin de bepalingen voor de werkplekcomponent zijn opgenomen.
- Als werkplekregisseur bevorderen we de kwaliteit en de kwantiteit van leerwerkplekken voor duaal leren binnen het secundair én het volwassenenonderwijs en volgen we de duale addenda bij de sectorconvenants op. We streven hierbij naar innovatie en groei.
- Het Departement WSE ondersteunt het Vlaams Partnerschap Duaal Leren in zijn werking en in de actualisatie (bv. op basis van adviezen) en uitvoering van zijn actieplan, naast 20 sectorale partnerschappen duaal leren. Ook ondernemingen zonder sectoraal partnerschap worden door DWSE ondersteund.

In uitvoering van het Vlaams Regeerakkoord, waarin werd afgesproken om een volledige duale leerweg te voorzien, onderzoeken we de mogelijkheden van een versterkt aandeel werkplekleren in het **hoger onderwijs** en baseren ons op de beleidsaanbevelingen vanuit de ESF-projecten, het 'Lerend Netwerk duaal leren in volwassenenonderwijs en hoger onderwijs bis', en (informele) adviezen vanuit het Vlaams Partnerschap Duaal Leren, VLOR en sectorale partners.

Kwalificerend werkplekleren

- De **premies kwalificerend werkplekleren voor ondernemingen en de leerlingenpremie alternerende opleidingen** gingen op 1 september 2023 van start.⁵⁵ Deze premies vervangen de mentorkorting, de start- en stagebonus en de doelgroepvermindering voor deeltijds werkende jongeren uit het deeltijds beroepsonderwijs. We monitoren het gebruik van de nieuwe premies.

⁵⁵ Zie ook begroting: JBO-1JFB2FE-WT, p.113.

- Op 1 september 2023 ging het aangepaste regelgevend kader in voege waardoor een organisatie bevoegd kan worden om een **erkende beroepskwalificerende opleiding of erkend EVC-traject aan te bieden voor een deelkwalificatie**. In 2024 zetten we in op het creëren van een aanbod en het in de markt zetten van deze beroepskwalificerende trajecten (BKT's) op basis van deelkwalificaties. We maken BKT's beter bekend en promoten de maatschappelijke meerwaarde ervan via succesverhalen. Samen met het beleidsdomein onderwijs werken we een gedifferentieerde strategie uit om potentiële toeleiders naar EVC-testcentra gericht te informeren en te motiveren. We bekijken samen met het beleidsdomein Onderwijs ook hoe we de regelgeving of het systeem kunnen optimaliseren om het gebruik te versterken.

Partnerschap Levenslang Leren

- Om de synergieën en samenwerking in het kader van levenslang leren te versterken, worden de werkzaamheden van het **Partnerschap Levenslang Leren**, in 2020 **opgericht binnen de beleidsdomeinen Werk, Onderwijs en Economie**, gecontinueerd.

Het Partnerschap Levenslang Leren bouwt aan een duurzamer, toekomstbestendig leersysteem om tot een lerende samenleving te komen. Het Partnerschap Levenslang Leren en haar leden nemen een actieve rol op bij het uitdragen van het actieplan Levenslang Leren en de ambities die daarin vervat zitten. In deze samenwerking bouwt het Partnerschap bruggen tussen de beleidsvelden Onderwijs en Werk door synergieën uit te werken en te bestendigen.

- Ook in 2024 staat het Expertisecentrum Innovatieve Leerwegen⁵⁶, in samenwerking met het Departement Onderwijs & Vorming, in voor de ondersteuning van het Partnerschap Levenslang Leren. We werken aan volgende acties, die in 2023 een aanvang hebben genomen:
 - het onderzoeksprogramma uitvoeren: onder andere onderzoek naar brugfiguren en een laagdrempelige gespreksmethodiek om moeilijk bereikbare doelgroepen te motiveren tot een leeractiviteit en onderzoek over informeel leren. We verfijnen ook het dashboard levenslang leren op basis van de resultaten van het onderzoek hierover;
 - het communicatieprogramma uitvoeren: onder andere via de website en via een inspiratiedag die het levenslang leren in Vlaanderen onder de aandacht brengen;
 - het uitvoeren van een mobiliserend project rond levenslang leren 'versnellen en opschalen van levenslang leren in Vlaanderen' in en met het veld, waarin ruimte is voor initiatieven gericht op connecteren, innoveren en inspireren en op het zichtbaar maken van bestaande initiatieven en praktijken.
 - Het voorbereiden van nieuwe flankerende acties i.k.v. het nieuwe Operationeel Programma van ESF ter versterking van het actieplan Levenslang Leren.
- Het partnerschap rondt in 2024 een visie-oefening af, waarin het drie thema's uitdiept (begeleiding burgers, begeleiding organisaties en governance van levenslang leren) richting de nieuwe legislatuur.

⁵⁶ Zie ook begroting: JBO-1JFB2FC-WT, p.111.

1.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

COMPETENTIES, MVG excl. DAB**(duizend euro)**

	VAK			VEK		
	BA 2023	evolutie	BO 2024	BA 2023	evolutie	BO 2024
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	78.512	985	79.497	77.341	2.156	79.497
Toelagen (interne stromen (IS))	186.161	2.624	188.785	186.161	2.624	188.785
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	264.673	3.609	268.282	263.502	4.780	268.282

Inhoudelijke toelichting evolutie:

Onder het Inhoudelijk Structuurelement 'Competenties' bevinden zich zes uitgavenartikelen: voor het Vlaams Opleidingsverlof en de Opleidingscheques, voor het Expertisecentrum Levenslang Leren, voor de Mentorkortingen, voor Kwalificerend Werkplekleren, en tenslotte voor "Opleidingen in uitvoering van VIA - VIVO". Daarnaast bevat dit ISE ook één toelage-artikel voor VDAB.

Dit ISE 'Competenties' is het enige ISE onder het beleidsveld 'Competenties'.

In paragraaf 1.3.1 worden alle bovenvermelde begrotingsartikels meer in detail besproken.

Het totale krediet voor dit ISE stijgt bij BO 2024 met 3.609 keuro VAK (+1,4%) en 4.780 keuro VEK (+1,8%) ten opzichte van BA 2023.

Enerzijds neemt het krediet op dit ISE toe als gevolg van de indexering van de kredieten van VDAB (+3.123 keuro VAK/VEK) en omwille van de financiering van het gemeenschappelijk initiatiefrecht (+4.342 keuro VAK/VEK).

Anderzijds werd 1.792 keuro VAK/VEK van de mentorkortingen overgezet naar de provisie 'Maatregelen voor de ondersteuning van het werkgelegenheidsbeleid' als geoormerkte buffer voor de startende maatregel kwalificerend werkplekleren, werd 500 keuro VAK/VEK van een compensatie die bij BA 2023 werd doorgevoerd, door VDAB teruggezet bij BO 2024 en werden twee eenmalige VAK-compensaties voor een totaal bedrag van 1.171 keuro vanuit het Expertisecentrum Levenslang Leren

teruggezet naar Focus op talent (800 keuro) en de aanwervingsincentives voor langdurig werkzoekenden (371 keuro).

Tenslotte daalt het beschikbare krediet van dit ISE met 500 keuro VAK/VEK omdat de relance-maatregel 'Verruimde Stagebonus' op het einde van schooljaar 2022-2023 afloopt.

1.3.1 Departement

Uitgavenartikelen

JB0-1JFB2FB-WT - BETAALD EDUCATIEF VERLOF + START-EN STAGEBONUS

Korte inhoud begrotingsartikel:

De middelen op dit begrotingsartikel kaderen in de operationele doelstelling OD 14: 'De stap zetten naar een individuele leer- en loopbaanrekening'.

Op dit moment bevat dit begrotingsartikel middelen voor:

Start- en stagebonus

De start- en stagebonussen waren premies voor respectievelijk jongeren (startbonus) en werkgevers (stagebonus). Deze werd vanaf 1 september 2023 geïntegreerd in een nieuwe maatregel "Kwalificerend werkplekleren" (cfr. toelichting begrotingsartikel JB0-1JFB2FE-WT). Bijgevolg werd de lopende maatregel start- en stagebonus met ingang van het schooljaar 2023-2024 stopgezet.

In het kader van de relancemaatregel "verruimde stagebonus" hebben werkgevers die een stageplaats bieden aan een leerling die bij de eerste aanvraag ouder is dan 18 jaar recht op een stagebonus. Deze maatregel wordt gefinancierd met REACT-EU middelen en loopt tot einde schooljaar 2022-2023.

Vlaams Opleidingsverlof

Het Vlaams Opleidingsverlof ondersteunt werknemers volgens het decreet van 12 oktober 2018 om werken en leren te combineren. Werknemers uit de privésector mogen op het werk afwezig zijn met behoud van loon om een erkende opleiding te kunnen volgen. Na de opleiding kan de werkgever een forfaitair bedrag (21,30 euro per goedgekeurd opleidingsuur) terugbetaald krijgen als compensatie.

In het kader van de vele initiatieven om de opleidingsdeelname te stimuleren, wordt het gemeenschappelijk initiatiefrecht (een relancemaatregel in het schooljaar 2021-2022), waarbij ook de werkgever het initiatief kan nemen om de werknemer een opleiding te laten volgen die recht geeft op een tussenkomst vanuit het Vlaams Opleidingsverlof, doorgetrokken naar de schooljaren 2022-2023 en 2023-2024.

Opleidingscheques

De opleidingscheques zijn een Vlaamse maatregel sinds 2003. Deze maatregel werd hervormd en afgestemd met de andere Vlaamse opleidingsincentives conform

het VESOC-akkoord opleiding. De maatregel werd vanaf 1 september 2019 overgeheveld van VDAB naar het Departement Werk en Sociale Economie.

De opleidingscheque kan door kort- en middengeschoolden gebruikt worden om de helft van de directe kosten van arbeidsmarktgerichte opleidingen te betalen, tot een maximum van 250 euro.

Hooggeschoolde werknemers kunnen een opleidingscheque enkel aanvragen voor een loopbaangerichte opleiding die deel uit maakt van het persoonlijk ontwikkelingsplan dat de werknemer opgesteld heeft naar aanleiding van zijn loopbaanbegeleiding bij een erkend loopbaancentrum.

Kredietevolutive:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	64.955	64.955
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	2.342	2.342
<i>Andere bijstellingen</i>	-500	-500
BO 2024	66.797	66.797

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

Het benodigd krediet voor de start- en stagebonus wordt geraamd op 3.000 keuro per jaar. Vermits de start- en stagebonus vanaf 1 september 2023 werd geïntegreerd in de nieuwe maatregel kwalificerend werkplekieren voorzagen we bij BO 2023 nog een krediet van 2.000 keuro om het gedeelte 2023 van het schooljaar 2022-2023 te financieren. Dat krediet wordt bij BO 2024 overgezet naar kwalificerend werkplekieren (begrotingsartikel JB0-1JFB2FE-WT).

Aangezien de verruimde stagebonus op het einde van schooljaar 2022-2023 afloopt, voorzien we bij BO 2024 geen middelen meer voor deze maatregel.

Onder impuls van het gemeenschappelijk initiatiefrecht (cfr. supra: OD 14: : 'De stap zetten naar een individuele leer- en loopbaanrekening', luik 'Opleidingsincentives uitrollen') verwachten we voor het Vlaams Opleidingsverlof een stijging van het aantal aanvragen om een tussenkomst, waardoor de kredietbehoefte voor 2024 met 4.667 keuro toeneemt tot 64.824 keuro.

Voor de opleidingscheques dalen de geraamde uitgaven met 325 keuro ten opzichte van BA 2023, wat resulteert in een geraamd krediet van 1.973 keuro. Het aantal aanvragen zit wel in stijgende lijn maar nog niet op het niveau van vóór de coronajaren, zoals we bij BA 2023 nog verwachtten.

Voor de drie maatregelen samen komen de geraamde uitgaven daarmee op 66.797 keuro bij BO 2024, een stijging met 1.842 keuro in vergelijking met BA 2023.

	(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van JB0-1JBB2AB-PR	4.342	0	Financiering gemeenschappelijk initiatiefrecht VOV schooljaar 2023-2024, deel 2024
Naar JB0-1JFB2FE-WT	-2.000	-2.000	Heroriëntering start- en stagebonus naar kwalificerend werkplekieren

Van JB0-1JDB2CJ-WT	0	4.342	Financiering gemeenschappelijk initiatiefrecht VOV schooljaar 2023-2024, deel 2024
TOTAAL	2.342	2.342	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Stopzetting relance- maatregel verruimde stagebonus (REACT- EU)	-500	-500	Relance-maatregel verruimde stagebonus loopt af einde schooljaar 2022-2023
TOTAAL	-500	-500	

JB0-1JFB2FC-WT - EXPERTISECENTRUM INNOVATIEVE LEERWEGEN - LEVENSLANG LEREN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel omvat de structurele werkingskosten van het Partnerschap Levenslang Leren en de middelen voor de uitvoering van het actieplan levenslang leren 'Koers naar een Lerend Vlaanderen', zoals bekrachtigd door de Vlaamse Regering op 17/12/2021. Met andere woorden zijn dit de recurrente middelen die dienen om operationele doelstelling 15 te realiseren: 'Levenslang leren stimuleren en nieuwe leerwegen verkennen'.

Het Partnerschap Levenslang Leren bouwt aan een duurzamer, toekomstbestendig leersysteem om tot een lerende samenleving te komen. Het Partnerschap bouwt ook bruggen tussen de beleidsvelden Onderwijs en Werk door synergieën uit te werken en te bestendigen.

Het Expertisecentrum Innovatieve Leerwegen bij het Departement WSE staat in samenwerking met het Departement Onderwijs en Vorming in voor de ondersteuning van het Partnerschap Levenslang Leren.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2023	1.885	714
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	-1.171	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2024	714	714

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Jaarlijks wordt een totaalbudget van 714 keuro vastleggingskrediet op dit begrotingsartikel voorzien. 170 keuro hiervan wordt aangewend voor werkingsmiddelen en communicatie. 544 keuro wordt ingezet voor beleidsuitgaven. In de vooropgestelde planning worden hiermee 2 grote

onderzoeken verricht en een kleiner onderzoek voor een geraamd bedrag van 350 keuro. De resterende 194 keuro zullen worden aangewend voor flankerende beleidsuitgaven.

800 keuro vastleggingskrediet, afkomstig van Focus op Talent (FOT) werd in 2023 aangewend voor het mobiliserend project Levenslang Leren. Deze middelen gaan bij BO 2024 terug naar het artikel van Focus op Talent (JB0-1JDB2IC-WT).

Vanuit AWI werd bij BA 2023 eenmalig 371 keuro krediet overgeheveld voor de vastlegging van de overheidsopdrachten 'Brugfiguren, LLL-dashboard en werkveld LLL'. Dit bedrag wordt bij BO 2024 teruggezet naar AWI (JB0-1JDB2CH-WT).

(duizend euro)			
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar JB0-1JDB2CH-WT	-371	0	Terugzetting compensatie tewerkstellingsprogramma's & aanwervingsincentives voor drie overheidsopdrachten
Naar JB0-1JDB2IC-WT	-800	0	Terugzetting compensatie FOT voor overheidsopdracht mobiliserend project LLL
TOTAAL	-1.171	0	

JB0-1JFB2FD-WT - MENTORKORTINGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel draagt bij tot de realisatie van de operationele doelstelling OD 15: 'Levenslang leren stimuleren en nieuwe leerwegen verkennen'.

Werkgevers kunnen de doelgroepkorting voor mentors krijgen, als ze jongeren laten opleiden op de werkvloer door één of meerdere van hun werknemers die aan de voorwaarden voor mentor voldoen.

De mentorkortingen werden geïntegreerd in een nieuwe maatregel "Kwalificerend werkplekleren" die inging op 1 september 2023 (cfr. supra: OD 15: 'Levenslang leren stimuleren en nieuwe leerwegen verkennen', luik 'Kwalificerend werkplekleren'). Als gevolg daarvan werd de huidige maatregel mentorkortingen stopgezet op 1 juli 2023.

Kredietevolutie:

(duizend euro)		
	VAK	VEK
BA 2023	4.689	4.689
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	-4.637	-4.637
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2024	52	52

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Omdat werkgevers tot 3 jaar na datum alsnog de mentorkorting kunnen aanvragen, houden we bij BO 2024 wel rekening met uitgaven voor de mentorkorting n.a.v. achterstallen. We voorzien daarvoor nog een krediet van 52 keuro op dit begrotingsartikel.

Het vrijkomend krediet van 2.845 keuro wordt gecompenseerd naar kwalificerend werkplekieren.

De resterende 1.792 keuro zetten we over naar de provisie 'Maatregelen voor de ondersteuning van het werkgelegenheidsbeleid' als geormerkte middelen die ingezet kunnen worden indien de uitgaven voor kwalificerend werkplekieren hoger zouden oplopen dan de huidige raming.

(duizend euro)			
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar JB0-1JBB2AB-PR	-1.792	-1.792	Compensatie geormerkte buffer kwalificerend werkplekieren
Naar JB0-1JFB2FE-WT	-2.845	-2.845	Financiering kwalificerend werkplekieren
TOTAAL	-4.637	-4.637	

JB0-1JFB2FE-WT - KWALIFICEREND WERKPLEKIEREN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat middelen die aangewend worden voor de uitvoering van de operationele doelstelling 15: 'Levenslang leren stimuleren en nieuwe leerwegen verkennen'. Met de middelen op dit begrotingsartikel wordt uitvoering gegeven aan de maatregel kwalificerend werkplekieren, die is ingegaan op 1 september 2023. Deze maatregel brengt 4 reeds bestaande maatregelen samen:

- De start- en stagebonus
- De doelgroepvermindering voor de mentor
- De doelgroepvermindering voor leerlingen in een alternerende opleiding
- De doelgroepvermindering voor deeltijds werkende jongeren uit het beroepssecundair

De bestaande premies en kortingen werden geïntegreerd tot een nieuwe éénvormige premie voor ondernemingen die intensief werkplekieren in het kader van kwalificerende opleidingen faciliteren op hun werkvloer en daarvoor een opgeleide mentor aanstellen. Daarnaast wordt een premie voorzien voor leerlingen in alternerende opleidingen binnen het secundair onderwijs.

Kredietevolutie:

(duizend euro)		
	VAK	VEK
BA 2023	4.783	4.783
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	4.951	4.951
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2024	9.734	9.734

Aangezien in 2024 de maatregel een heel jaar loopt, stijgt het krediet voor het kwalificerend werkplekieren bij begrotingsopmaak 2024 met 4.951 keuro VAK en VEK tot een totaal beschikbaar bedrag van 9.734 keuro. De 4.951 keuro bestaat uit diverse compensaties vanuit de maatregelen die samengesmolten worden tot deze nieuwe maatregel.

Inhoudelijke toelichting kredietevolatie:

(duizend euro)			
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van JB0-1JDB2CA-WT	106	106	Compensatie vanuit de middelen voor doelgroepvermindering leerlingen alternerende opleiding en deeltijds werkende jongeren beroepssecundair onderwijs
Van JB0-1JFB2FB-WT	2.000	2.000	Compensatie vanuit de middelen voor start-stagenbonus
Van JB0-1JFB2FD-WT	2.845	2.845	Compensatie vanuit de middelen voor de mentorkortingen
TOTAAL	4.951	4.951	

Vanuit het begrotingsartikel JB0-1JDB2CA-WT wordt bij BO 2024 106 keuro gecompenseerd naar kwalificerend werkplekleren. Het gaat om middelen die vroeger aangewend werden voor de doelgroepvermindering voor leerlingen alternerende opleiding en deeltijds werkende jongeren beroepssecundair onderwijs. Bij BO 2023 werd reeds 125 keuro overgezet. Samen geeft dit een kredietherschikking van 231 keuro.

Vanuit de middelen voor start-stagebonus werd bij BO 2023 reeds 1000 keuro overgezet. Bij BO 2024 volgt nog een bedrag van 2000 keuro. Samen geeft dit een bedrag van 3000 keuro dat vloeit naar de nieuwe maatregel kwalificerend werkplekleren.

Tot slot worden ook middelen van de mentorkortingen overgezet naar dit begrotingsartikel. Bij BO 2023 ging het om 3.658 keuro en bij de begrotingsopmaak 2024 om 2.845 keuro. Samen geeft dit 6.503 keuro.

JB0-1JFB2FF-WT - OPLEIDINGEN IN UITVOERING VAN VIA - VIVO**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel bevat middelen die aangewend worden voor de uitvoering van de operationele doelstelling 15: 'Levenslang leren stimuleren en nieuwe leerwegen verkennen'.

Het Vlaams Intersectoraal Akkoord (VIA) en het Vlaams Werkgelegenheidsakkoord 2003-2004 bepaalden dat het opleidingsbeleid in de social profitsector versterkt dient te worden via sectorinstellingen, waarbij VIVO met de sectorale coördinatie wordt belast. Hieraan gevolggevend, omvat dit begrotingsartikel de kredieten die VIVO in deze coördinerende functie ondersteunen.

In het licht van het kerntakendebat bij de VDAB werd de maatregel in 2023 overgeheveld van VDAB naar Departement WSE.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	2.200	2.200
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2024	2.200	2.200

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

Net als in 2023 is er een VAK-/VEK-behoefte van 2.200 keuro voor de maatregel opleidingen in uitvoering van VIA - VIVO, in verderzetting van het akkoord tussen de VDAB en VIVO van 2008. Het beschikbare budget wijzigt dus niet.

JB0-1JFB2FY-IS - VDAB**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Op dit begrotingsartikel worden middelen voorzien opdat VDAB haar opdracht betreffende competentieversterking kan uitvoeren. VDAB voorziet naast middelen voor de interne werking van haar provinciale afdelingen ook nog middelen voor de maatregel IBO en andere vormen van werkplekleren, leertijd, financiële tegemoetkoming aan cursisten (kinderopvang, reiskosten) en subsidies aan derden.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	186.161	186.161
<i>Index</i>	3.123	3.123
<i>Compensaties</i>	-499	-499
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2024	188.785	188.785

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

De middelen op dit begrotingsartikel evolueren van 186.161 keuro VAK/VEK naar 188.785 keuro VAK/VEK.

- Er wordt 500 keuro VAK/VEK gecompenseerd naar begrotingsartikel JB0-1JDB2CH-WT 'Tewerkstellingsprogramma's en aanwervingsincentives voor langdurig werkzoekenden'. In uitvoering van het werkgelegenheidsakkoord wordt 4.000 keuro voorzien voor begeleiding op de werkvloer na aanwerving. In 2023 was een bedrag van 4.500 keuro voorzien, 500 keuro daarvan keert bij BO 2024 reeds terug.
- Er wordt 1 keuro VAK/VEK gecompenseerd naar VDAB Competenties (JB0-1JFB2FY-IS) vanuit loonmiddelen DWSE (JB0-1JAB2ZZ-LO) omwille van een overgedragen personeelslid in 2023 binnen het kader van het project transitiepunten.
- Daarnaast wordt eind 2023 een toename op dit begrotingsartikel verwacht van de loonkredieten ten gevolge de overschrijding van de spilindex (3.123 keuro).

(duizend euro)			
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar JB0-1JDB2CH-WT	-500	-500	Compensatie jobcoaching WGA
Van EC0-1EAB2ZZ-LO	1	1	Compensatie VLAIO naar VDAB tijdelijke financiering coördinator
TOTAAL	-499	-499	

1.3.2 Overige entiteiten onder gezag

Vlaamse dienst voor arbeidsbemiddeling en beroepsopleiding

Ontvangsten:

ESR 16.11: **+ 466 keuro**

- De inkomsten uit IBO stijgen met 266 keuro tot 25.620 keuro, wat overeenstemt met de verwachte inkomsten in 2023.
- De opleidingen van werknemers op verzoek van de werkgever zijn sinds 2023 afgenomen en de geraamde inkomsten 2024 blijven dus op peil van 2023 met een beperkte stijging van 200 keuro.

ESR 39.10: **+14.959 keuro**

- Vanuit het nieuwe ESF-programma worden de inkomsten uit de actordossiers (IBO en opleidingen) geraamd op 14.959 keuro.

ESR 46.10: **+2.624 keuro**

- Er wordt **500 keuro** VAK/VEK gecompenseerd naar begrotingsartikel JB0-1JDB2CH-WT 'Tewerkstellingsprogramma's en aanwervingsincentives voor langdurig werkzoekenden'. In uitvoering van het werkgelegenheidsakkoord wordt 4.000 keuro voorzien voor begeleiding op de werkvloer na aanwerving. in 2023 was een bedrag van 4.500 keuro voorzien.
- Er wordt **1 keuro** VAK/VEK gecompenseerd naar VDAB Competenties (JB0-1JFB2FY-IS) vanuit loonmiddelen DWSE (JB0-1JAB2ZZ-LO) omwille van een overgedragen personeelslid in 2023 binnen het kader van het project transitiepunten.
- Daarnaast is er een toename op dit begrotingsartikel van de loonkredieten ten gevolge de overschrijding van de spilindex, verwacht eind 2023 (3.123 keuro).

ESR 76.32: **510 keuro**

VDAB verwacht in 2024 een opbrengst te noteren van **8.700 keuro** uit de verkopen van bestaande gebouwen te Hasselt.

Uitgaven:

ESR 12.11: **-5.204 keuro**

Het totaalbedrag van de werkingskosten voor competentieversterking bedraagt 42.239 keuro.

ESR 31: +502 keuro

Het totaalbedrag voor subsidies voor competenties bedraagt 8.677 keuro.

- Er werden extra subsidies voorzien voor de uitbouw van lokale partnerschappen en innovatieve projecten in de provincies, waardoor de subsidies in het kader van de projectprogrammatie stijgen met 717 keuro. Daartegenover is er een daling van de kosten bij subsidies voor de opleidingen in de Social Profit sector (-149 keuro) en een lichte daling van de kosten van het stimuleringsbeleid (-66 keuro), doordat er minder opleidingen zijn op vraag van de werkgever.

ESR 34: +2.707 keuro

Het totaalbedrag voor sociale prestaties voor competenties bedraagt 55.570 keuro.

- De vergoedingen voor IBO (+ 380 keuro) werden verhoogd omwille van de aan de index gekoppelde uitkeringen. Ook de vergoedingen voor de reiskosten van de cursisten werden verhoogd (+ 2.370 keuro).

ESR 44: -1.175 keuro

- Daling van de kosten van de leertijd door een dalend aantal leercontracten in dit systeem. Het totaalbedrag voor de subsidiëring van de leertijd bedraagt nu nog 2.449 keuro.

ESR 72: +4.591 keuro

Het totaalbedrag voor onroerende investeringen bedraagt 19.500 keuro.

- Minder investeringen in (herinrichting) gebouwen (-3.009 keuro).

Bouw van mastercampussen, voornamelijk Roeselare (+7.500 keuro) (Vilvoorde: +100 keuro)

VII. BELEIDSVELD SOCIALE ECONOMIE

1. ISE ACTIVERING

1.1 Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement

Het geheel van acties onder dit structuurelement valt terug te brengen tot de overkoepelende doelstelling 'Meer mensen aan het werk' (zie hoger⁵⁷). Binnen het beleidsveld sociale economie gaat het in het bijzonder om personen met een arbeidsbeperking en een grote afstand tot de arbeidsmarkt.

Als indicator verbonden aan deze ISE voegen we twee indicatoren toe: de werkzaamheidsgraad van personen met een arbeidshandicap en de invulling van het contingent. In 2022 was de werkzaamheidsgraad van personen met een arbeidshandicap 46,5% en werd 93% van het contingent ingevuld. In 2022 gaat het over de 'gesloten enveloppe' van Collectief Maatwerk, dat de premies omvat binnen het contingent. Meer informatie kan gevonden worden in bijlage XI.

1.2 Operationele doelstellingen

OD 16: Individueel Maatwerk invoeren

Heel wat kwetsbare mensen hebben nood aan bijkomende ondersteuning en begeleiding op de arbeidsmarkt. Met het in 2023 ingevoerde Individueel Maatwerk zetten we daarom sterk in op de tewerkstelling van personen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt, ook bij reguliere werkgevers.

- Individueel maatwerk is op 1 juli 2023 in werking getreden. Werkgevers en zelfstandigen kunnen sinds 3 juli 2023 premie(s) bij het Departement Werk en Sociale Economie aanvragen en werkenden, schoolverlaters en werkzoekenden kunnen sinds die datum een indicering bij VDAB aanvragen.
- LDE-ondernemingen en Maatwerkafdelingen hebben na infosessies en coaching vanuit het Departement Werk en Sociale Economie een keuze gemaakt om verder te gaan in Individueel Maatwerk of Collectief Maatwerk. Ook voor VOP en SINE gingen overgangsmaatregelen van start.
- LDE-ondernemingen en Maatwerkafdelingen hebben na infosessies en coaching vanuit het Departement Werk en Sociale Economie een keuze gemaakt om verder te gaan in Individueel Maatwerk of Collectief Maatwerk. Ook voor VOP en SINE gingen overgangsmaatregelen van start.
- Na een eerste communicatie-actie naar de pers en intermediaire organisaties bij de opstart van Individueel Maatwerk, volgde in het najaar van 2023 een mediacampagne onder de slogan "Pracht van een werkkraft" naar werkgevers, zelfstandigen en personen met een arbeidsbeperking. De bedoeling is om Individueel Maatwerk meer bekend te maken maar ook om te werken aan een brede mindshift naar meer tewerkstellingsmogelijkheden voor personen met een arbeidsbeperking.

⁵⁷ SD 1 Meer mensen aan het werk

- Het ondersteunen van aanvullende lokale diensten⁵⁸ maakt deel uit van de doelstelling om personen met een afstand tot de arbeidsmarkt te helpen aan werk. De dienstverlening speelt in op de lokale maatschappelijke behoeften die niet of te weinig door het bestaande lokale en reguliere aanbod worden ingevuld, wat kenmerkend is voor diensten van algemeen economisch belang (DAEB) en het uitgangspunt is voor het aanvullend lokaal dienstenaanbod. In 2024 wordt er verder uitvoering gegeven aan de overgangsfase.

OD 17: Collectief maatwerk versterken

Het Vlaamse sociale-economiebeleid is erop gericht om mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt – met zowel een groot rendementsverlies als een grote begeleidingsnood – op maat te ondersteunen. Daarbij is het ook belangrijk dat we ervoor zorgen dat wie kan doorstromen ook effectief doorstroomt naar een reguliere job of naar het NEC. Op die manier kunnen we blijvend inzetten op wie de grootste nood heeft aan begeleiding. Om doorstroom mogelijk te maken zetten we in op een doelgerichtere, vlottere samenwerking tussen de reguliere en de sociale economie.

Groeipad⁵⁹

- We activeren verder de 1.000 VTE extra jobs in de sociale circulaire economie (klimaatjobs) toegekend in het kader van het Vlaamse Energie- en Klimaatplan.

Doorstroom in Collectief Maatwerk

- Naar aanleiding van de evaluatie van de doorstroomtrajecten die het HIVA uitvoerde⁶⁰, voeren we enkele administratief-technische aanpassingen door. We streven daarbij naar een inhoudelijke optimalisatie van de doorstroomtrajecten en maken een overdracht van de financiering van het Departement Werk en Sociale Economie naar VDAB mogelijk.
- Met Individueel Maatwerk bieden we een kader om de transities tussen sociale economie en het normaal economisch circuit beter te faciliteren. De terugvalpositie die met de totstandkoming van Individueel Maatwerk is ingevoerd, is hierin een belangrijke stap.

VIA-akkoorden en Tripartite akkoorden n.a.v. de harmonisering van het RSZ-stelsel binnen PC 327

De sociale economie behoort tot het toepassingsgebied van de Vlaamse intersectorale Akkoorden. Met ingang van 2023 werden de afspraken gemaakt in VIA 6 en in het eerste tripartite akkoord grotendeels verankerd in de structurele subsidieregelgeving (organisatieondersteuning). In samenspraak met de sociale partners worden de resterende middelen van VIA 6, VIA 5 en de tripartite akkoorden jaarlijks bezorgd aan de Fondsen voor bestaanszekerheid.

⁵⁸ Zie ook begroting: JB0-1JEB2HF-WT, p.129.

⁵⁹ Zie ook begroting: JB0-1JEB2HA-WT, p.123.

⁶⁰ 'Procevaluatie doorstroom sociale economie', <https://publicaties.vlaanderen.be/view-file/54029>

1.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

ACTIVERING (SOCIALE ECONOMIE), MVG excl. DAB

	VAK			VEK		
	BA 2023	evolutie	BO 2024	BA 2023	evolutie	BO 2024
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	627.542	67.439	694.981	627.542	67.439	694.981
Toelagen (interne stromen (IS))	0	0	0	0	0	0
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	627.542	67.439	694.981	627.542	67.439	694.981

Inhoudelijke toelichting evolutie:

Onder het inhoudelijk structuurelement (ISE) 'Activering (Sociale Economie)' bevinden zich volgende begrotingsartikelen: Collectief Maatwerk (CMW), Lokale Diensteneconomie (LDE), Arbeidszorg, SINE, Doelgroepvermindering GESCO's sociale werkplaatsen, Individueel Maatwerk (IMW) en Individueel Maatwerk (loonpremie).

Naar aanleiding van de inwerkingtreding van IMW (sinds 1 juli 2023) en de overgangsbepalingen, zijn er twee nieuwe begrotingsartikelen aangemaakt namelijk: Individueel Maatwerk en Individueel Maatwerk (loonpremie). Op het begrotingsartikel van LDE en SINE worden geen uitgaven meer aangerekend. De overgangsmaatregelen van deze artikels ressorteren onder het begrotingsartikel van de IMW-begeleidingspremie. Ook het begrotingsartikel met de doelgroepverminderingen voor Gesco's sociale werkplaatsen is aflopend van aard. Gelet op de mogelijkheid dat er nog achterstallen volgen voor deze stopzette maatregel, blijft er nog klein bedrag van 111 keuro beschikbaar op dit begrotingsartikel.

Onder paragraaf 1.3.1 worden deze begrotingsartikelen meer in detail besproken.

Het totale krediet (zowel vastleggings-, als vereffeningskrediet) voor dit ISE stijgt ten opzichte van BA 2023 met 67.439 keuro of 10,7%. 14.619 keuro is te wijten aan indexstijging. 41.563 keuro betreffen compensaties van en naar dit ISE. 11.257 keuro zijn bijstellingen die het krediet bijkomend doen toenemen.

De compensaties betreffen in hoofdzaak een herverdeling van de VOP-maatregel van ISE Activering (Werk) naar het begrotingsartikel voor Individueel Maatwerk (loonpremie). De maatregel VOP is immers aflopend en gaat op in deze nieuwe

maatregel. Het gecompenseerde bedrag van deze herverdeling bedraagt 36.479 keuro.

De bijstelling van 11.257 keuro wordt als volgt verklaard. Voor collectief maatwerk wordt bij BO 2024 10.200 keuro ingeschreven als gevolg van externe kostendrijvers met name: de verhoging van het GGMMI in 2024 en de gewijzigde regelgeving van het arbeidsrecht inzake gewaarborgd loon voor progressief tewerkgestelden na ziekte.

In het kader van de retroactieve stopzetting van doelgroepvermindering gesco's voor doelgroepwerknemers binnen maatwerkbedrijven vloeit 2.319 keuro terug naar de algemene middelen. Tot slot wordt bij de maatregel voor Individueel Maatwerk – begeleidingspremie 3.376 keuro bijgesteld. In totaal diende er 6.752 keuro te worden bijgesteld om het verschil te dekken tussen het beschikbare krediet van de vier maatregelen die in Individueel Maatwerk overgaan en het bedrag van 2019 inclusief index. Gezien de maatregel Individueel Maatwerk in 2023 reeds een half jaar loopt, werd bij BO 2023 reeds 3.376 keuro van de benodigde bijstelling voorzien. Bij BO 2024 wordt het resterende bedrag bijgesteld.

1.3.1 Departement

Uitgavenartikelen

JBO-1JEB2HA-WT - COLLECTIEF MAATWERK

Korte inhoud begrotingsartikel:

Vanaf 1 januari 2019 wordt uitvoering gegeven aan het decreet Maatwerk bij collectieve inschakeling van 12 juli 2013. Er wordt ondersteuning geboden voor de inschakeling van mensen met een arbeidsbeperking via maatwerkbedrijven. Er wordt daarbij voldoende aandacht geschonken aan doorstroom zodat de plaatsen gaan naar mensen die de ondersteuning echt nodig hebben. Doelgroepwerknemers kunnen hierbij doorstromen naar de reguliere economie.

De komst van Individueel Maatwerk (IMW) voorziet eveneens een vangnet, de terugvalpositie, indien de doorstroom vanuit Collectief Maatwerk (CMW) naar de reguliere economie niet succesvol blijkt.

Op die manier wordt in partnerschap met de reguliere economie niet alleen het jobpotentieel voor deze mensen verhoogd, maar ook doorstroom zorgzaam gefaciliteerd. Dit begrotingsartikel is gelinkt aan de operationele doelstelling 17: 'Collectief maatwerk versterken'.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	537.344	537.344
<i>Index</i>	12.024	12.024
<i>Compensaties</i>	21.956	21.956
<i>Andere bijstellingen</i>	10.200	10.200
BO 2024	581.524	581.524

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De kredietbehoefte bij BA 2023 bedroeg 537.344 keuro VAK/VEK. Het beschikbaar krediet BO 2024 bedraagt 581.524 keuro VAK/VEK. Het beschikbaar krediet in 2024 neemt met andere woorden met 44.180 keuro VAK/VEK toe:

a. Impact Individueel Maatwerk (+15.387 keuro VAK/VEK)

Naar aanleiding van de start van de nieuwe maatregel Individueel Maatwerk en de daarbij horende overgangsbepalingen, werden er bij BO 2023 middelen gecompenseerd naar Collectief Maatwerk. Er werd hierbij rekening gehouden met een benutting van zes maanden. Gelet op het feit dat in 2024 individueel maatwerk een volledig jaar beslaat, dienen er bijkomende compensaties te gebeuren. Daarbovenop worden de compensaties ook bijgestuurd in functie van de reële impact die op het moment van de begrotingsopmaak 2023 nog niet gekend was. De verschillende organisaties dienden namelijk nog een keuze te maken of ze overstapten naar Individueel Maatwerk en/of Collectief Maatwerk.

LDE-ondernemingen kregen de mogelijkheid om hun werking verder te zetten in het kader van Collectief Maatwerk of Individueel Maatwerk. Bij BO 2023 werd er 4.401 keuro inclusief index gecompenseerd naar het begrotingsartikel van CMW. Het ging op dat moment om een inschatting, aangezien de effectieve keuzes van de LDE-organisaties nog onvoldoende gekend waren. De budgettaire kost van de reële inkanteling bedraagt 16.948 keuro. Deze hogere kost is te verklaren door onder andere een hoger aantal VTE's die inkantelen dan ingeschat en de verhoogde eenheidskost binnen CMW omwille van index, de stijging van het GGMMI,... Gelet op bovenstaande, dient bij BO 2024 een bedrag van 12.547 keuro VAK/VEK gecompenseerd te worden vanuit IMW naar dit artikel.

De maatwerkafdelingen zijn vanaf 1 juli 2023 opgegaan in IMW of CMW. Op het begrotingsartikel van CMW was er bij BO 2023 nog een budget van 814 keuro VAK/VEK beschikbaar. Op basis van de informatie van de organisaties die instappen in CMW blijkt dat er een budgetbehoefte is van 719 keuro. Het verschil, met name 95 keuro, wordt gecompenseerd naar het begrotingsartikel van IMW.

Vanuit het begrotingsartikel van SINE werd bij BO 2023 8.891 keuro VAK/VEK gecompenseerd voor de onmiddellijke stopzetting, vanaf 1 juli 2023, van de SINE RVA/POD MI voor maatwerkers binnen contingent. Dit bedrag werd namelijk tot 30 juni 2023 in mindering gebracht op de maatwerksubsidie. Bij BO 2024 wordt er vanuit het begrotingsartikel van IMW bijkomend 2.776 keuro VAK/VEK gecompenseerd naar CMW. Er is met andere woorden in totaliteit 11.667 keuro VAK/VEK beschikbaar op het begrotingsartikel van CMW ter compensatie van het wegvallen van deze activeringsuitkering die een verhoogde kost binnen CMW creëert.

Daarnaast werd er bij BO 2023 1.286 keuro gecompenseerd vanuit het begrotingsartikel van SINE voor de budgetneutrale omzetting voor SINE-werknemers in maatwerkbedrijven buiten contingent naar een contingent collectief maatwerk. Het ging op dat moment om een inschatting aangezien de effectieve keuzes van de maatwerkbedrijven nog niet gekend waren. In realiteit blijkt er een budgetbehoefte van 295 keuro. Het verschil, zijnde 991 keuro, gaat naar het begrotingsartikel van IMW.

Indien na doorstroom vanuit CMW naar de reguliere economie, een duurzame tewerkstelling van die persoon met een arbeidsbeperking bij die nieuwe werkgever niet succesvol blijkt en de tewerkstelling buiten de wil van de persoon om eindigt, voorziet het decreet over maatwerk bij individuele inschakeling en het bijhorende uitvoeringsbesluit een vangnet: de terugvalpositie. Er is namelijk een mogelijkheid tot een hertewerkstelling van de persoon met een arbeidsbeperking gegarandeerd. Bij BO 2023 werd er hiervoor 1.150 keuro VAK/VEK voorzien vanuit IMW. Het ging om budget van zes maanden gelet op de startdatum van IMW. Bij BO 2024 wordt de overige helft, 1.150 keuro, gecompenseerd vanuit IMW naar CMW zodat er in totaliteit 2.300 keuro VAK/VEK beschikbaar is.

b. Index (+12.024 keuro VAK/VEK)

De toegekende index op het begrotingsartikel van CMW bedraagt 12.024 keuro VAK/VEK.

c. Groeipad 1.000 VTE Klimaatjobs (+6.569 keuro VAK/VEK)

Het groeipad klimaatjobs geeft enerzijds invulling aan de inhoudelijke verwachting van het – aan beleidsdomein Sociale Economie toegewezen – actiepunt binnen het Vlaamse Energie-en Klimaatplan en anderzijds aan het engagement om de middelen die door de RSZ harmonisatie binnen de maatwerksector vrijkomen, te investeren in de sociale economie. Het toegekende theoretisch contingent wordt fasegewijs verdeeld van zodra de minister een budget voor creatie van nieuwe arbeidsplaatsen ter beschikking heeft.

Op het einde van het derde kwartaal van 2023 hebben er al twee activeringsfases plaatsgevonden, waardoor er al 343 VTE klimaatjobs zijn geactiveerd. Dit gebeurde met de middelen die vrijkwamen uit de eerste fase van de harmonisering, inclusief de fasegewijze uitdoof van de sine+.

De middelen die vrijkwamen uit de tweede fase van de harmonisering met als bestemming de verdere activering van het groeipad klimaatjobs werden grotendeels bij BA 2023, 10.702 keuro in totaliteit, gecompenseerd naar het begrotingsartikel van CMW. Er volgt enkel nog bij BO 2024 een compensatie van 697 keuro vanuit het begrotingsartikel van de doelgroepvermindering gesco's voor doelgroepwerknemers (JB0-1JEB2HE-WT).

Met de middelen die vrijkwamen uit de beide fases van de harmonisering inclusief de uitdoof van de sine+ is er over de periode 2022-2025 een beschikbaar budget voor de activering van 793 VTE klimaatjobs. Om het engagement van de VR van 1.000 VTE klimaatjobs te realiseren, was er nog een budget vereist van 5.872 keuro VAK/VEK om de overige 207 VTE te activeren. Bij BO 2024 wordt er daarom 5.872 keuro VAK/VEK recurrent gecompenseerd vanuit de maatregel Transitiepremie (JB0-1JDB2CJ-WT) naar dit begrotingsartikel.

d. Budgettaire gevolggeving van federale beslissingen op het maatwerkbudget (+10.200 keuro VAK/VEK)

Er wordt bij BO 2024 10.200 keuro VAK/VEK ingeschreven voor de financiering van externe kostendrijvers met name: de verhoging van het GGMMI in 2024 (voortvloeiend uit het IPA-akkoord van 2021) en de gewijzigde regelgeving van het arbeidsrecht inzake gewaarborgd loon voor progressief tewerkgestelden na ziekte.

In april 2024 treedt de 2de fase van de verhoging van het GGMMI in werking. De verhoging van het GGMMI creëert een meerkost binnen CMW aangezien het GGMMI is ingeschreven als plafond voor de berekening van een subsidie. De meerkost werd ingeschat op 5.200 keuro VAK/VEK.

Voor personen die na een langdurige ziekte een progressieve opstart maken en als zodanig geheractiveerd worden op de arbeidsmarkt, werd met de wetswijziging een recht op gewaarborgd loon ingeschreven voor deze progressief tewerkgestelde persoon na ziekte (PTNZ'er). Bijgevolg zal de loonpremie en de begeleidingspremie binnen CMW toenemen. De meerkost bedraagt 5.000 keuro VAK/VEK.

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van JB0-1JEB2HF-WT	2.776	2.776	Stopzetting SINE-heractiveringsuitkering voor maatwerkbedrijven
Naar JB0-1JEB2HF-WT	-991	-991	Budgetneutrale omzetting SINE werknemers in maatwerkbedrijven buiten contingent in contingent CMW
Van JB0-1JEB2HF-WT	1.150	1.150	Terugvalpositie van IMW'ers die opnieuw in CMW terechtkomen
Van JB0-1JEB2HF-WT	12.547	12.547	Compensatie voor LDE-organisaties die instappen in CMW
Naar JB0-1JEB2HF-WT	-95	-95	Compensatie MWA die instappen in IMW
Van JB0-1JEB2HE-WT	697	697	Groeipad klimaatjobs
Van JB0-1JDB2CJ-WT	5.872	5.872	Groeipad klimaatjobs
TOTAAL	21.956	21.956	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Versterking sociale economie	10.200	10.200	Meerkost subsidie CMW ten gevolge van de verhoging van het GGMMI en het gewaarborgd loon voor PTNZ'ers
TOTAAL	10.200	10.200	

JB0-1JEB2HB-WT - LOKALE DIENSTENECONOMIE**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel bevat de kredieten voor de maatregel 'Lokale Diensteneconomie' waarbij via de uitbouw van een lokaal dienstenaanbod tewerkstellingskansen worden gecreëerd voor doelgroepwerknemers. Deze maatregel werd op 1 juli 2023 ingekanteld in Individueel Maatwerk (zie operationele doelstelling 16: 'Individueel Maatwerk invoeren'). De kredieten voor de overgangsmaatregelen LDE ressorteren als basisallocatie onder het begrotingsartikel van de IMW begeleidingspremie (JB0-1JEB2HF-WT).

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2023	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2024	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Dit begrotingsartikel mag geschrapt worden uit de uitgavenbegroting.

JB0-1JEB2HC-WT - ARBEIDSMATIGE ACTIVITEITEN IN DE SOCIALE ECONOMIE (AMA SE)**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Arbeidsmatige activiteiten in de sociale economie (AMA WSE), de opvolger van de maatregel arbeidszorg sinds 1 april 2021, is een vangnet voor mensen die om cognitieve, medische, psychische, psychologische of sociale redenen niet, nog niet of niet meer betaald aan de slag kunnen. Deze mensen voeren begeleide activiteiten uit op een werkvloer in de sociale economie om zo de aansluiting met een werkcontext (opnieuw) te maken. AMA WSE-deelnemers behouden tijdens hun traject AMA WSE hun uitkering of leefloon. Ze maken kennis met gestructureerde arbeid in een realistische werkomgeving, maar zonder de druk van een betaalde baan en een arbeidscontract. Er wordt binnen AMA WSE maximaal ingezet op het activeren van de deelnemers in functie van doorstroom naar betaald werk, zodra de deelnemer daar klaar voor is.

Met ingang van 1 januari 2024 zal deze maatregel inkantelen in het nieuwe decreet Werk en Zorg.

Deze maatregel wordt met ingang van 2024 geregeld door:

- Het decreet van 8 juli 2022 over de werk- en zorgtrajecten
- Het Besluit van de Vlaamse Regering van 18 november 2022 houdende de uitvoering van het decreet van 8 juli 2022

De inkanteling zal naadloos gebeuren zonder impact op:

- de bestaande toekenningen (gesloten contingent)
- op de methodiek van berekening
- de toegekende subsidie per begeleiding.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	5.622	5.622
<i>Index</i>	112	112
<i>Compensaties</i>	271	271
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2024	6.005	6.005

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De kredietbehoefte bij BA 2023 bedroeg 5.622 keuro VAK/VEK. Het beschikbaar krediet bij BO 2024 bedraagt 6.005 keuro VAK/VEK. Het toegekend krediet neemt met andere woorden toe met 383 keuro VAK/VEK, waarvan 112 keuro index.

Het benodigd budget 2024 houdt rekening met de invulling van het laatst afgerekende jaar 2022 en de mogelijkheid, sinds 2023, om contingent te herverdelen naar organisaties die een betere invulling kunnen bewerkstellingen zodoende het beschikbare krediet adequater in te zetten.

Conform de beslissing van de Vlaamse regering van 7 augustus 2022 worden de middelen van WVG, via compensatie overgedragen van de werkhervattingstoeslag (JB0-1JDB2CE-WT) naar WSE voor 271 keuro in 2024. Deze middelen worden geïnvesteerd in bijkomende plaatsen in arbeidsmatige activiteiten in de sociale economie.

(duizend euro)			
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van JB0-1JDB2CE-WT	271	271	Compensatie van werkhervattingstoeslag voor bijkomende plaatsen AMA SE
TOTAAL	271	271	

JB0-1JEB2HD-WT - SINE

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat de kredieten voor de maatregel 'Sociale Inschakelingseconomie (SINE)' waarbij via het actieve gebruik van werkloosheidsuitkeringen de herinschakeling van zeer moeilijk te plaatsen werklozen in de sociale inschakelingseconomie wordt gestimuleerd. Erkende sociale inschakelingsbedrijven en sociale inschakelingsinitiatieven ontvangen hiervoor een vergoeding bestaande uit een RVA-loonpremie en een RSZ-korting.

Deze maatregel werd op 1 juli 2023 ingekanteld in Individueel Maatwerk (zie operationele doelstelling 16: 'Individueel Maatwerk invoeren'). De kredieten voor de overgangsmaatregelen SINE ressorteren als basisallocaties onder het begrotingsartikel van de IMW begeleidingspremie (JB0-1JEB2HF-WT).

Kredietevolutie:

(duizend euro)		
	VAK	VEK
BA 2023	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2024	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Dit begrotingsartikel mag geschrapt worden uit de uitgavenbegroting.

JB0-1JEB2HE-WT - DOELGROEPVERMINDERING GESCO'S SOCIALE WERKPLAATSEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

In de federale regelgeving bestond er geen uniform kader voor de maatwerkbedrijven. Op 1 januari 2023 is het federale wetgevingsinitiatief in werking getreden dat de regeling rond sociale zekerheidsbijdragen voor alle maatwerkbedrijven en alle personen met (erkende) arbeidsbeperking tewerkgesteld in een maatwerkbedrijf uniformiseert. In antwoord op de federale

wijziging, wijzigde de Vlaamse Regering het besluit tot veralgemening van het stelsel van de gesubsidieerde contractuelen, om op die manier te zorgen voor een verdere harmonisering van de regelgeving voor maatwerkbedrijven. De wijziging, retroactief vanaf 1 januari, schrapt de regelgeving waarbij de doelgroepvermindering voor gesco's voor doelgroepwerknemers in de maatwerkbedrijven kan worden gebruikt. De tweede en laatste stap van de harmonisering werd met andere woorden in 2023 uitgevoerd. De eerste stap werd uitgevoerd in 2022.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	3.066	3.066
<i>Index</i>	61	61
<i>Compensaties</i>	-697	-697
<i>Andere bijstellingen</i>	-2.319	-2.319
BO 2024	111	111

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Tussen de Vlaamse en de federale regelgeving werd overeengekomen dat de Vlaamse middelen die vrijkomen bij de harmonisering (zowel in fase 1 als 2) integraal worden aangewend ten behoeve van de sector, in het bijzonder de maatwerkbedrijven. De heraanwending werd vastgelegd in het tripartite akkoord van 18 maart 2022. De vrijgekomen middelen worden hoofdzakelijk geïnvesteerd in het groeipad van 1.000 VTE klimaatjobs.

Bij BA 2023 werd er al 9.000 keuro VAK/VEK van de afgesproken 9.697 keuro VAK/VEK gecompenseerd vanuit dit begrotingsartikel naar Collectief Maatwerk (JB0-1JEB2HA-WT). De resterende 697 keuro VAK/VEK keert in 2024 naar CMW met het oog op de afhandeling van eventuele achterstallen van de RSZ in 2023.

Het overschot aan middelen vloeit grotendeels, namelijk 2.319 keuro VAK/VEK, terug naar de algemene middelen. Gelet op de mogelijkheid dat er nog achterstallen volgen voor de stopzette maatregel, blijft er nog klein bedrag (111 keuro VAK/VEK) beschikbaar op dit begrotingsartikel.

	(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar JB0-1JEB2HA-WT	-697	-697	Herverdeling middelen voor groeipad klimaatjobs
TOTAAL	-697	-697	

	(duizend euro)		
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Stopzetting doelgroepvermindering gesco's SW	-2.319	-2.319	Retroactieve stopzetting van doelgroepvermindering gesco's voor doelgroepwerknemers binnen maatwerkbedrijven
TOTAAL	-2.319	-2.319	

JB0-1JEB2HF-WT - INDIVIDUEEL MAATWERK**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Sinds 1 juli 2023 wordt uitvoering gegeven aan het nieuwe decreet maatwerk bij individuele Inschakeling van 14 januari 2022. Deze maatregel is rechtstreeks gekoppeld aan operationele doelstelling 16 'Individueel maatwerk invoeren'.

Individueel Maatwerk heeft als doelstelling alle werkgevers de mogelijkheid te geven om personen met een arbeidsbeperking tewerk te stellen, maar ook zelfstandigen met een arbeidsbeperking te ondersteunen. Werkgevers en zelfstandigen kunnen rekenen op een tijdelijke, maar verlengbare, financiële ondersteuning. Deze ondersteuning kan ook ingezet worden bij personen met gezondheidsproblemen bij de re-integratie na ziekte en voor een meer blijvende ondersteuning op de werkvloer van persoon met een arbeidsbeperking.

Voor werkgevers zal de financiële ondersteuning bestaan uit een loonpremie en/of begeleidingspremie. De loonpremie komt tegemoet aan de mogelijke extra kosten of een lagere productiviteit (rendementsverlies) die de arbeidsbeperking met zich mee kan brengen. Het kan gaan om een aanpassing van het takenpakket, extra rustpauzes,... De begeleidingspremie zorgt ervoor dat bedrijven kwalitatieve ondersteuning kunnen bieden op de werkvloer.

Dit begrotingsartikel omvat de kredieten die ter beschikking worden gesteld voor de begeleidingspremie. De middelen zijn afkomstig van een (gedeeltelijke) overheveling van de 4 maatregelen die inkantelen in deze nieuwe maatregel m.n. LDE, SINE en MWA. De budgetten van de VOP-maatregel worden toegekend voor het gedeelte van de loonpremie binnen de IMW-maatregel dewelke onder het begrotingsartikel JB0-1JEB2HG-WT ressorteert.

Kredietevolutive:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	67.596	67.596
<i>Index</i>	2.144	2.144
<i>Compensaties</i>	-16.446	-16.446
<i>Andere bijstellingen</i>	3.376	3.376
BO 2024	56.670	56.670

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

Dit begrotingsartikel bevat enerzijds de middelen bestemd voor de uitvoering van het nieuwe beleidskader voor Individueel Maatwerk, en anderzijds de middelen voor de uitvoering van de tijdelijke en noodzakelijke overgangsmaatregelen zoals deze werden opgenomen in het decreet en besluit zoals door de Vlaamse Regering reeds goedgekeurd.

Het initiële budget bij BA 2023 bedroeg 67.596 keuro VAK/VEK. Het finale budget op dit begrotingsartikel na uitvoering van de compensaties en bijstelling bedraagt 56.670 keuro in VAK en VEK, inclusief de index van 2.144 keuro. Het beschikbaar krediet daalt met andere woorden met 10.926 keuro VAK/VEK ten opzichte van BA 2023.

1) Bijsturing compensaties BO 2023 naar aanleiding van de komst van IMW en de overgangsbepalingen (-15.387 keuro VAK/VEK):

Bovenstaande kredietafname is hoofzakelijk te verklaren doordat de compensaties die bij BO 2023 werden uitgevoerd binnen het beleidsveld Sociale Economie, naar aanleiding van de komst van IMW en de overgangsbepalingen, bij BO 2024 worden herzien. De compensaties worden bijgestuurd gezien er bij BO 2023 werd rekening gehouden met een benutting van 6 maanden. Gelet op het feit dat in 2024 Individueel Maatwerk een volledig jaar beslaat, dienen er dus bijkomende compensaties te gebeuren. Daarbovenop worden de compensaties ook bijgestuurd in functie van de reële impact die op het moment van BO 2023 nog niet gekend was. De verschillende organisaties dienden namelijk nog een keuze te maken of ze overstapten naar Individueel Maatwerk en/of Collectief Maatwerk.

Deze bijsturing leidt tot een kredietafname van 15.387 keuro VAK/VEK:

- Een compensatie van 12.547 keuro VAK/VEK naar CMW voor de LDE-ondernemingen die inkantelen binnen CMW. Bij BO 2023 werd hiervoor 4.401 keuro gecompenseerd vanuit het begrotingsartikel van LDE naar CMW. De overige middelen, zijnde 29.413 keuro, werden toen vanuit het begrotingsartikel van LDE gecompenseerd naar het begrotingsartikel van IMW begeleidingspremie en overgangsbepalingen. De omvangrijke compensatie bij BO 2024 naar CMW (12.547 keuro) valt te verklaren door het hoger aantal VTE's die inkantelen binnen CMW dan initieel verwacht en de verhoogde eenheidskost binnen CMW.
- Een compensatie ten belope van 2.776 keuro VAK/VEK naar het begrotingsartikel van CMW voor de budgettaire impact van de stopzetting van de SINE RVA/POD MI voor maatwerkers binnen contingent vanaf 1 juli 2023. Bij BO 2023 werd er reeds 8.891 keuro VAK/VEK hiervoor gecompenseerd naar CMW vanuit het begrotingsartikel van SINE.
- Een compensatie van 1.150 keuro VAK/VEK naar het begrotingsartikel van Collectief Maatwerk (CMW) voor de uitvoering van de terugvalpositie indien blijkt dat de doorstroom vanuit CMW naar de reguliere economie niet succesvol was. Bij BO 2023 was er hiervoor al 1.150 keuro gecompenseerd naar het begrotingsartikel van CMW.
- Een toekomstige compensatie van 991 keuro vanuit het begrotingsartikel van CMW als gevolg van een te hoge inschatting van de kostprijs van de budgetneutrale omzetting voor SINE-werknemers buiten contingent. Bij BO 2023 werd er hiervoor 1.286 keuro gecompenseerd vanuit het begrotingsartikel van SINE naar CMW. In realiteit blijkt er een budgetbehoefte van 295 keuro op het begrotingsartikel van CMW. De overige middelen (991 keuro) komen met andere woorden naar dit begrotingsartikel.
- Voor de maatwerkafdelingen (MWA) die de overstap maken naar IMW, wordt er vanuit het begrotingsartikel CMW 95 keuro gecompenseerd naar het begrotingsartikel van IMW begeleidingspremie.

2) Aanvullende lokale diensten (-1.059 keuro VAK/VEK)

De Vlaamse Regering heeft in haar regeerakkoord het engagement genomen dat 'de lokale diensteneconomie zich verder kan ontplooiën binnen Individueel Maatwerk' en dat 'een klaverbladfinanciering mogelijk blijft'. De aanvullende lokale diensten kunnen worden uitgevoerd mits een opdrachtverklaring van het

lokale bestuur of door middel van een opdrachtverklaring vanuit een Vlaams beleidsdomein. Om na het wegvallen van de SINE ook de leefbaarheid van de organisaties die een lokale dienst uitvoeren in opdracht van een Vlaamse Minister te waarborgen, zullen deze middelen structureel worden overgedragen naar het beleidsdomein Welzijn. Het beschikbaar krediet op het begrotingsartikel van IMW begeleidingspremie neemt hierdoor af met 1.059 keuro VAK/VEK. Het gaat dan om 568 keuro voor het Vlaams klaverblad Welzijn – thuiszorg (naar begrotingsartikel GB0-1GHF2TH-WT) en 491 keuro voor het Vlaamse klaverblad Welzijn – kinderopvang (naar begrotingsartikel GB0-1GEF2UX-IS).

3) Uitvoering beslissing Vlaamse Regering (+3.376 keuro VAK/VEK)

Bij BO 2024 wordt er 3.376 keuro VAK/VEK toegekend vanuit de algemene middelen. Dit akkoord stelde dat het verschil tussen het beschikbaar krediet van de vier maatregelen die opgaan binnen IMW (LDE, SINE, MWA en VOP) en het beschikbaar krediet van die vier maatregelen in 2019 inclusief index wordt bijgesteld vanuit de algemene middelen. Bij BO 2023 werd in dit kader 3.376 keuro bijgesteld voor SINE. Dit is het bedrag voor een half jaar. Het resterende bedrag (resterende 6 maanden) wordt nu bij BO 2024 voorzien.

4) Index (+2.144 keuro VAK/VEK)

Tot slot bedraagt de toegekende index op het begrotingsartikel van IMW begeleidingspremie 2.144 keuro VAK/VEK.

(duizend euro)			
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar GB0-1GEF2UX-IS	-491	-491	Compensatie voor Vlaams klaverblad Welzijn – kinderopvang
Naar GB0-1GHF2TH-WT	-568	-568	Compensatie voor Vlaams klaverblad Welzijn - thuiszorg
Van JB0-1JEB2HA-WT	95	95	Compensatie MWA die instappen in IMW
Naar JB0-1JEB2HA-WT	-12.547	-12.547	Compensatie voor LDE-organisaties die instappen in CMW
Van JB0-1JEB2HA-WT	991	991	Budgetneutrale omzetting SINE werknemers in maatwerkbedrijven buiten contingent in contingent CMW
Naar JB0-1JEB2HA-WT	-1.150	-1.150	Terugvalpositie van IMW'ers die opnieuw in CMW terechtkomen
Naar JB0-1JEB2HA-WT	-2.776	-2.776	Stopzetting Sine-heractivering voor maatwerkbedrijven
TOTAAL	-16.446	-16.446	

			(duizend euro)
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Bijstelling IMW	3.376	3.376	
TOTAAL	3.376	3.376	

JB0-1JEB2HG-WT - IMW - LOONPREMIES

Korte inhoud begrotingsartikel:

Sinds 1 juli 2023 wordt uitvoering gegeven aan het nieuwe decreet maatwerk bij individuele Inschakeling van 14 januari 2022. Deze maatregel is rechtstreeks gekoppeld aan operationele doelstelling 16 'Individueel maatwerk invoeren'.

Individueel Maatwerk heeft als doelstelling alle werkgevers de mogelijkheid te geven om personen met een arbeidsbeperking tewerk te stellen, maar ook zelfstandigen met een arbeidsbeperking te ondersteunen. Werkgevers en zelfstandigen kunnen rekenen op een tijdelijke, maar verlengbare, financiële ondersteuning. Deze ondersteuning kan ook ingezet worden bij personen met gezondheidsproblemen bij de re-integratie na ziekte en voor een meer blijvende ondersteuning op de werkvloer van persoon met een arbeidsbeperking.

Voor werkgevers zal de financiële ondersteuning bestaan uit een loonpremie en/of begeleidingspremie. De loonpremie komt tegemoet aan de mogelijke extra kosten of een lagere productiviteit (rendementsverlies) die de arbeidsbeperking met zich mee kan brengen. Het kan gaan om een aanpassing van het takenpakket, extra rustpauzes, ... De begeleidingspremie zorgt ervoor dat bedrijven kwalitatieve ondersteuning kunnen bieden op de werkvloer.

Dit nieuwe begrotingsartikel omvat de kredieten die ter beschikking worden gesteld voor de IMW loonpremie en is een open-end maatregel. Dit begrotingsartikel bevat de middelen van het vroegere VOP-artikel, dat ook een open-end was. Het gedeelte voor de IMW begeleidingspremie wordt opgenomen onder begrotingsartikel JB0-1JEB2HF-WT.

Kredietevolutie:

			(duizend euro)
	VAK	VEK	
BA 2023	13.914	13.914	
<i>Index</i>	278	278	
<i>Compensaties</i>	36.479	36.479	
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0	
BO 2024	50.671	50.671	

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De kredietbehoefte voor de IMW loonpremie bedraagt bij BO 2024, 50.671 keuro inclusief de index. Van het totale VOP krediet wordt 36.479 keuro herverdeeld naar de nieuwe IMW maatregel.

Na afloop van de overgangsmaatregelen zal het budget van VOP over een termijn van 5 jaren volledig in deze maatregel zijn ingekanteld.

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van JB0-1JDB2CB-WT	36.479	36.479	Herverdeling van VOP naar de IMW-loonpremie
TOTAAL	36.479	36.479	

2. ISE DUURZAME ARBEIDSMARKT

2.1 Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement

Het geheel van acties onder dit structuurelement valt terug te brengen tot de overkoepelende doelstelling 'Veerkrachtige ondernemingen in een toekomstbestendige arbeidsmarkt' (zie hoger⁶¹).

Als indicator verbonden aan deze ISE voegen we de indicatoren rond leefbaarheid van Collectief Maatwerkbedrijven toe. In 2020 behaalden 81% van de CMW bedrijven een positief resultaat inzake rendabiliteit, 88% hadden een voldoende liquiditeit, en 84% hadden een voldoende solvabiliteit. Meer informatie kan gevonden worden in bijlage XI.

2.2 Operationele doelstellingen

OD 18: Sociaal ondernemerschap ondersteunen⁶²

We laten meer ruimte voor ondernemerschap in de sociale economie. We moedigen maatwerkbedrijven aan om zelf nieuwe activiteiten te ontplooiën en zich economisch te versterken, zodat zij zelf verantwoordelijkheid kunnen nemen.

We bouwen actief aan bruggen tussen ondernemers, maatwerkbedrijven en sociale ondernemers zodat meer bedrijven ondernemen met oog voor hun maatschappelijke impact en verantwoordelijkheid.

We helpen ondernemingen om een meer duurzame weg in te slaan.

- Als sluitstuk van de **actualisering van het ondersteuningsdecreet** werken we met het realiseren van de nodige uitvoeringsbesluiten in 2024 het regelgevend traject af.
- Via sociaal ondernemerschap zoeken we vernieuwende **antwoorden op de nieuwe maatschappelijke uitdagingen**. Daarnaast zetten we in op samenwerkingen met sociale economie-ondernemingen.
 - We optimaliseren en continueren de periodieke oproepen 'innovatiesteun' en 'starters in sociaal ondernemerschap'. We bouwen de dienstverlening doorstroomgericht uit, bijvoorbeeld door de brug met de starterssteun en het begeleidingstraject StartSOON dat in het najaar 2023 hernieuwd werd.
 - In 2024 lopen de 44 toegekende samenwerkingsprojecten tussen sociale economie-ondernemingen en zorginstellingen af. We versterken de kennisdeling onderling en met derden via netwerkvorming.
 - Ook voorzien we kennisborging en zichtbaarheid voor de sociaal-circulaire hubs waarvan de verlenging in 2023 afliep, en waar mogelijk bijkomende ondersteuning.
 - Daarnaast kunnen middelen ingezet worden voor impulsgerichte acties en kennisontwikkeling (vb. impactmeting, trendonderzoek, etc.).
 - We brengen goede voorbeelden en onze expertise naar voren tijdens de acties van het Europese Voorzitterschap (conferentie inzake sociale economie).

⁶¹ SD 3 Veerkrachtige ondernemingen in een toekomstbestendige arbeidsmarkt

⁶² Zie ook begroting: JB0-1JEB2GA-WT, p.136.

- In 2024 bouwen we een actieve **communicatiestrategie** uit, vanuit de hernieuwde website socialeconomie.be en een netwerkbenadering (vb. samenwerkingen met sociale financiers).
- In het kader van het Vlaamse relanceplan en de versterking van de loopbanen van kwetsbare werknemers, bieden we sociale economie-ondernemingen **opleidingssteun**.
- Zoals hoger al aangehaald⁶³ voeren 39 **regisseurs sociale economie en werk** hun vooropgestelde acties (cfr. goedgekeurde dossiers in 2023) uit in 2024 (en 2025). In samenwerking met de VVSG worden de regisseurs op regelmatige basis samengebracht in leernetwerken voor ervaringsuitwisseling, intervisie en kennisopbouw. In 2024 wordt ook het werkingsjaar 2023 van de regisseurs geëvalueerd en in de loop van 2024 zullen leerlessen gecapteerd worden in functie van de nieuwe regieperiode vanaf 1 januari 2026.
- Met onze **MVO-activiteiten** ondersteunen we bedrijven om met MVO aan de slag te gaan rond hun maatschappelijke impact. We zoeken daarbij afstemming met andere beleidsdomeinen en -programma's om reguliere bedrijven en intermediären, lokale besturen, sociale ondernemers, kennisinstellingen en maatwerkbedrijven hierbij te ondersteunen.
 - We werken hiervoor onder andere samen met VLAIO rond het ontwikkelen van een instrument waarmee we de maatschappelijke impact bij bedrijven in Vlaanderen kunnen screenen, in het kader van subsidieverlening.
 - We zetten in op het begeleiden van organisaties tijdens hun verduurzamingstraject. Daartoe biedt MVO Vlaanderen workshops en ondersteuning bij het werken met de Sustatool. In de loop van 2024 wordt een nieuwe versie van de Sustatool opgeleverd, waarmee makkelijker op maat en sectorspecifiek zal kunnen worden gewerkt.
 - Met 'Koploper Live' organiseren we workshops en masterclasses voor sectororganisaties, bedrijfsorganisaties of intermediairs.
 - Via onze website, nieuwsbrief en sociale media houden we ons doelpubliek en onze stakeholders op de hoogte van praktijkvoorbeelden, relevante tools, events en nieuws rond duurzaam ondernemen.
 - We zetten ook in op het versterken van de LinkedIn bedrijfspagina van MVO Vlaanderen met o.a. minicampagnes en podcasts over relevante thema's.
- Het **Sociaal Investeringsfonds (SIFO)** werd opgericht in de schoot van de Participatiemaatschappij Vlaanderen (PMV). Het beheer van dit fonds wordt geregeld via de samenwerkingsovereenkomst tussen PMV en het Vlaamse Gewest. Het fonds voorziet financiële middelen via de erkende sociale financiers ten bate van sociale economiebedrijven in het Vlaams Gewest aan voordelige tarieven, onder de vorm van gunstige leningen. Er wordt een nieuwe samenwerkingsovereenkomst voorbereid.
- We ondersteunen de groei van **Trividend cv**, het Vlaams Participatiefonds voor de sociale economie, en zetten in op wederzijdse kruisbestuiving met het ondersteuningsaanbod voor sociale economie-ondernemingen en de mogelijkheden die het geactualiseerde ondersteuningsdecreet biedt.

⁶³ OD 2 Alle arbeidspotentieel benutten met een focus op kwetsbare groepen en niet-beroepsactieven – De samenwerking met de lokale besturen versterken

2.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

DUURZAME ARBEIDSMARKT (SOCIALE ECONOMIE), MVG excl. DAB**Inhoudelijke toelichting evolutie:****(duizend euro)**

	VAK			VEK		
	BA 2023	evolutie	BO 2024	BA 2023	evolutie	BO 2024
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	18.134	60	18.194	18.262	60	18.322
Toelagen (interne stromen (IS))	0	0	0	0	0	0
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	5.000	0	5.000	5.000	0	5.000
Totaal	23.134	60	23.194	23.262	60	23.322

Inhoudelijke toelichting evolutie:

Onder het inhoudelijk structuurelement (ISE) 'Duurzame arbeidsmarkt (Sociale Economie)' bevinden zich langs uitgavenzijde drie begrotingsartikelen:

- het begrotingsartikel dat de middelen bevat voor de ondersteuningsmaatregelen Sociale Economie en Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (in uitvoering van het ondersteuningsdecreet);
- daarnaast een PA-artikel voor het verstrekken van leningen in het kader van investeringen in hernieuwbare energie en energiebesparende maatregelen.
- tot slot een interne stroom (IS-artikel) voor de uitbetaling van een toelage aan het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen (FIT).

Onder paragraaf 2.3.1 worden deze begrotingsartikelen meer in detail besproken. Het IS-artikel bevat geen kredieten meer en zal worden geschrapt uit de uitgavenbegroting.

Bij BO 2024 gebeuren er enkel kredietbewegingen op het begrotingsartikel dat de middelen bevat voor het ondersteunen van het ondernemerschap op vlak van de sociale economie en de stimulering van het maatschappelijk verantwoord ondernemen (JB0-1JEB2GA-WT). Er wordt 153 keuro VAK/VEK gecompenseerd naar de loon-en werkingskredieten voor financiering van de aanwerving van twee personeelsleden die administratieve ondersteuning bieden bij de oproep 'Lokaal activeringspact'. Daarnaast neemt het krediet op dit begrotingsartikel ook toe met 213 keuro VAK/VEK index. Het totale krediet van de ISE 'Duurzame arbeidsmarkt (Sociale Economie)' stijgt met 60 keuro VAK/VEK.

2.3.1 Departement

*Ontvangstenartikelen***JB0-9JEBAGA-OW** - ONDERSTEUNINGSMAATREGELEN SOCIALE ECONOMIE EN DUURZAAM EN SOCIAAL ONDERNEMERSCHAP**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel omvat de ontvangsten en vorderingen m.b.t. subsidies in het kader van ondersteuningsbeleid sociale economie en maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Kredietevolutie:**(duizend euro)**

	AO	TO	LO
BA 2023	131	0	0
Bijstellingen BO 2024	0	0	0
BO 2024	131	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Voor 2024 verwachten we voornamelijk vorderingen uit de oproepen 'Innovatie in sociale economie' en 'Starters in sociaal ondernemerschap'. Er wordt voor geopteerd om het geraamde bedrag aan ontvangsten van BA 2023 te behouden, 131 keuro, aangezien we moeilijk kunnen inschatten of er veel terugvorderingen zullen voortvloeien uit nieuwe goedkeurde initiatieven.

JB0-9JEBAGB-OP - HET VERSTREKKEN VAN LENINGEN IN HET KADER VAN DE SOCIALE ECONOMIE EN HET DUURZAAM ONDERNEMERSCHAP**Korte inhoud begrotingsartikel:****Kredietevolutie:**

Dit begrotingsartikel is bestemd voor de kapitaalaflossingen op de leningen toegekend aan maatwerkbedrijven voor de financiering van investeringen in de productie van hernieuwbare energie en energiebesparende maatregelen.

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2023	0	0	0
Bijstellingen BO 2024	0	0	0
BO 2024	0	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Er worden geen kapitaalaflossingen verwacht in 2024.

*Uitgavenartikelen***JB0-1JEB2GA-WT - ONDERSTEUNINGSMAATREGELEN SOCIALE ECONOMIE EN DUURZAAM EN SOCIAAL ONDERNEMERSCHAP****Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel omvat de middelen voor het ondersteunen van het ondernemerschap op vlak van de sociale economie en de stimulering van het maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO). De ondersteuning gebeurt zowel op het niveau van de individuele onderneming als collectief voor de gehele sector. Het decreet van 17 februari 2012 vormt hiertoe de grondslag. Gezien de (nieuwe) maatschappelijke uitdagingen, en ook de (nieuwe) Vlaamse en Europese beleidsuitdagingen en -kaders drong de noodzaak tot actualisering zich op. Het voorontwerp van decreet werd reeds een eerste maal principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering.

Dit begrotingsartikel is gelinkt aan de operationele doelstelling 18: 'Sociaal ondernemerschap ondersteunen'.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	18.134	18.262
<i>Index</i>	213	213
<i>Compensaties</i>	-153	-153
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2024	18.194	18.322
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De volgende initiatieven worden voorzien voor het uitvoeren van het ondersteuningsdecreet: inrichting collectieve dienstverlening aan de sociale economieondernemingen, steun voor innovatie en steun voor het bevorderen van het sociaal ondernemerschap. Voor dit alles wordt een krediet van 3.642 keuro VAK voorzien.

Andere acties binnen het ondersteuningsdecreet zijn: de mogelijkheid tot het toekennen van financiële ondersteuning op maat (266 keuro), subsidie voor het managementadvies (187 keuro), steun aan de gemeenten die een regierol op vlak van lokale sociale economie en werk opnemen (3.000 keuro). In 2024 wordt er tevens ook uitvoering gegeven aan de tweede oproep 'Lokaal activeringspact' (9.847 keuro). Deze oproep wil lokale besturen resultaatgericht stimuleren om meer leefloongerechtigden te activeren en geeft middelen voor acties die hierop zijn gericht. Het lokaal activeringspact past dan ook in de verruimde regierol werk en sociale economie.

Naast de kredieten die verankerd zijn in het ondersteuningsdecreet, omdat dit begrotingsartikel ook de kredieten voor de vormingsfondsen in het kader van de VIA-akkoorden (1.252 keuro).

Het totaal beschikbaar VAK-krediet neemt, exclusief index, af met 153 keuro VAK/VEK. Voor het administratief beheer van de oproep 'Lokaal activeringspact' wordt er bij BO 2024 136 keuro VAK/VEK (naar JB0-1JAB2ZZ-LO) en 17 keuro

VAK/VEK (naar JB0-1JAB2ZZ-WT) gecompenseerd voor de loon-en werkingskosten van 2 VTE. Het totaal beschikbaar krediet bij BO 2024 bedraagt, inclusief index, 18.194 keuro VAK.

Het VEK-krediet bedraagt 18.322 keuro.

(duizend euro)			
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar JB0-1JAB2ZZ-LO	-136	-136	Personeelskost oproep Lokaal activeringspact
Naar JB0-1JAB2ZZ-WT	-17	-17	Personeelskost oproep Lokaal activeringspact: werkingsgedeelte (rugzakje)
TOTAAL	-153	-153	

JB0-1JEB2GB-PA - HET VERSTREKKEN VAN LENINGEN IN HET KADER VAN DE SOCIALE ECONOMIE EN HET DUURZAAM ONDERNEMERSCHAP

Korte inhoud begrotingsartikel:

In het begrotingsjaar 2024 is er een krediet ter beschikking voor leningen in het kader van investeringen in hernieuwbare energie en energiebesparende maatregelen.

De kapitaalaflossingen van de leningen komen terecht op het begrotingsartikel JB0-9JEBAGB-OP. De renteontvangsten komen toe op het begrotingsartikel JB0-9JEBAGA-OW.

Kredietevoluitie:

(duizend euro)		
	VAK	VEK
BA 2023	5.000	5.000
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2024	5.000	5.000
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevoluitie:

Er zijn geen wijzigingen aan het krediet ten opzichte van BA 2023. Het beschikbare krediet bedraagt met andere woorden 5.000 keuro VAK/VEK.

JB0-1JEB2GY-IS - VLAAMS AGENTSCHAP VOOR INTERNATIONAAL ONDERNEMEN (FIT)

Korte inhoud begrotingsartikel:

In het kader van de oproep 'maatschappelijk verantwoord ondernemen met de Sustatool' werd een subsidie toegekend aan het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen.

Kredietevolucie:

	VAK	(duizend euro) VEK
BA 2023	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2024	0	0
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

Deze oproep werd volledig afgerekend in 2021. Dit begrotingsartikel wordt geschrapt uit de uitgavenbegroting bij BO 2024.

VIII. APPARAATSKREDIETEN EN BEGROTINGSPROGRAMMA'S ZONDER BELEIDSVELD

1. Apparaatskredieten

1.1 Budgettair kader

Ontvangstenartikelen

JB0-9JABAZZ-OP - ONTVANGSTEN PARTICIPATIES

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit OP-artikel is niet meer in gebruik, maar wordt nog behouden aangezien het mogelijk in de toekomst nog nodig is voor de aanrekening van de voorschotten van de Vlaamse cofinanciering ESF. Deze boekhoudkundige kwestie wordt binnen het Departement Financiën en Begroting nog verder uitgeklaard, waarna duidelijk zal zijn of dit begrotingsartikel al dan niet kan worden geschrapt.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2023	0	0	0
Bijstellingen BO 2024	0	0	0
BO 2024	0	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Dit begrotingsartikel is niet meer in gebruik.

JB0-9JABAZZ-OW - ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat het principieel recht aan jaarontvangst Europese middelen technische bijstand voor Europese programma's, met als grootste programma het ESF-programma, zijnde ESF+ 2021-2027. De overige Europese programma's REACT-EU, het Interreg project Dialog, EGF-project Swissport en het EaSi-project Competence centre for social innovation kenden hun einde in 2023.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2023	5.793	0	0
Bijstellingen BO 2024	-3.691	0	0
BO 2024	2.102	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

We ramen voor 2024 een ontvangst van 2.102 keuro voor AMIF en ESF+ 2021-2027. De overige Europese initiatieven eindigden in 2023. Een krediet van 3.691 keuro werd dan ook in mindering gebracht.

JB0-9JABTZZ-OW - ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Op dit begrotingsartikel gebeurt o.a. de terugbetaling van lonen van personeel dat naar andere overheden of agentschappen gedetacheerd werd.

Kredietevolutive:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2023	0	248	0
Bijstellingen BO 2024	0	93	0
BO 2024	0	341	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

Dit ontvangstenartikel spijst aan uitgavenzijde het begrotingsfonds, opgericht via de bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2012, Hoofdstuk 3. Voor de uitvoering werden volgende begrotingsartikelen gecreëerd: artikel JB0-1JAB4ZZ-WT en artikel JB0-1JAB4ZZ-LO.

De geraamde ontvangst voor BO2024 bedraagt 341 keuro.

- facturatie voor de loon- en sociale administratie die Departement WSE uitvoert voor de DAC-werkgevers (204 keuro);
- rechtsplegingsvergoedingen (22 keuro);
- loon van een gedetacheerd personeelslid tewerkgesteld bij EPOS (65 keuro);
- diversen (50 keuro).

*Uitgavenartikelen***JB0-1JAB2ZZ-LO - LONEN****Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel bevat de lonen van de personeelsleden van het Departement WSE.

Kredietevolutive:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	27.956	27.956
<i>Index</i>	536	536
<i>Compensaties</i>	965	965
<i>Andere bijstellingen</i>	-1.281	-1.281
BO 2024	28.176	28.176

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

Het krediet op dit begrotingsartikel neemt netto toe met 220 keuro VAK/VEK.

Enerzijds wordt voorzien in de recurrente financiering van de aanwervingen die door de Vlaamse regering werden beslist in het kader van de uitvoering van het zero-tolerance beleid inzake arbeidsmigratie n.a.v. het Borealis-dossier (764 keuro) en van de uitbreiding van de dienst Economische Migratie (39 keuro). De resterende 600 keuro loonkredieten voor de uitbreiding van de dienst economische migratie komt binnen via bijstelling.

De loonkredieten stijgen voorts omwille van de aanwerving van 2 VTE in het kader van de oproep Lokaal Activeringspact (136 keuro) en de verdere financiering (resterende 4/12den) van de aanwerving in 2023 van een tijdelijke werknemer in het kader van het werkgelegenheidsakkoord (26 keuro).

Anderzijds lopen de Europese initiatieven REACT-EU, het Interreg-project 'Dialog', het EaSi-project 'Competence center for social innovation' en het EGF-project 'Swissport' eind 2023 af. Het principieel recht aan jaarontvangst Europese middelen valt bijgevolg weg in 2024.

Ook de Oekraïne-projecten 11, 12 en 13 en het 'Brexit Adjustment Reserve'-project lopen eind 2023 af of worden in 2024 op een andere manier gefinancierd. De overeenkomstige loonkosten worden bij BO 2024 in mindering gebracht.

Het gaat alles samen om –1.477 keuro.

De opstap 2024 van de personeelsbesparing (404 keuro) wordt eveneens in mindering gebracht.

Door de indexatie van de loonkredieten naar aanleiding van een spilindexoverschrijding stijgt het totale loonkrediet uiteindelijk licht ten opzichte van BA 2023 (536 keuro).

(duizend euro)			
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van JB0-1JEB2GA-WT	136	136	Personeelskost oproep 'Lokaal activeringspact'
Van JB0-1JBB2AB-PR	39	39	Uitbreiding dienst economie migratie (DEM)
Van JB0-1JBB2AB-PR	764	764	Kredietbehoefte aanwervingen dossier Borealis: loonuitgaven
Van JB0-1JDB2IC-WT	26	26	Tijdelijke aanwerving van een personeelslid in het kader van het werkgelegenheidsakkkoord (beslissing BA 2023: resterende 4/12 maanden in 2024)
TOTAAL	965	965	

(duizend euro)			
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Europese projecten lopen af - Financiering loonkosten valt weg	-1.477	-1.477	
Efficiëntie en kerntaken - Personeelsbesparing 2024	-404	-404	
Personeel economische migratie	600	600	
TOTAAL	-1.281	-1.281	

JB0-1JAB2ZZ-PA - PARTICIPATIES

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit PA-artikel is niet meer in gebruik, maar wordt nog behouden aangezien het mogelijk in de toekomst nog nodig is voor de aanrekening van de voorschotten van de Vlaamse cofinanciering ESF. Deze boekhoudkundige kwestie wordt binnen het Departement Financiën en Begroting nog verder uitgeklaard, waarna duidelijk zal zijn of dit begrotingsartikel al dan niet kan worden geschrapt.

Kredietevolutie:

(duizend euro)		
	VAK	VEK
BA 2023	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2024	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Dit begrotingsartikel is niet meer in gebruik.

JB0-1JAB2ZZ-WT - WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat de werkingskredieten van het departement: de algemene werkingskosten, de uitgaven voor communicatie en IT-diensten en – investeringen, de schadevergoedingen en overige investeringen. De meeste uitgaven op dit begrotingsartikel keren jaarlijks terug en omvatten aankopen van materiaal en diensten die een optimale werking van het departement moeten garanderen.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	28.000	25.255
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	214	214
<i>Andere bijstellingen</i>	1.131	1.131
BO 2024	29.345	26.600

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Bij BO 2023 kent het krediet een netto beweging van +1.345 keuro vastleggingskrediet en vereffeningskrediet.

Deze beweging is te wijten aan compensaties ten belope van 214 keuro voor de aanwervingskosten inzake de oproep Lokaal activeringspact afkomstig van ondersteuningsmaatregelen sociale economie, wervingen in het kader van het zero-tolerance beleid inzake arbeidsmigratie n.a.v. het Borealis-dossier en de uitbreidingen voor de dienst economische migratie.

De middelen Technische Bijstand voor de afgelopen OP's AMIF en ESF werden reeds volledig teruggedraaid bij BO 2023 (ontvangsten- en uitgavenzijde). Naar aanleiding van BO 2024 werd echter vastgesteld dat er – zowel voor AMIF als voor ESF- te veel in mindering werd gebracht bij BO 2023. Bijgevolg dient er een correctie van +1.618 keuro te worden doorgevoerd. Voor de overige Europese projecten die aflopen in 2023 wordt 487 keuro in mindering gebracht. Netto bedraagt de bijstelling dan 1.131 keuro.

Compensaties ten belope van +214 keuro enerzijds en bijstellingen ten belope van +1.131 keuro anderzijds, maken dat het krediet stijgt met 1.345 keuro.

(duizend euro)			
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van JB0-1JEB2GA-WT	17	17	Werkingskost (rugzakje) oproep 'Lokaal activeringspact'
Van JB0-1JBB2AB-PR	96	96	Kredietbehoefte aanwervingen dossier Borealis: rugzakjes
Van JB0-1JBB2AB-PR	101	101	Fase na TB: uitbreiding dienst economie migratie (DEM)
TOTAAL	214	214	

(duizend euro)			
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Oekraïne Project 11 (REACT EU)	-4	-4	
Efficiëntie en kerntaken - Besparing apparaat 2024 (niet loon)	-95	-95	
TB ESF+ 2021-2027	-6	-6	
REACT EU	-230	-230	

INTERREG - project Dialog	-3	-3	
EaSi -project 'Competence center for Social innovation	-42	-42	
Oekraïne Project 13 (REACT EU)	-5	-5	
EGF - project Swissport	-15	-15	
Oekraïne Project 12 (REACT EU)	-58	-58	
AMIF	137	137	
TB ESF 2014-2020	1.481	1.481	
BAR-project 'Communicative & administrative support of employment UK citizens/companies	-29	-29	
TOTAAL	1.131	1.131	

JB0-1JAB4ZZ-LO - LONEN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit fonds werd opgericht via het decreet houdende de bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2012, Hoofdstuk 3. Dit begrotingsartikel laat toe de middelen, extern teruggevorderd via het ontvangstenartikel JB0-9JABTZZ-OW, opnieuw in te zetten voor de uitbetaling van wedden.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	297	297
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	409	409
BO 2024	706	706

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Voor 2024 worden er loonuitgaven voorzien ten belope van 706 keuro VAK/VEK op dit fonds. Dit is 409 keuro meer dan bij BA 2023. Het gaat om de jaarlonen van enkele personeelsleden voor de voorbereiding, implementatie, monitoring, evaluatie, communicatie, het administratief beheer en de controle van ESF-materies.

	(duizend euro)		
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Loonuitgave BO 2024	409	409	Financiering van de toenemende behoefte aan loonkredieten voor personeel op ESF-materies

TOTAAL	409	409	
--------	-----	-----	--

JB0-1JAB4ZZ-WT - WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het begrotingsfonds werd opgericht via de bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2012, Hoofdstuk 3. Voor de uitvoering van dit Fonds werden twee begrotingsartikelen gecreëerd: het huidig artikel en het artikel JB0-1JAB4ZZ-LO. Dit begrotingsartikel laat toe de extern teruggevorderde werkingsuitgaven (ontvangstenzijde JB0-9JABTZZ-OW) vanuit het begrotingsfonds opnieuw in te zetten voor werkingsuitgaven.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2023	38	38
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-17	-17
BO 2024	21	21

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Voor BO 2024 worden de uitgaven op dit artikel geraamd op 21 keuro. Dit is 17 keuro minder dan bij BA 2023.

Omdat de dynam-Reg overeenkomst sinds 2023 op de algemene werkingskosten wordt geboekt, wordt hiervoor 36 keuro in mindering gebracht op het Fonds. Daarnaast voorzien we een uitgave van 19 keuro voor een abonnement op juridische ondersteuning.

Rekening houdend met een geraamde ontvangst van 276 keuro op het ontvangstenartikel van dit fonds (JB0-9JABTZZ-OW) wordt in 2024 een saldo opbouw voorzien van 255 keuro.

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Dynam-Reg 2024-2025 wordt op werkingskredieten geïmputeerd	-36	-36	
EU-programma onderwijs, opleiding en samenwerking Abonnement op juridische ondersteuning	19	19	
TOTAAL	-17	-17	

2. Begrotingsprogramma's zonder beleidsveld

JB0-1JBB2AB-PR - PROVISIE MAATREGELEN VOOR DE ONDERSTEUNING VAN HET WERKGELEGENHEIDSBELEID

Korte inhoud begrotingsartikel:

De kredieten op dit begrotingsartikel worden ingezet om maatregelen op te zetten voor de ondersteuning van het tewerkstellingsbeleid.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	2.033	3.561
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	5.652	4.235
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2024	7.685	7.796

Het krediet in de provisie 'Werk' stijgt bij begrotingsopmaak 2024 met 5.652 keuro VAK en 4.235 keuro VEK. Deze kredietstijgingen zijn het positieve netto-resultaat van meerdere compensaties in plus en in min. Zie onder.

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

	(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van JB0-1JDB2IB-WT	5.122	0	Terugzetten middelen sectorfondsen - BA 2022
Van JB0-1JDB2IB-WT	3.040	0	Terugzetten recurrente compensatie voor vastleggingen bij de sectorfondsen
Van JB0-1JDB2IB-WT	1.040	0	Terugzetten recurrente compensatie voor vastleggingen bij de sectorfondsen
Naar JB0-1JAB2ZZ-LO	-764	-764	Kredietbehoefte aanwervingen dossier Borealis: loonuitgaven
Naar JB0-1JAB2ZZ-LO	-39	-39	Fase na TB: uitbreiding dienst economie migratie (DEM)
Naar JB0-1JDB2CH-WT	0	-151	Opvangen VEK-tekort aanwervings-incentives
Van JB0-1JDB2AD-WT	0	3.594	Vanuit ESF - terugzetten compensatie VEK bij BO 2021

Naar JB0-1JFB2FB-WT	-4.342	0	Eenmalige middelen GIR
Naar JB0-1JAB2ZZ-WT	-96	-96	Kredietbehoefte aanwervingen dossier Borealis: rugzakjes
Naar JB0-1JAB2ZZ-WT	-101	-101	Fase na TB: uitbreiding dienst economie migratie (DEM)
Van JB0-1JFB2FD-WT	1.792	1.792	Buffer kwalificerend werkplekieren
TOTAAL	5.652	4.235	

Het VAK-krediet op de provisie 'Werk' groeit enerzijds aan met 9.202 keuro VAK. Het betreft hier vastleggingskrediet dat in 2023 werd aangewend voor de nieuwe generatie sectorconvenanten (1 juli 2023-30 juni 2025) en de bijhorende addenda. Deze middelen worden in 2024 tijdelijk op de provisie (terug)geplaatst aangezien er in 2024 geen vastlegging dient te gebeuren voor de sectorfondsen. De volgende generatie sectorfondsen moet immers vastgelegd worden in 2025.

Daarnaast wordt 3.594 keuro VEK teruggeplaatst op de provisie. Deze middelen komen van het begrotingsartikel dat de ESF-middelen bevat (JB0-1JDB2AD-WT). ESF kent in 2024 een lagere VEK-behoefte dan de voorgaande jaren. Het VEK-krediet dat niet nodig is in 2024, keert terug naar de plaats van oorsprong in 2021 met name de provisie 'Werk'

Daarnaast landt er 1.792 keuro VAK/VEK in de provisie, die geoormerkt wordt als buffer voor de nieuwe maatregel kwalificerend werkplekieren, die in werking trad op 1 september 2023 (JB0-1JDB2FE-WT). Deze middelen zijn afkomstig van de open end maatregel 'Mentorkorting' (JB0-1JDB2FD-WT).

Anderzijds wordt er 860 keuro VAK/VEK (764 keuro loonkost en 96 keuro rugzakje) opgenomen uit de provisie, voor de personeelsuitbreiding die doorgevoerd wordt naar aanleiding van het Borealis-dossier, dit conform de beslissing van de Vlaamse Regering van 21 april 2023. In 2023 werden deze middelen reeds herverdeeld buiten begrotingsronde (=eenmalig). Met het oog op het recurrent maken van deze kredietherschikking, wordt deze nu doorgevoerd bij begrotingsronde.

Voor de personeelsuitbreiding naar aanleiding van het Borealis-dossier, werd de provisie gespijsd bij BO 2023 met 1000 keuro. Het saldo van 140 keuro (1000 keuro-860 keuro) wordt bij BO 2024 aangewend om een deel van de kost op te vangen van de personeelsuitbreiding voor de dienst economische migratie, conform de beslissing van de Vlaamse Regering van 6 oktober 2023. Het gaat om 39 keuro loonkrediet en 101 keuro voor de rugzakjes. Vanuit de algemene middelen gebeurt aanvullend een bijstelling ten belope van 600 keuro, voor de loonkost die gepaard gaat met deze personeelsuitbreiding.

Tot slot vertrekt er tijdelijk 4.342 keuro VAK uit de provisie 'Werk', voor de verlenging van de maatregel 'gemeenschappelijk initiatiefrecht' (JB0-1JFB2FB-WT) voor het schooljaar 2023-2024. Het corresponderende VEK wordt gecompenseerd vanuit het begrotingsartikel dat de middelen bevat voor de 'transitiepremie' (JB0-1JDB2CJ-WT).

JB0-1JBB2AC-PR - COMPETITIVITEITSPROVISIE**Korte inhoud begrotingsartikel:**

In het kader van de Vlaamse bijdrage voor het 'Pact voor competitiviteit en werkgelegenheid' werd in een provisie voorzien.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	5.021	3.739
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	320	320
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2024	5.341	4.059

Het krediet dat zich in deze provisie bevindt, groeit bij begrotingsopmaak 2024 aan met 320 keuro VAK/VEK, van 5.021 keuro tot 5.341 keuro VAK en van 3.739 keuro VEK tot 4.059 keuro VEK.

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

	(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van JB0-1JDB2CH-WT	141	141	Uitdoof GESCO
Van JB0-1JDB2CH-WT	179	179	Uitdoof DAC
TOTAAL	320	320	

De stijging met 320 keuro is toe te schrijven aan de middelen die vrijkomen door de uitdoof van de GESCO-maatregel (141 keuro VAK/VEK) en de DAC-maatregel (179 keuro). De afspraak is dat de middelen die voortvloeien uit deze uitdoofoperaties, de competitiviteitsprovisie mogen spijzen.

IX. LIJST MET AFKORTINGEN

ADG: Arbeitsamt der Deutschsprachigen Gemeinschaft
 AgII: Agentschap Integratie en Inburgering
 AHOVOKS: Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen
 AMA WSE: arbeidsmatige activiteiten WSE
 AWI: Aanwervingsincentive
 BBT: Beleids- en Begrotingstoelichting
 BKT: beroepskwalificerend traject
 BTOM: Bijzondere Tewerkstellingsondersteunende maatregelen
 BVR: Besluit Vlaamse Regering
 BWRW: Bemiddeling werkzoekenden met een recente werkervaring
 CMW: Collectief Maatwerk
 CVO: centrum voor volwassenenonderwijs
 DAB: Diensten van algemeen belang
 DAC: Derde Arbeidscircuit
 DVZ: Dienst Vreemdelingenzaken
 (D)WSE: (Departement) Werk en Sociale Economie
 EaSI: EU Programme for Employment and Social Innovation
 ESF: Europees Sociaal Fonds
 EU: Europese Unie
 EVC: Erkennen van competenties
 EWI: Economie, Wetenschap en Innovatie
 FIT: Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen
 FOD SZ: Federale overheidsdienst Sociale Zekerheid
 GBO: Geïntegreerd Breed Onthaal
 GESCO: Gesubsidieerde Contractuelen
 GGMMI: Gewaarborgd gemiddeld minimummaandinkomen
 GIP: Grensinfopunt
 GLOW: Groeien en Leren op de Werkvloer
 GOB: Gespecialiseerde opleidings-, begeleidings- en bemiddelingsdienst
 GRIP vzw: Gelijke rechten voor iedere persoon met een handicap
 GTB: Gespecialiseerd Team Bemiddeling
 IBO: Individuele Beroepsopleiding
 IBO-T: IBO voor anderstaligen die taalondersteuning nodig hebben
 ICF: International Classification of Functioning, Disability and Health
 IFP: Interfederaal Platform
 IMW: Individueel Maatwerk
 IT: integratietegemoetkoming voor personen met een handicap
 kmo: kleine en middelgrote ondernemingen
 LDE: Lokale Diensteneconomie
 LEED: Local Employment and Economic Development
 LLL: levenslang leren
 MMPPS: Medische, mentale, psychische, psychiatrische en/of sociale problematiek
 MVO: Maatschappelijk verantwoord ondernemen
 MWA: maatwerkdienst
 NARIC: National Academic Recognition Information Centre
 NEC: Normaal Economisch Circuit
 NEET: Not in Employment, Education or Training
 NODO: Nederlands op de Werkvloer
 OCMW: Openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn
 OD: Operationele doelstelling
 OESO: Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
 PC: paritair comité
 PIAAC: Programme for the International Assessment of Adult Competences
 PLL: Partnerschap Levenslang Leren
 PMV: Participatiemaatschappij Vlaanderen
 PTNZ: progressief tewerkgestelde persoon na ziekte

POD MI: programmatorische federale overheidsdienst Maatschappelijke Integratie
REACT-EU: Recovery Assistance for Cohesion and the Territories of Europe
RRF: Recovery and Resilience Facility
RIZIV: Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering
RVA: Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening
SCOPE: Strategische competentieprognoses voor erkende organisaties
SDG: Sustainable development goals
SE: Sociale economie
SERV: Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
SIFO: Sociaal Investeringsfonds
SINE: Sociale Inschakelingseconomie
STEM: Science, technology, engineering, and mathematics
StIA: Stichting Innovatie en Arbeid
STRAP: Vlaams strategisch plan hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en geïnterneerden
SWT: stelsel van werkloosheid met bedrijfstoelag
TWE: Traject tijdelijke werkervaring
VAPA: Vlaams Actieplan Armoedebestrijding
VDAB: Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
VESOC: Vlaams Economisch Sociaal Overlegcomité
VIA: Vlaams Intersectoraal Akkoord
VIONA: Vlaams Interuniversitair Onderzoeksnetwerk Arbeidsmarktrapportering
VLAIO: Agentschap Innoveren & Ondernemen
VLOR: Vlaamse Onderwijsraad
VMRI: Vlaams Mensenrechteninstituut
VOP: Vlaamse Ondersteuningspremie
VOV: Vlaams Opleidingsverlof
VVSG: Vereniging van Vlaamse steden en gemeenten
WGA: werkgelegenheidsakkoord
WHT: Werkhervattingstoelag
WSE: Werk en Sociale Economie
WVG: Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

X. BIJLAGE ‘OVERZICHT BELEIDS- EN REGELGEVINGSINITIATIEVEN’

1. Departement Werk en Sociale Economie

Nr.	NAAAM INITIATIEF	AARD	INHOUD	PLANNING/ STAND VAN ZAKEN	DATUM INWERKING TREDING
	Jobbonus				
1.	BVR aanpassing loongrenzen en bedrag jobbonus voor refertejaar 2023 en 2024	Wijzigingsbesluit	Aanpassingen loongrenzen en bedrag jobbonus voor het refertejaar 2023 en 2024	Nog op te starten	Uitwerking met ingang van 01/01/2023
2.	BVR aanpassing bedrag en jobbonusPLUS	Wijzigingsbesluit	Aanpassingen bedrag jobbonusPLUS	Nog op te starten	Te bepalen
3.	Top up 50 euro voor refertejaar 2022	Voorstel van decreet (= via parl. Initiatief)	Vaste verhoging van het jobbonusbedrag met 50 euro + delegatie aan de VR om in de toekomst dergelijke verhogingen te kunnen bepalen	Legistiek advies ontvangen 5/10/2023	1/11/2023
	Economische migratie				
4.	Samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, het Waals Gewest, het Vlaams Gewest, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de Duitstalige Gemeenschap houdende de creatie van een elektronisch platform inzake de gecombineerde verblijfsaanvraagprocedure met het oog op de tewerkstelling van	Instemmings-decreet	Uitbreiding samenwerkingsakkoord (fase 3) opdat ook de arbeidskaarten en de beroepskaarten via het uniek loket kunnen worden aangevraagd	Gunstig IF advies 19/07/2023	Te bepalen

8.	BVR Au Pairs	wijzigingsBVR	Uitwerking erkenningsregeling au pair-bureaus	In voorbereiding	
Dienstencheques					
9.	Ontwerp van decreet tot wijziging van de wet van 20 juli 2001 tot bevordering van buurtdiensten en -banen	Wijzigingsdecreet	Inschrijven verplichting schriftelijke overeenkomst bij aanrekenen bijkomende kosten + inschrijven GDPR-bepalingen ikv digitaliseringsproject	Eerste principiële goedkeuring VR op 7 juli 2023	1 januari 2025
10.	BVR tot wijziging van het KB van 12 december 2001 betreffende de dienstencheques	Wijzigingsbesluit	Uitvoering van aantal bepalingen ontwerp-decreet inzake GDPR en schriftelijke overeenkomst	In voorbereiding	1 januari 2025
11.	BVR tot wijziging van het KB van 12 december 2001 betreffende de dienstencheques	Wijzigingsbesluit	Aanpassingen in het kader van het digitaliseringsproject	Definitief goedgekeurd	1 januari 2025
Thematische verloven					
12.	BVR tot wijziging van artikel 2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 26 juli 2016 tot toekenning van onderbrekingsuitkeringen voor zorgkrediet	wijzigingsbesluit	Toevoeging van het VRMI aan het toepassingsgebied van Vlaams zorgkrediet	VR 1 goedgekeurd	Te bepalen
Handhaving WSE					
13.	Ontwerp van decreet tot wijziging van de toezichts- en handhabingsbepalingen in het beleidsdomein Werk en Sociale Economie	Wijzigingsdecreet	- invoering van een juridisch kader voor het gebruik van datamining en datamatching; - invoering van een juridische kader voor het gebruik van e- PV's; - invordering AG, gegevensverwerking - ...	Def. Goedkeuring VR: 14/7/'23 In Commissie VP	01/01/2024

Reorganisatie				
14.	BVR tot aanpassing van het organisatiebesluit en het bevoegdheidsbesluit wat betreft de oprichting van het beleidsdomein WEWILS	Aanpassing organisatieregelgeving voor oprichting beleidsdomein WEWILS	Definitieve goedkeuring VR eerste VR na zomerreces	1 januari 2024
15.	BVR tot aanpassing van het organisatiebesluit en het bevoegdheidsbesluit wat betreft de inkanteling van Dept WSE in Dept EWI	Aanpassing organisatieregelgeving voor inkanteling van DWSE in Dept EWI met invoering van nieuwe naam	Opmaak Q3/4 2023	1 januari 2025
16.	BVR tot overdracht van personeel van Dept WSE naar Dept EWI (met nieuwe naam)		Opmaak Q3/4 2023	1 januari 2025
17.	Decreet tot wijziging van de sectorale regelgeving voor nieuwe naam gefusioneerd departement	Aanpassing sectorale regelgeving aan nieuwe naam dept.	Opmaak Q3 2023	1 januari 2025
18.	BVR tot tot wijziging van de sectorale regelgeving voor nieuwe naam gefusioneerd departement	Aanpassing sectorale regelgeving aan nieuwe naam dept.	Opmaak Q3 2023	1 januari 2025
Opleidingsincentives				
19.	BVR tot verlenging GI voor schooljaar 2023-2024	Tijdelijk Besluit Verlenging van het tijdelijke experiment met een gemeenschappelijk initiatiefrecht voor het Vlaams opleidingsverlof voor het schooljaar 2023-2024	Def goedgekeurd	1 september 2023
20.	BVR tot wijziging van het BVR VOV van 21 december 2018	Technische aanpassingen aan VOV procedure in BVR van 21/12/2018	Def goedgekeurd	1 september 2023

21.	Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de opleidingscheques voor werknemers	wijzigingsbesluit	Aanpassingen van het BVR indien geen nieuwe aanbesteding voor de uitgifte van de opleidingscheques	In voorbereiding	1 september 2024 of 1 januari 2025
Beroepskwalificerende trajecten					
22.	Decreet tot wijziging van het decreet van 26 april 2019 betreffende het kwaliteitstoezicht voor beroepskwalificerende trajecten op basis van een gemeenschappelijk kwaliteitskader	decreet	Decretale rechtsgrond voor de verwerkingen van persoonsgegevens en registratie in de LED	IF	Te bepalen
Sociale economie					
23.	BVR wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 juli 2022 tot uitvoering van het decreet van 14 januari 2022 over maatwerk bij individuele inschakeling	wijzigingsbesluit	Wijziging o.a. ikv verenigingswerk, en technische aanpassingen aanvragen VOP	Najaar 2023	Te bepalen
24.	BVR wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 februari 2017 tot uitvoering van het decreet van 12 juli 2013 betreffende maatwerk bij collectieve inschakeling	wijzigingsbesluit	Optimalisatiemaatregelen advies collectief maatwerk, werking adviescommissie, persoonlijk ontwikkelingsplan, e.d.m.	Def goedgekeurd	Na publicatie in BS

	BVR wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 februari 2017 tot uitvoering van het decreet van 12 juli 2013 betreffende maatwerk bij collectieve inschakeling	wijzigingsbesluit	Regeling doorstroomtrajecten	In opmaak	Te bepalen
25.					
26.	Ondersteuningsdecreet	Nieuw decreet	Nieuw kader voor de ondersteuningsregeling inzake sociale economie	VR 1: 14/7/2023 VR 2: 13/10/2023	Te bepalen
27.	Aanvullende lokale diensten	BVR	Nieuwe subsidiekader voor lokale besturen of intergemeentelijke samenwerkingsverbanden voor de ontplooiing van lokale diensten van algemeen economisch belang	Najaar 2023 In voorbereiding	1 januari 2026
28.	Diverse uitvoeringsbepalingen Ondersteuningsdecreet	BVR	Kader voor de taken, de regels voor de organisatie, de samenstelling en de werking van de Commissie SE Kader voor de erkenning en voorwaarden tot (startende) sociale tewerkstellingsonderneming Update van het subsidiekader voor managementadvies Kader voor de taken, de regels voor de organisatie, de werkingssubsidie van Trivident	Najaar 2023 In voorbereiding	2024

2. VDAB

Nr.	NAAM INITIATIEF	AARD	TREKKER VDAB	INHOUD	STAND VAN ZAKEN	DATUM INWERKINGTREDING
	Knelpuntpremie en onkostenvergoeding					
1.	Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 2009 houdende de organisatie van de arbeidsbemiddeling en de beroepsopleiding en het besluit van de Vlaamse Regering van 29 september 2017 betreffende wijk- werken, wat betreft de verhoging van de kilometervergoeding en de afschaffing van de vergoeding voor verre verplaatsing	BVR	ODVL	Verhoging van de kilometervergoeding voor cursisten en Wijk-werkers en de afschaffing van de forfaitaire vergoeding voor verre verplaatsing	Definitieve goedkeuring 08/09/2023	01/01/2024
	Leerjobs					
2.	Besluit van de Vlaamse Regering tot regeling van de leerjobs	BVR	ODVL	Creatie van een juridisch kader voor een nieuw instrument werkplekleren	Definitieve goedkeuring 08/09/2023	1 januari 2024
	Aanpassing aan VDAB-decreet ifv afbakening bevoegdheden VDAB					

3.	Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding"	wijzigingsdecreet	SHOP-team	Concretisering en afbakening bevoegdheden VDAB als loopbaanregisseur + verruiming bepalingen mbt gebruik persoonsgegevens en definitie dienstverleners	Principiële goedkeuring	Na publicatie in BS
Samenwerkingsakkoord Vlaanderen / Wallonië						
4.	Ontwerp van decreet tot instemming met het samenwerkingsakkoord van (datum) tussen de Vlaamse Gemeenschap, het Vlaamse Gewest en het Waalse Gewest over de afstemming van het arbeidsmarktbeleid en de bevordering van de mobiliteit van werkzoekenden	decreet	SHOP-team	Samenwerkingsakkoord tussen Vlaanderen en Wallonië ifv het bevorderen van de interregionale mobiliteit van werkzoekenden kracht van wet geven via een instemmingsdecreet	Routing moet nog opgestart worden	Na publicatie in BS
Activering via verplichte inschrijving bij VDAB van leefloongerechtigden						
5.	Ontwerp van decreet over de activering van leefloongerechtigden via de verplichte inschrijving bij de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding	decreet	SHOP-team	Voorzien in wettelijke verplichting op Vlaams niveau voor leefloongerechtigden om zich in te schrijven bij VDAB en regeling diverse andere gerelateerde onderwerpen	Routing moet nog opgestart worden	Na publicatie BS
Regeling uitgifte wijk-werkcheques door VDAB						

6.	ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 7 juli 2017 betreffende wijk-werken en diverse bepalingen in het kader van de zesde staatshervorming, wat betreft de uitgifte van de wijk-werkcheques	wijzigingsdecreet	SHOP-team	Aanpassing decreet ifv creatie mogelijkheid voor VDAB om wijk-werkcheques te gaan uitgeven	Op VR 30/08 voor 2e Principiële goedkeuring	17 december 2023
7.	ontwerp Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 2009 houdende de organisatie van de arbeidsbemiddeling en de beroepsopleiding en het besluit van de Vlaamse Regering van 29 september 2017 betreffende wijk-werken.	wijzigingsBVR	SHOP-team	Aanpassing BVR ifv creatie mogelijkheid voor VDAB om wijk-werkcheques te gaan uitgeven + aanpassing enkele modaliteiten wijk-werken	Principiële goedkeuring	17 december 2023
BVR loopbaanbegeleiding						
8.	Ontwerp tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 mei 2013 betreffende de loopbaanbegeleiding	Wijzigingsbesluit	Team loopbaanbegeleiding	1. aanpassing ifv creatie mogelijkheid voor VDAB om opleidingscheques uit te geven en te betalen 2. aanpassing van de schorsingsprocedure	definitieve goedkeuring op 31/08/2023	1. 1/05/2023 2. na publicatie BS

9.	Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 mei 2013 betreffende de loopbaanbegeleiding, wat betreft de beroepskwalificatie loopbaanbegeleider en de vergoeding voor de gemandateerde onderneming	Wijzigingsbesluit	Team loopbaanbegeleiding	behalen van een beroepskwalificatie als bijkomende voorwaarde voor de loopbaanbegeleiders; vergoeding voor de gemandateerde onderneming wordt aangepast	Definitieve goedkeuring najaar 2023	1/01/2024
----	--	-------------------	--------------------------	---	-------------------------------------	-----------

XI. BIJLAGE 'ISE indicatoren'

ISE (Beleidsveld): indicator BBT	Meer informatie over concept en operationalisering
Activering (Werk): 76,7% werkzaamheidsgraad in 2022	De werkzaamheidsgraad of werkgelegenheidsgraad stemt overeen met het gedeelte van de bevolking dat werkt binnen de bevolkingsgroep op beroepsactieve leeftijd tussen 20 en 64 jaar. De indicator wordt jaarlijks gemonitord via de EAK (enquête naar de arbeidskrachten) survey en is gelinkt met de beleidsdoelstelling om zoveel mogelijk mensen op beroepsactieve leeftijd te laten participeren aan de arbeidsmarkt. Als beleidsindicator is het geen directe outputindicator van een bepaalde maatregel, maar eerder een outcome indicator gerelateerd aan activering, zijn strategische en operationele doelstellingen.
Loopbanen (Werk): 34,8 jaar is de lengte van de gemiddelde loopbaan in jaren uitgedrukt in 2020	Het gemiddeld aantal loopbaanjaren is gelinkt aan de sterkte van de loopbaan die binnen een stimulerend leerklimaat mogelijk wordt gemaakt. De indicator is gelinkt aan een de beleidsdoelstelling om iemands loopbaan zo lang mogelijk te maken. De indicator wordt op jaarbasis gemeten door FOD WASO op basis van administratieve gegevens zoals KSZ, Statbel, en andere demografie bronnen. Als beleidsindicator is het geen directe outputindicator van een bepaalde maatregel, maar eerder een outcome indicator gerelateerd aan loopbanen, zijn strategische en operationele doelstellingen.
Duurzame arbeidsmarkt (Werk): 51,8% werkbaarheidsgraad werknemers in 2023, 50,1% werkbaarheidsgraad zelfstandigen in 2019 (cijfers 2023 nog niet beschikbaar)	Werkbaarheid geeft aan wat het aandeel werknemers/zelfstandigen is dat een kwaliteitsvolle job heeft, i.e. geen knelpunten signaleert op het vlak van psychische vermoeidheid, welbevinden in het werk, leermogelijkheden en werk-privé-balans. Het is een indicator gelinkt aan werkbaar werk, gelinkt aan werkplezier, maar ook langer blijven werken, lager ziekteverzuim, gemotiveerde werkrachten die efficiënter en productiever werken,.... De indicator wordt driejaarlijks gemonitord via de werkbaarheidsmonitor survey van de SERV (StIA). Als beleidsindicator is het geen directe outputindicator van een bepaalde maatregel, maar eerder een outcome indicator gerelateerd aan een duurzame arbeidsmarkt, zijn strategische en operationele doelstellingen.
Competenties (Competenties): 10,7% formele en niet-formele opleidingsdeelname afgelopen 4 weken in 2022, 22,4% formele en niet-formele opleidingsdeelname afgelopen 12 maanden in 2022, 48% formele, niet-formele en informele opleidingsdeelname afgelopen 12 maanden in 2016	Levenslang leren wordt in internationaal perspectief uitgedrukt als het percentage binnen de beroepsbevolking tussen 25-64 jaar die leren gedurende een referentieperiode. Er zijn drie indicatoren die het expertisecentrum Levenslang Leren naar voren schuiven, en die formele leren, niet-formeel leren en informeel leren beschouwen tijdens een referentieperiode van de afgelopen 4 weken of afgelopen 12 maanden. De indicatoren rond formele en niet-formele opleidingsdeelname worden jaarlijks gemonitord via de EAK (enquête naar de arbeidskrachten) survey, de indicator rond formele, niet-formele en informele wordt om de 5 à 6 jaar gemeten via de AES (Adult Education Survey) survey. Het is een beleidsindicator, beschreven in onder andere het actieplan Levenslang Leren van het partnerschap Levenslang Leren. Als beleidsindicator is het geen directe outputindicator van een bepaalde maatregel, maar eerder een outcome indicator gerelateerd aan competenties, zijn strategische en operationele doelstellingen.

ISE (Beleidsveld): indicator BBT	Meer informatie over concept en operationalisering
Activering (Sociale Economie): 46,5% werkzaamheidsgraad personen met een arbeidshandicap in 2022, 93% invulling contingent in 2022	Sociale Economie omvat zowel collectief als individueel maatwerk. Om de activering van de doelgroepwerknemer in kaart te brengen, wordt er gekozen voor de werkzaamheidsgraad van personen met een arbeidshandicap te monitoren. De werkzaamheidsgraad van deze groep stemt overeen met het gedeelte van deze bevolkingsgroep dat werkt binnen de bevolkingsgroep op beroepsactieve leeftijd tussen 20 en 64 jaar. Op basis van enkele gezondheidsvragen in de EAK-survey kon de groep personen met een arbeidshandicap afgebakend worden als de groep die aangaf in hun dagelijkse bezigheden (op het werk of daarbuiten) in beperkte mate of in erge mate hinder te ondervinden door een handicap, aandoening of ziekte én deze hinder reeds zes maanden of langer ervaarde. De indicator wordt jaarlijks gemonitord via de EAK (enquête naar de arbeidskrachten) survey en is gelinkt met de beleidsdoelstelling om zoveel mogelijk mensen met een arbeidshandicap op beroepsactieve leeftijd te laten participeren aan de arbeidsmarkt. Als beleidsindicator is het geen directe outputindicator van een bepaalde maatregel, maar eerder een outcome indicator gerelateerd aan activering, zijn strategische en operationele doelstellingen. Sociale Economie wordt gedefinieerd binnen het ondersteuningsdecreet. Binnen de ISE rond activering geeft de indicator aan in welke mate we met het budget het meest mogelijk aantal mensen activeren door de tewerkstellingsvorm te subsidiëren. In 2022 handelt dit cijfer over het contingent van collectief maatwerk en de invulling hiervan. Het gaat hier over een 'gesloten enveloppe' van CMW, dat de premies omvat binnen het contingent. We hebben vat op de invulling van het contingent, niet op de grootte ervan. Dit is een indicator die minder onderhevig is aan omgevingsfactoren, maar gelinkt kon worden aan het budget en het aantal medewerkers dat er zijn binnen CMW. Een CMW onderneming staat natuurlijk vrij om meer doelgroepwerknemers in dienst te nemen, maar deze worden dan niet opgenomen binnen het contingent van CMW (mogelijks wel via contingent van IMW, wat nog niet in voege was in 2022). Het is een indicator, gerelateerd aan activering, zijn strategische en operationele doelstellingen. Duurzaamheid is hier gelinkt aan ondernemingen binnen het beleidsveld sociale economie. We wensen gezonde bedrijven die mensen met een arbeidshandicap werkgeven ondersteuning bieden, en waar nodig een advies op te leggen, als de leefbaarheid van het bedrijf niet voldoende is. Er is data over de leefbaarheid van collectief maatwerkbedrijven via drie indicatoren die de liquiditeit, solvabiliteit en rentabiliteit meten: Liquiditeit geeft aan of een bedrijf op korte termijn aan haar betalingsverplichtingen kan voldoen. Solvabiliteit geeft aan of een bedrijf op lange termijn aan haar betalingsverplichtingen kan voldoen. Rentabiliteit geeft weer hoeveel winst een bedrijf per geïnvesteerde euro maakt. Een analyse gebeurt om de paar jaar op basis van jaarrekeningen van de collectief maatwerkbedrijven. Als beleidsindicator is het geen directe outputindicator van een bepaalde maatregel, maar eerder een outcome indicator gerelateerd aan een duurzame arbeidsmarkt binnen de sociale economie, zijn strategische en operationele doelstellingen.
Duurzame arbeidsmarkt (Sociale Economie): Leefbaarheid collectief maatwerkbedrijven, waarbij de meest recente cijfers dateren van 2020 en resulteren in een positief resultaat voor 81% CMW bedrijven inzake rendabiliteit, in een voldoende liquiditeit voor 88% CMW bedrijven en een voldoende resultaat voor 84% CMW bedrijven inzake solvabiliteit.	